LEIF PANDURO

FERESTRELE

Traducere din daneză de AL. BUDIŞTEANU

HUMANITAS
BUCUREŞTI

LEIF PANDURO
VINDUERNE
Leif Panduro & Gyldendalske Boghandel, Nordisk
Forlag, Copenhagen, 1971
HUMANITAS, 2001, pentru prezenta versiune românească
ISBN 973-50-0199-3

Zidurile n-au urechi, ci şi ferestre, iar ferestrele nu au perdele. Vecinii au puţine secrete pentru un profesor de 41 de ani, fără familie şi fără alte vicii decât privitul de la distanţă, printr-un binoclu de calitate.

Alte personaje: o femeie frumoasă care se ascunde sub o perucă blondă, o elevă dificilă îndrăgostită de profesorul burlac, un detectiv particular, un poliţai cu haine jerpelite, un director de şcoală eficient, o feministă care conduce ca un bărbat, un vânzător de ţigări cu accese de mizantropie, fetele de la sex-shop şi un criminal.

Decorul: Copenhaga.

Naratorul: profesorul voyeurist care s-a hotărât să vorbească.

LEIF PANDURO (n. 1923), romancier danez, autor al câtorva cărţi a căror acţiune se desfăşoară în mici orăşele a căror viaţă socială îşi pierde treptat convenţionalismul.

între romanele sale se numără De uanstaendige (Indecenţii; 1960), Fern fra Danmark (Departe de Danemarca; 1963), Fejltagelsen (Greşeala; 1964), Den gale mand (Nebunul; 1965).

1

O singură zi i-a fost deajuns detectivului agenţiei ABA-Service, ca să dea de ea.

Mi-a telefonat chiar în ziua următoare şi mi-a spus că închiriase o cabană la Sjoellands Odde, întrebându-mă dacă socotesc că ar fi prea mult să-mi ceară cinci sute de coroane pentru serviciul prestat.

Pornii la drum. Era în toiul verii. Cabana era pe vârful unei coline cu privelişte spre mare. Bătea un vânt aspru, valurile se spărgeau de ţărm cu zgomot de tunet.

Şedea într-un colţ adăpostit al terasei şi citea o revistă, îşi vopsise părul blond cenuşiu, culoarea perucii pe care o purtase cândva.

Şi-a ridicat privirea în clipa în care am început să urc treptele spre terasă. Nu-i puteam vedea ochii ascunşi îndărătul unor ochelari de soare mari. Mă aşezai pe un scaun în faţa ei.

Îmi zise:

— Am aproape impresia că eram în aşteptarea sosirii tale, Marcut,! Ce doreşti?

— O, doar să te văd ! Şi să-ţi spun o poveste. O poveste destul de lungă.

— Şi după aceea?

— După aceea îţi voi spune încă o poveste! Privi înspre mare. Apoi întrebă:

— în fond de ce, Marcus?

— Trebuie să răspund la întrebare?

Ridică din umeri. Plaja era aproape pustie. Cabana se afla atât de sus, încât se vedea marea de ambele părţi ale promontoriului.

— Credeam că pleci într-un voiaj, reluă ea. Te credeam în Franţa.

— Am fost în Franţa şi m-am întors, îşi aprinse o ţigare. Apoi zise:

— Atunci spune-mi povestea, Marcus!

Îmi voi începe povestea cu câtva timp înainte de intrarea ta pe scenă.

Mi se spune „Bătrânul Marcus". Nu datorită faptului că aş fi deosebit de bătrân. Sunt un om, cum se spune, în floarea vârstei. Am patruzeci şi unu de ani şi împlinesc în curând patruzeci şi doi. Mă simt în cea mai bună formă. Doar m-ai văzut şi tu alergând pe străzi dis-de-dimineaţă în treningul acela roşu ca o cutie poştală, care îmi atârnă puţin la spate. Stil perfect, îmi dădeam perfect de bine seama că îndărătul ferestrelor se

aflau mai întotdeauna o mulţime de spectatori. Iată-l, soseşte! Braţele bine ridicate, alergare lină, glezne mlădioase, înapoi spre casă cu o punguliţă în mână. Conţinut: două pişcoturi.

Dragii mei elevi îşi închipuie că port în mine o taină! îi înţeleg de fapt prea bine. Un tip de felul meu nu poate dec'il să le aţâţe curiozitatea tinerească. Sunt neînsurat şi am un fel de a fi cam distant; destul de simpatic, dar niciodată intim, o fire ponderată, dacă facem abstracţie de manifestarea aceasta ciudată în treningul de culoarea cutiilor de poştă.

Fusesem primul alergător „de sănătate" de prin părţile astea, dar am avut curând adepţi. Pe urma paşilor mei au apărut un trening verde, altul albastru şi un al treilea de culoare galbenă, ultimul prevăzut cu dungi negre. O îmbinare de culori îndeajuns de inestetică, îţi dă întotdeauna impresia unei pete pe care ai dori să o îndepărtezi de pe tabloul verde al parcului comunal. Eu fusesem cel ce rupsese gheaţa. Expunându-mă unor comentarii, uneori acre, alteori glumeţe, am rezistat şi am continuat să alerg. Mi-au plăcut de când mă ştiu exerciţiile fizice. Acum se scrie prin ziare că e de-a dreptul primejdios să nu faci antrenament. Sunt aşadar un pionier al sănătăţii în cartierul meu.

6

Secretul meu! Fapt este că nu ştiu nimic precis despre mine. Mi se întâmplă foarte rar să beau atât de mult încât să fiu beat. în orice caz niciodată cu ocazia unor serbări şcolare. Nu atentez la elevii de sex femeiesc, sunt amabil şi lipsit de impulsivitate, nu am accese neaşteptate de furie, nu sunt ursuz, sunt destul de indulgent. Pe scurt: reprezint un gol, care trebuie umplut cu ceva. O şcoală ca aceasta este de fapt un fel de microcosm. S-a ajuns la concluzia că „Bătrânul Marcus" e purtătorul unei taine! Până una-alta n-a fost încă bine precizată, dar de ar fi fost n-ar mai constitui de fapt nici o taină.

Iar acum am să-ţi povestesc ceva despre ultima zi de şcoală, înainte de vacanţa de vară.

Mergeam alături de colega mea Korner pe coridorul larg care duce spre aulă. Avusesem oră de gimnastică cu clasa a treia de liceu, ea la fete, iară eu cu băieţii. N-aş putea spune că îşi dăduseră prea multă silinţă. Domnea o atmosferă febrilă şi poate o oarecare ameţeală. Tineretul era pornit pe glume şi totodată cam melancolic. Un capitol al vieţii lor era pe punctul de a lua sfârşit.

Mergeam unul lângă altul fără a schimba vreo vorbă. Nu prea aveam de fapt ce discuta, când nu era vorba de probleme care să fi avut legătură directă cu bunul mers al şcolii.

Thorsen şi Bang, amândoi elevi ai aceleiaşi clase, mergeau înaintea noastră. Thorsen e o fată frumuşică, cam nevrozată, care va juca un anumit rol în povestea de faţă. Bang era de bună seamă îndrăgostit de fata asta. Nu ştiu dacă existau relaţii intime între ei. De altfel nu prea mă interesa. Thorsen nu era deloc zgârcită cu favorurile ei. Un semn al vremurilor: cei ce cădeau la picioarele ei erau mai ales profesorii mai tineri, încercase şi un atac direct împotriva mea în primăvara aceasta, fapt care a dat naştere la o seamă de complicaţii în viaţa mea retrasă.

În timp ce mergeam aşa, auzeam frânturi ale conversaţiei dintre Bang şi Thorsen. Nu ştiau că mă aflu tocmai în spatele lor. Conversaţia se referea la un tip oarecare, cam ciudat. Am înţeles însă curând că tipul în chestiune era însuşi subsemnatul, începuse acum să o intereseze şi pe Korner.

— O tainã! zicea Thorsen, de ce crezi aşa?

— E o fire foarte ciudată, zicea Bang, făcând pe omul bine informat în orice privinţă. Făceam în sinea mea reflecţia că viaţa în general îmi pare a fi un spectacol neîntrerupt, cu realizări actoriceşti mai mult sau mai puţin izbutite, o piesă la care luam şi eu uneori parte fără să vreau, ca actor de ocazie.

— Ce tainã? întrebă Thorsen. Că aleargă prin parcul comunal într-un trening roşu?

Colega Korner îmi aruncă o privire, chicotind în surdină.

— Şi nici însurat nu este, urmă Bang. Cred că-i homosexual!

Rostise cuvintele acestea făcând o mutră ce părea să arate că autorul piesei îi încredinţase aici o replică „tare".

Korner se făcu că-şi drege glasul, dând în felul acesta o nouă turnură desfăşurării scenei. Tinerii priviră în urmă şi ne văzură. Au rămas tablou cu gurile căscate. Din gura tânărului Bang ieşiră câteva sunete nearticulate şi apoi mormăi ceva despre un anumit lucru pe care îl uitase şi-şi adusese aminte de el acum, zbughind-o către aulă. Thorsen rămăsese pe loc, privindu-mă. Deschise de câteva ori gura fără să spună o vorbă. Pentru a pune punct acestei părţi a acţiunii, îi zisei:

— Draga mea, n-am auzit aproape nimic!

— Nu ai... nu ai auzit, Marcus?

— Una dintre tainele mele e aceea că sunt cam surd. Mă privea fără să înţeleagă. Apoi, contrariată, sesizând

poanta mea elegantă, ridică din umeri şi o luă la fugă pe urmele lui Bang. După ce o urmări din privire, Korner mă apucă de braţ şi-mi spuse:

— Sunt convinsă că nu ăsta e secretul tău, Marcus! îmi făcea cu ochiul, să înţeleg aluzia. Apoi intrarăm în cancelarie, unde domnea o veselie aproape tumultuoasă. Intre profesori şi elevi există o influenţă reciprocă. Şi unii şi alţii au tendinţa de a deveni cam copilăroşi când se apropie perioada examenelor.

Volmer, directorul liceului, era ocupat cu repartizarea supraveghetorilor examenelor, de unde se iscau obişnuitele hărţuieli. Apoi, s-a servit Porto şi am trecut la chestiunea esenţială: unde intenţionam să ne petrecem anul acesta vacanţa de vară.

Numirea mea ca profesor la acest nou liceu se datora dealtfel lui Volmer. Locuisem amândoi cu ani în urmă în acelaşi cămin şi terminasem studiile concomitent. Eu am obţinut o catedră la vechea mea şcoală, în timp ce el a plecat în provincie, unde s-a bucurat de bune avansări.

Când a fost numit director mi-a telefonat, întrebându-mă dacă n-aş dori „să pun şi eu umărul la lansarea acestui nou bastiment". Era o metaforă cam tenebroasă, dar peste câteva zile i-am telefonat şi i-am spus că e în ordine. Deşi o duceam cât se poate de bine în şcoala cea veche, simţeam totodată că alunec din ce în ce mai mult pe panta unui infantilism cronic.

Aveam senzaţia că sunt în continuare un fel de elev în şcoala aceea. Mulţi dintre foştii mei profesori îmi deveniseră acum colegi şi, oricât de frumos s-ar fi purtat cu mine, nutream în adâncurile conştiinţei un ireprimabil sentiment de inferioritate faţă de ei. Oricum, mi-am făcut educaţia într-o perioadă mai autoritară. De cealaltă parte aveam acest tineret năvalnic, din ce în ce mai puţin supus autorităţii. Aveau de fapt mai puţin respect faţă de profesorii bătrâni decât eu însumi. O situaţie care ajunsese cu timpul de nesuportat. Am acceptat de aceea oferta lui Volmer. Am luat-o de la început. Localuri noi, frumoase, profesori noi, elevi noi. Perioada iniţială a fost destul de confuză. O mare parte a tinerilor profesori suplinitori erau studenţi pletoşi, înveşmântaţi în straie ciudate. Erau uneori foarte greu de deosebit de elevi. Atmosfera aceasta confuză te îndemna

să-ţi faci mai repede cunoştinţe decât prin alte părţi, unde totul se desfăşoară într-un chip mai organizat.

Bunăoară felul în care am făcut cunoştinţă cu colega mea Korner. Relaţiile dintre noi au durat vreo două luni. Luaseră naştere din motive practice, dar au evoluat apoi într-un chip destul de nepractic. Locuiam în acelaşi cartier, partea centrală a districtului 0sterbro, lângă lacuri. Am căzut curând de acord că este mai avantajos să folosim alternativ automobilele noastre, câte o săptămână de fiecare. Ne-am zis că puteam face mare economie de benzină procedând în felul acesta. Pe rând, câte o săptămână.

Este divorţată şi are un copil. Copilul a fost cu toate acestea preluat de către soţ. N-am reuşit să mă lămuresc în privinţa sexului copilului. Naufragiul căsniciei lor, spunea Korner, avea o cauză politică. Era angajată din punct de vedere politic, şi în cadrul unui asemenea angajament nu prea era loc pentru un amănunt biologic ca acela al existenţei unui copil. Erau perioade în care nu se afla aproape deloc pe acasă. Pleca de la scoală direct la şedinţă, după aceea la altă întrunire, sau la vreo manifestaţie — şi mai era şi revista!

I se mai întâmpla şi să se încurce cu câte cineva, pe ici, pe colo, la iuţeală.

— Dar legăturile astea nu prezentau nici o importanţă pentru mine, Marcus! zicea ea.

— Mă uimeşte talentul vostru de a arunca peste bord toate principiile vechi ale vieţii sexuale! îi replicam eu.

— N-am făcut decât să ne însuşim acele principii în privinţa cărora bărbaţii credeau în trecut că deţin un monopol, îmi răspundea ea. Iar Erling nu era de altfel câtusi de puţin gelos.

Nu încercam deloc să o trag de limbă, cu toate că felul ei de a se comporta îmi părea cam comic. Nu iscodesc niciodată oamenii. Nu mă interesează să aflu ceva despre partenerii mei de joc, căci ar putea avea o înrâurire inhibantă, atât asupra prestaţiilor lor scenice, cât şi asupra fantaziei mele.

Erling nu era aşadar gelos. Iată o afirmaţie de felul acelora cărora nu le dau deplină crezare, sunt însă gata să recunosc că este folosită în micile jocuri ale zilelor noastre. Lui Erling îi venea însă din ce în ce mai greu să înţeleagă de ce se căsătoriseră de fapt, zicea ea. îşi iubea mult copilul, îl

dădăcea, îi dădea să mănânce, îl ducea cu automobilul la cresă, îl aducea acasă, îl culca, îi cânta şi se juca cu el. După ce adormea, trebuia să se apuce de curăţenie şi de tot ce e cie făcut într-o gospodărie. Bineînţeles că-şi vedea totodată şi de serviciu.

— I s-a părut, cu timpul, că are cam multe de făcut, zise Korner. Şi mai ales când se întâmpla, din când în când, să apar şi eu.

— Şi atunci te-a dat afară?

— Nu, nu m-a dat afară, zise ea chicotind. Vorbeam cu calm despre toată treaba asta! îl înţeleg foarte bine. Veneam uneori acasă cu o mulţime de lume şi şedeam la discuţii şi ciorovăieli până noaptea târziu, încât nu putea dormi. Nu puteam continua în felul acesta!

— Ţi-e dor de copil?

Îşi ţuguie buzele dusă pe gânduri şi aruncă mucul de ţigară în ceaşca de cafea, un obicei care nu-mi place defel.

— Ştii ce, Marcus — zise, jucând acum un rol de autoacuzare necruţătoare —, cred că-mi lipseşte cu desăvârşire ceea ce voi numiţi instinctul matern!

După felul în care pronunţase cuvintele „instinctul matern", înţelesei că era un lucru născocit de bărbaţi în campania lor de asuprire a femeii.

Convieţuirea cu dânsa era simplă şi complicată în acelaşi timp. Era simplu atâta timp cât relaţiile dintre noi se desfăşurau în anumite condiţii bine precizate. Una dintre acestea era aceea că, făcând abstracţie de câteva mici detalii, nu existau deosebiri între femei şi bărbaţi. Când detaliile acestea intrau în acţiune, devenea de altfel uimitor de feminină, dacă mi-este îngăduit să fac o asemenea discriminare, în restul timpului era la fel de masculină ca, de pildă, eu însumi. S-ar putea de altfel ca lucrul acesta să nu spună prea mult.

— Toate discuţiile astea despre bărbaţi şi femei nu sunt altceva decât nişte vestigii moştenite din vremurile epocii de piatră, zicea, şi o sursă de venituri pentru branşa reclamelor!

Îşi însuşise din păcate câteva dintre clişeele cele mai rele ale acestei branşe şi le întorsese cu capul în jos. Bunăoară modul de a conduce un automobil! Săptămână în care am folosit micul ei Morris Cooper a constituit o grea încercare pentru mine. Conducea, ca să folosesc o expresie aparţinând epocii de piatră, ca un bărbat! Nu se afla în schimb nici un adevărat bărbat care să se împace cu treaba asta,' ceea ce dădea

cu regularitate loc la întreceri nebuneşti, în timpul cărora şedeam ghemuit, implorând-o în naivitatea mea copilărească să adopte o comportare mai feminină. Era o luptă motorizată între sexe, a cărei miză, printre altele, era şi viaţa mea. Bunul Dumnezeu ne-a avut în paza sa. A primit vreo două, trei amenzi, în timp ce eu însumi am încasat o mustrare blândă din partea unui agent de circulaţie, ceva de soiul „să nu mai permiteţi altă dată soţiei dvs să conducă în felul acesta!" Conducea din fericire foarte bine. La fel de bine ca un bărbat, precum îi spusesem odată, într-o încercare disperată de a mai domoli-o. Dar fără de nici un rezultat.

Ceea ce ne-a legat la început fusese şcoala cea nouă. După ce ne-am familiarizat cu ea, nu am mai simţit nevoie unul de altul, iar legătura dintre noi s-a destrămat de la sine. începuserăm de altfel să ne călcăm destul de tare pe nervi. Nu mai puteam suporta cenzura severă pe care mi-o impusesem în privinţa tuturor acelor mici expresii discriminatoare, care îţi ies atât de uşor din gură. Iar ea nu tolera deloc asemenea expresii. De pildă cuvântul „fătălău"! îmi ieşise din gură vorba asta într-o clipă de neatenţie. A urmat o aspră admonestare.

— Ce dumnezeu! i-am replicat. Doar n-am spus-o cu intenţie rea la adresa vreunuia dintre cele două sexe!

— Este în realitate o expresie a părerilor tale cele mai intime, Marcus! O mentalitate adânc înrădăcinată.

Şi pentru a nu mă mai lua gura pe dinainte cu prea multe mentalităţi de felul acesta, a trebuit să am atenţia unui prepelicar de fiecare dată când deschideam gura. Constatasem cu acest prilej că eram în posesia unei cantităţi impresionante de asemenea mentalităţi adânc înrădăcinate, îmi ieşeau mereu din gură asemenea expresii, iar Korner nu era omul care să le lase să treacă fără să-mi zică şi ea câteva vorbe alese.

Aveam sentimentul ciudat de a fi transpus în vremurile copilăriei mele. Pe atunci maică-mea şi mătuşa mea cea nemăritată îmi pândeau vorbele urâte. Acum era Korner, colega mea de cancelarie. Faptul că nu era vorba de aceleaşi cuvinte ca pe timpul acela nu uşura cu nimic situaţia, căci împovăra destul de mult relaţiile noastre, şi aşa cam lipsite de nuanţe; trebuia să-mi păzesc întruna gura, iar ea era numai ochi şi urechi cum o deschideam.

În cele din urmă am adoptat metoda înţeleaptă de a vorbi cât se putea de puţin.

Poate că aş fi rezolvat problema, dacă m-aş fi dedat unui fel de masculinitate primitivă, cu vorbe răstite şi gesturi largi. Am anumite indicii în sensul acesta. Dar nu prea e genul meu, înţelegi; nu-mi place să fiu implicat. De aceea eu mă aflam permanent în defensivă, iar dânsa tot timpul în atac. Cred că mă şi temeam întrucâtva de ea, de licărirea aceea albăstruie a ochilor ei, de cuta aceea de supărare, care apărea între sprâncenele ei frumos arcuite, de glasul ei mâniat.

Oricât de lipsită de prejudecăţi era, nu putea totuşi înţelege cum de încă nu mă însurasem. Revenea mereu asupra acestui subiect inepuizabil.

— împlineşti curând cincizeci de ani, Marcus...

— Patruzeci şi doi... în curând...!

— ...şi încă nu te-ai căsătorit! Spune-mi, ai avut experienţe dezamăgitoare cu femeile? Un complex matern, sau ceva de felul acesta?

Am răspuns negativ la ambele ipoteze.

— Trebuie totuşi să fie ceva cu tine! Am trecut la un contraatac sfios:

— Dumnezeu să te-nţeleagă! Obişnuieşti să spui că oamenii nu au în general nici un motiv de a se căsători, iar acum, dumnezeu să te-nţeleagă: te miri că nu m-am însurat! Unde ţi-este lipsa de prejudecăţi?

Râdea din toată inima:

— N-am spus decât că e ciudat că nu eşti însurat! Tu, cu toate părerile tale învechite! Nu ţi-o fi totuşi frică de femei la urma urmei?

Discutam întotdeauna despre mine. Cu părerile ei ca punct de plecare. Niciodată despre dânsa. Tot ce făcea şi gândea ea era în perfectă regulă. Eu, în schimb, eram un ciolan bătrân, care mai putea încă fi ros puţin. Era cu totul în ordine că-şi părăsise soţul şi copilul; în schimb faptul că nu mă căsătorisem şi că nu părăsisem niciodată pe cineva era cât se poate de discutabil.

După ce au trecut câteva luni în felul acesta, am început să-i dau dreptate în orice-mi spunea, bucuros şi imparţial. Asta nu i-a mai convenit însă. Atunci ne-am despărţit. Ca buni prieteni! Accentuaserăm amândoi lucrul acesta. Atunci s-a „aranjat" cu tânărul nostru coleg, Henriksen, care este foarte politicos şi totodată foarte încăpăţânat. Cu el se certa de se cutremura pământul.

— Păcat de voi, i-am spus, cu oarecare tristeţe în glas, când mi-a vorbit despre noua ei fericire.

— Prostii! E minunat! Aşa simţi că trăieşti. Când eram cu tine mă

întrebam uneori dacă nu suntem morţi fără să ne dăm seama!

Reuşise, în felul acesta delicat, să mă facă să înţeleg că nu prea eram amuzant. Poate cel mult numele meu. Marcus! Nume de evanghelist!

Numele împăratului-soldat Aurelius! Ideea aceasta fusese a lui taică-meu, director al unei şcoli superioare. Era un tip cam paradoxal bătrânul meu tată. Pe de o parte radical de modă veche şi pacifist. Pe de altă parte militarist-entuziast. O combinaţie care ar putea să pară cam inconsecventă, deşi nu cu desăvârsire neîntâlnită. Unul dintre clişeele la modă e acela al afirmaţiei că pacifiştii sunt adeseori destul de războinici. Şi nu văd de ce n-ar fi chiar adevărat.

Directorul şcolii superioare nu era însă o fire războinică. Era, dimpotrivă, amabilitatea în persoană. Pe lângă asta mai era şi uimitor de distrat, între toate însuşirile acestea exista desigur o oarecare legătură, îşi consuma întreaga disponibilitate războinică studiind stratagemele vechilor conducători de oşti. Repeta şi îmbunătăţea tacticile lor, câştiga bătăliile pierdute de ei şi întorcea în felul acesta totul pe dos, schimbând cursul istoriei mondiale.

În momentul conceperii mele studia seria împăraţilor proveniţi din rândurile soldaţilor şi ajunsese tocmai la Marcus Aurelius. De aceea trebuie să târăsc acum după mine numele voinicului acestuia bătrân. M-am întâlnit cu personajul acesta mai târziu pe linie profesională (predau gimnastica şi istoria), dar n-aş putea spune că nutresc o simpatie deosebită faţă de omonimul meu. îmi pare foarte trist şi puritan, în afară de această contribuţie onomastică, directorul mi-a mai transmis şi o sănătate excelentă. Ceea ce mi-a hărăzit pe căi mai puţin directe, asta e altă poveste.

A murit acum vreo şapte-opt ani. Era în timpul mesei de prânz. Mama mi-a povestit că s-a oprit pe neaşteptate

14

din mâncare şi s-a uitat la ce avea în furculiţă. Nu obişnuia să-l intereseze ce anume băga în gură. — Ce fel de mâncare e asta? întrebase. N-a mai aflat niciodată că mâncarea aceea se numeşte tocană de carne, în clipa următoare a murit. O moarte blândă şi liniştită cu puţină vreme înainte de pensionare. După ce şi-a mai revenit din durere, mama a recunoscut că fusese mai bine aşa. Nimeni nu şi-l putea închipui pe director în chip de pensionar. Nu era potrivit pentru alte roluri decât cel de

director.

Teoretic vorbind, fusese aproape un om frumos. Trăsături impunătoare, ochi albaştri strălucitori, păr bogat, cărunt. Avea dinţii albi, fără defecte. Se ţinea drept şi avea prestanţă, în ultimii ani ajunsese cam rigid. Nu fusese niciodată bolnav şi, ca atâtia oameni sănătoşi, nu credea de fapt în existenţa bolilor; nu-i făcea niciodată reproşuri mamei mele când se culca datorită deselor ei accese de migrenă; dar era limpede că, după părerea lui, ar fi trebuit să găsească o scuză mai potrivită şi nu un fleac de durere de cap, cum îi spunea el.

Nu 1-am cunoscut niciodată cu adevărat! Cred că nimeni nu 1-a cunoscut cu adevărat. Era întotdeauna preocupat de cu totul altceva, în momentul când avea ceva de făcut, fapt care a dus, pe măsură ce îmbătrânea, la unele ieşiri destul de groteşti, ca, de pildă, când s-a apucat să vorbească despre „Vechile noastre mori de apă" (unul dintre subiectele sale preferate) în cadrul „Uniunii locuitorilor din zona frontierei", sau despre „Bătălia de la Austerlitz" (altă temă favorită) la întrunirea „Ligii Internaţionale a Femeilor pentru Pace şi Libertate", înainte vreme însă 1-ai fi putut trezi în puterea nopţii, rugându-l să ţină una dintre cele şase conferinţe cu care colinda ţara în lung şi-n lat. Ar fi ţinut-o fără cea mai mică ezitare.

L-am ascultat vorbind de nenumărate ori. Era captivant. Am încercat să stau de vorbă cu el când mă făcusem ceva mai mare. A fost cu totul în zadar. Am convingerea, că şi el ar fi dorit, dar nu se simţea în stare. Dispărea pe loc în ceţuri depărtate, albastre. Absenţele acestea făceau parte integrantă din personalitatea sa. Era uneori un lucru destul de enervant; în schimb e neîndoios că m-a scutit

15

de o bună parte a greutăţilor pe care camarazii mei le întâmpinau în relaţiile cu taţii lor.

Mă lăsa mai mult pe seama mamei şi a mătuşii. Erau amândouă bune şi înţelegătoare, dar viaţa lor se învârţea de fapt în jurul unei singure persoane: aceea a directorului! I se dăduse directorului apa pentru bărbierit? Fiertura de ovăz? Oul de dimineaţă? Vitaminele? Sticla cu apă caldă? Trei sferturi din viaţa celor două cucoane erau dedicate lui. Restul se împărţea între câte o discuţie privitoare la strămoşi din veacurile trecute, casa aceea mare şi persoana mea.

Trebuia să fii mereu cu ochii pe director, căci altfel s-ar fi putut întâmpla să plece de acasă în izmene, fără bani, sau fără alte asemenea lucruri triviale. Privirea ochilor săi de un albastru deschis era întotdeauna îndreptată spre zări îndepărtate. In schimb îi era aproape imposibil să-şi vadă soţia şi copilul. Când m-am lămurit în privinţa felului în care vin copiii pe lume, m-am întrebat cum şi-a putut lua inima în dinţi să făptuiască un lucru atât de elementar ca acela de-a mă concepe pe mine.

Pe lângă marii comandanţi de oşti mai avea şi şcoala superioară şi un enorm cerc de cunoştinţe. Am fost înconjurat de mulţime de oameni care vorbeau cu glas tare aproape în tot timpul copilăriei mele. Răsuna casa de glasuri, adormeam cu freamătul lor în urechi şi mă trezeam cu încă şi mai mare freamăt, în timpul vacanţelor se aşternea o linişte ciudată asupra casei aceleia mari. Directorul pornea atunci la drum fără familie, către marile câmpuri de luptă ale trecutului. Se întorcea slăbit, pentru că uita cu totul de mâncare. Atunci îl puneau din nou pe îngrăşat, iar casa era din nou invadată de cârdul prietenilor atât de vorbăreţi. Pe timpul vacanţelor mama şi mătuşă-mea îşi vedeau de vechile certuri cu toată energia de care dispuneau.

In ultimii ani ai vieţii sale directorul căpătase o notă cam patetică şi comică, îşi pierduse bunăoară memoria figurilor. Printre altele şi pe aceea a figurii mele. L-am întâlnit pe treptele scolii într-o zi de sărbătoare, între două cursuri.

Zărindu-mă a zis:

16

— Nu-i nimeni în clădire. Cu ce te pot ajuta, tinere?

Pentru a-l scuti pe viitor de asemenea situaţii penibile, am aranjat în aşa fel încât să-mi anunţ sosirea de la mare depărtare prin strigăte.

Toate astea ţi le povestesc pentru a-ţi da o perspectivă a acestui secret. Privind lucrurile din punct de vedere logic am avut o copilărie excelentă, cu tot ce este necesar în privinţa securităţii sociale şi un tată şi o mamă. Singurul lucru remarcabil e acela că nu am ajuns niciodată să-i cunosc bine, că nu m-am legat de ei! Aş putea spune că mi-a lipsit într-o anumită măsură acel model despre care se afirmă că este de importanţă esenţială când trebuie să continui şirul generaţiilor. Dar în privinţa asta s-au scris cărţi voluminoase.

Nu vreau însă să te mai plictisesc cu alte detalii ale copilăriei mele.

Voi face un salt, aterizând direct în zilele de azi. Ultima zi de cursuri. Treceam printre frumoasele clădiri ale şcolii, proiectate cu multă măiestrie de către arhitecţi, în drum spre locul de parcare, ca să plec acasă cu automobilul. Auzeam paşi grăbiţi în urma mea. Era Thorsen, fata cu atâtea probleme, pe care începuse, cu încetul, să le reverse asupra mea.

M-a oprit, întrebându-mă dacă voi veni şi eu la serbarea din seara aceleiaşi zile. I-am răspuns că o să mă mai gândesc. Ne-am îndreptat împreună către automobile. Era încordată şi dornică de contacte, în privinţa aceasta starea ei se agravase în ultimul timp:

— Ce a spus Claus în privinţa ta a fost o mare tâmpenie! zise ea după o vreme.

— Ce să-i faci! Se mai întâmpla! Doar trebuie să vorbeşti despre ceva! răspunsei, căutând să bagatelizez. Era un subiect cam primejdios pentru sufletele tinere şi sensibile ca Thorsen. Ajunsesem la automobil.

— Ai acelaşi drum? o întrebai.

Scutură din cap, arătând spre un Fiat Coupe de culoare roşie aprinsă.

— L-am primit cadou de la tata cu ocazia bacalaureatului!

— Felicitări! Are încredere în tine, hai...?

— S-ar putea! zise muşcându-şi buza. Eşti supărat de ce-a spus Claus?

17

— Nu, câtuşi de puţin! Bine, poate ne vedem diseară! Mă aşezai la volan. Făcu o mutră necăjită şi se duse la

automobilul ei sport de culoare roşie şi se urcă în el. Porni ambalând prea mult motorul şi schimbând repede vitezele. Un bătrân o ameninţă cu pumnul. Apoi dispăru după colţ.

Thorsen era una dintre micile mele probleme.

Intrase în şcoală în clasa întâi a cursului superior, mutată de la altă şcoală din oraş, după ce fusese bolnavă o bucată de vreme. Tatăl ei îmi spusese mai târziu, când devenise fapt incontestabil că fusesem colacul ei de salvare, că avusese ceva cu nervii.

Era pe vremea aceea o fetiţă deşirată, destul de zăpăcită, speriată şi nesigură. O apucau uneori, pe neaşteptate, puternice accese de plâns, ori de furie. Eram profesorul ei de istorie şi totodată dirigintele clasei.

N-aş putea spune că mă ocupam prea mult de ea, dar am căpătat o

oarecare vagă simpatie şi milă faţă de dânsa. O sprijineam în problemele mărunte, îi stimulam puţin sentimentul rudimentar de demnitate, o lăudam, când o puteam face fără stridenţe prea mari şi aşa mai departe. Fapt destul de ciudat, s-a dovedit că aportul meu destul de puţin energic a avut efecte uimitoare. A căpătat încredere în mine şi prin intermediul meu şi în alţii. A devenit mai liberă şi mai independentă în felul de a se purta, dar a stabilit totodată un raport de dependenţă faţă de mine, din acelea despre care se vorbeşte în cursurile de psihologie. O imagine a unui părinte blând şi tolerant. Raporturile ei cu adevăratul tată au evoluat în acelaşi timp de la o fază foarte explozivă la o indiferenţă aproape desăvârşită.

— La urma urmei e foarte bine aşa, comentase acesta. E un oarecare gol, dar aşa cum era înainte... ajunsese cu timpul prea obositor!

Eforturile trecuseră asupra mea. Era o echilibristică anevoioasă între respingerea delicată şi solicitudinea corespunzătoare. Din punctul de vedere psihic se legăna ca o trestie în torentul apei. Trebuia să-mi cumpănesc bine vorbele. Aproape orice fleac o făcea să se prăbuşească în abisuri adânci, sau să se înalţe pe piscuri luminate. Nu cunoştea calea de mijloc. Cinstit vorbind, simţeam o uşu-

18

rare la gândul că va sosi curând clipa în care va termina

liceul.

În timpul vacanţei de vară dintre clasa întâi şi clasa a doua curs superior, a avut loc la ea acea prefacere caracteristică vârstei. Era aproape de nerecunoscut la întoarcerea din vacanţă: frumoasă, bine făcută şi arsă de soare. O tânără foarte atrăgătoare. Nu se află nimic pe lume care să-ţi dea mai mult succes decât însuşi succesul. Elevii şi profesorii tineri îi dădeau târcoale. Pe cât am auzit nu prea era zgârcită cu favorurile ei. Doar s-au mai auzit lucruri din astea: persoana inhibată de odinioară, care îşi dă Mu liber. Cu toate acestea, vechile raporturi bune şi complicate cu Marcus Lange se menţinură neschimbate, în această privinţă nu se petrecuse nici o descătuşare. Ciudată situaţie: se părea că eu eram cel care trebuia să-i sancţioneze escapadele!

Şi o făceam cu dragă inimă. Nu sunt un om afectat; sunt cel mult indiferent, ceea ce era însă mult mai rău. O asemenea legătură nu se destramă din cauza unor mici experienţe sexuale pe ici pe colo. Nimeni nu

mai crede în prezent într-o asemenea terapie de eliberare. Un mare număr de psihanalişti pot aduce mărturii în sensul acesta. Credeam, în naivitatea mea, că dacă se va lega serios în altă parte, mă va uita cu siguranţă.

Cu toate acestea nu m-a uitat. Era mult mai ataşată de mine decât visasem.

2

Era într-o după-amiază călduţă şi senină de început de mai. înverzise mesteacănul, iar fagul era înmugurit.

Jucam de două ori pe săptămână tenis cu bunul meu prieten, Carsten, psihiatru şi medic primar al spitalului de stat din Glostrup. în după-amiaza aceea, ultima zi de curs a clasei a treia, sosise înaintea mea şi se afla pe teren, antrenându-se la servit. Când am intrat în cabină să mă schimb, a ridicat racheta în chip de salut. Privirea sa melancolică, plină de tristeţe se îndreptă mai întâi asupra mea

19

şi apoi asupra cadranului ceasului de la mână, pentru a mă face să înţeleg că mă aflu în oarecare întârziere.

Meciurile noastre atrăgeau uneori spectatori. Nu datorită genialităţii noastre, ci faptului că jucam atât de diferit. El a învăţat să joace încă de copil. Are stil frumos, lovituri clasice. Ştie pur şi simplu tot; cu toate acestea comite o greşeală fundamentală: vrea să salveze orice minge cât se poate de frumos, ceea ce îl determină să joace riscant şi să pareze toate mingile cu întreaga energie disponibilă în cazurile în care ar trebui să fie mai prudent. Rezultatul este un procent prea ridicat de lovituri greşite.

Am învăţat să joc tenis de la el. Dar la o vârstă matură, când stilul nu mai constituie elementul hotărâtor. Felul meu de a juca este destul de neortodox. Tai, împing, ori lovesc mingile, trimiţându-le peste plasă cu direcţii ciudate, astfel încât adversarul nu poate niciodată bănui unde vor nimeri. Suntem în general destul de egali, fapt care îl face adeseori să se mire şi să exclame:

— Nu pot să înţeleg. Ar trebui de fapt să te scot de pe teren!

I-am explicat că ar putea să mă bată cu uşurinţă, dacă şi-ar mai economisi loviturile de câştigător. Nici chiar cei mai mari jucători nu lovesc orice minge cu toate puterile lor. Atunci încearcă să se abţină un timp, dar în momentul în care e pe punctul de a câstiga partida devine nesigur, forţează şi pierde mingile, le trimite în afara terenului, sau în plasă, în

după-amiaza aceea îi mersese foarte rău. îl" apăsa ceva. Ne-am instalat după aceea pe terasă şi am băut câte-o bere. Părea trist.

— Ai ceva supărări, dragul meu?

Nu prea obişnuia să vorbească despre spital, dar de data asta mi-a spus că are îngrijorări în legătură cu un pacient. A căzut apoi din nou pe gânduri. învârtea paharul între degete şi privea ţintă terenurile de tenis. Siluetele albe executau mişcări ingenioase pe fondul roşu al zgurii, îţi făcea impresia unui ritual complicat cu implicaţii cifrice misterioase.

— Nu-ţi stă în obicei să-ţi iei necazurile cu tine acasă, zisei.

Îmi zâmbi vag, şi zise:

— E un caz deosebit!

20

Continua să mă fixeze cu privirea sa melancolică, începuse să-mi pară cam ciudat, îmi făcea impresia că mă asociază cu un fapt despre care habar n-aveam. Apoi deveni din nou prezent, scutură din cap, ca pentru a alunga gânduri triste şi mă întrebă:

— Vrei să vii cu mine acasă, să luăm masa împreună?

— Trebuie să merg la balul şcolii, zisei.

— La balul şcolii! îmi aruncă o privire însoţită de un zâmbet luminos, neaşteptat. Trebuie să-ţi pară ciudat!

— Face parte din rol, zisei. Nu sunt oare şi în rolul tău anumite părţi care nu te atrag prea mult?

Mă privi o clipă în tăcere. Apoi îşi ţuguie buzele şi zise:

— N-am reflectat niciodată asupra chestiunii sub aspectul acesta, dar ai desigur dreptate!

Puţin mai târziu ne despărţirăm. Eram doi stâlpi ai societăţii, posesori de automobile Volvo. Ne cunoaştem de o seamă de ani. Nevastă-sa, Lilly, îmi fusese colegă de şcoală, îmi aduc vag aminte de o seară de vară, de un chioşc împrejmuit de tei, de sepcile studenţeşti şi de faţa ei mare şi netedă, când am sărutat-o. Cu prilejul întâlnirii următoare mi 1-a prezentat pe logodnicul ei, studentul în medicină Carsten Skov. începând de atunci ne vedem des. Jucăm împreună tenis de două ori pe săptămână, iau uneori parte la mesele oferite de ei şi mă invită în fiecare vară o dată, sau de două ori, la sfirşit de săptămână, la casa lor de vacanţă din Râgeleje.

Lilly spune că semănăm între noi. Când e puţin băută, face anumite

insinuări în sensul că dacă n-ar fi fost unul, ar fi fost celălalt. S-ar putea să fie ceva în privinţa asemănării. Suntem amândoi la fel de înalţi, şi unul şi altul bruneţi şi zvelţi. Ne place mâncarea bună şi vinul bun. Suntem destul de rezervaţi, păstrăm o anumită distanţă şi suntem greu de scos din fire. Dacă aş suferi de vreo boală psihică, 1-as consulta cu toată încrederea. M-ar trata aşa cum tratează o sticlă de vin de bună calitate, s-ar îngriji să am linişte şi pace, m-ar dădăci cu toată atenţia, ferindu-mă de trepidaţii inutile. Ne preţuim fără îndoială foarte mult, dar în felul nostru rezervat.

Locuiesc într-un apartament spaţios în cartierul Frederiksberg. într-o cameră situată pe colţ, Carsten ţine con-

21

sultaţii particulare pentru unii dintre bolnavii săi. încăperea e prevăzută cu izolaţie sonoră şi un sistem ingenios, gen ecluză, care permite intrarea şi ieşirea pacienţilor, fără ca aceştia să se vadă unii pe alţii. Discreţia e un lucru de la sine înţeles!

Lilly continuă să fie frumoasă şi vaporoasă. In vremurile trecute s-ar fi spus că e o apariţie superbă. Recepţiile lor sunt reprezentaţii perfecte ale genului, tonul, mâncărurile, perechea gazdelor, totul este desăvârsit. Ca musafir te simţi cam intimidat. Pluteşte ceva în atmosferă care face ca toată lumea să se poarte ca şi când ar participa la un ceremonial bine regizat. Nimeni nu bea să se îmbete, nimeni nu are o comportare nepotrivită, în caz contrar nu te-ar mai invita a doua oară. Mâncarea, vinul, temperatura, mobilierul, conversaţia, serviciul, totul este minunat dozat; te fereşti de orice subiect care ar putea declanşa discuţii pătimaşe, într-un cuvânt o reprezentaţie foarte stilată. E ceva liniştitor în constatarea că rafinamentul continuă să existe, în ciuda tuturor prefacerilor.

Aveam însă deseori sentimentul că îndărătul tuturor acestora, a faţadei sclipitoare şi a reprezentaţiei perfecte, trebuie să se desfăşoare un anumit fel de viaţă.

M-am întors acasă şi am găsit un loc de parcare liber sub tei. De obicei e destulă aglomeraţie. Chiriile sunt suportabile pe strada mea. Majoritatea locatarilor îşi pot permite să aibă automobil.

Am intrat în debitul lui Hermansen să-mi cumpăr un pachet de ţigări şi ziarul Ekstra-Bladet. Apoi m-am dus sus în apartamentul meu, etajul al treilea pe dreapta. M-am aşezat la birou şi am privit pe fereastră. Ora mesei. Domneşte o oarecare agitaţie veselă pe stradă, către sfârşit de

săptămână. Şi unde mai pui că în curând avea să fie vară. Era cum nu se poate mai bine.

În clădirea de peste drum începuse peste tot să se servească cina. Familiile şedeau adunate în jurul meselor. Mâini care apucă, guri ce înfulecă. Dincolo, la nr. 19, la etajul al treilea pe dreapta, iar erau trase rulourile, ca de obicei. Erau dintre acelea care fuseseră la modă prin anii '30, cu desene reprezentând palate. De la stânga la dreapta: Rosenborg, Frederiksborg şi Kronborg. Locatarul, bătrânul

22

acela bolnav, proprietarul imobilului, nu se întorsese încă din călătoria sa pe meleagurile unei ţări sudice. Obişnuia să se înapoieze prin aprilie.

Am stat de vorbă cu Hermansen despre asta, într-o zi când se afla într-o dispoziţie mai comunicativă. Se simţea, ca de obicei, cam nedreptăţit de ceea ce îi rezervase soarta pe acest pământ:

— Unii se descurcă bine, de-as putea şi eu...!

— Ai putea să vinzi dugheana, Hermansen!

— Şi din ce să trăiesc atunci? Nu! Aş dori să fiu şi eu printre aceia care pot pleca în sud să se răsfeţe la soare!

— Păi, omul e bolnav!

— Bineînţeles, făcu Hermansen jignit. Să nu-ţi închipui că-l învidiez!

Când am trecut pe acolo în drum spre restaurantul de lângă lacuri, stătea în faţa debitului. Nu eram deloc grăbit să ajung la scoală. Am pălăvrăgit puţin împreună. Spunea că vremurile sunt foarte grele pentru detailişti. Aflasem, bunăoară, că magazinul de produse lactate de pe strada transversală se închisese? Nu aflasem. L-am întrebat dacă auzise ceva în privinţa bătrânului, care era bolnav. M-a privit fix cu ochii săi bulbucaţi şi lipsiţi de expresie. Apoi zâmbi acru şi zise:

— Mult vă mai interesaţi de dânsul, domnule Lange!

Aşa făcea de multe ori. îţi închipuiai că vei avea o conversaţie plăcută cu el pe stradă şi el îi punea pe neaşteptate capăt printr-o remarcă acră.

Am pornit mai departe. Circulaţia pe 0sterbrogade era pe cale de a se domoli. Cerul căpătase o culoare liliachie închisă, înspre apus se înălţase un nor mare purpuriu. Mergeam pe malul lacului. Raţele începuseră să-şi ocupe locurile lor de-a lungul bordurii de piatră. Larma

oraşului se auzea ca un uruit depărtat. Clădirea „Codan" se detaşa cu contururi precise pe fondul cerului.

Curând avea să fie vară şi urma să plec din nou spre miazăzi, cu bicicleta pliabilă în portbagaj. Spre hotelul cu terasă, aflat lângă un râu, de-a lungul malului presărat cu pescari amatori şi plopi unduitori. Dis-de-dimineaţă încalec pe bicicletă, spre marele amuzament al localnicilor, şi colind prin împrejurimi, de-a lungul canalelor, prin

23

munţii mărunţi, cu mâncarea în taşca bicicletei. Iar seara, când se serveşte cina pe terasă, o lâncezeală amorţitoare prin tot trupul. „Madame" vine şi mă întreabă dacă am făcut o plimbare plăcută cu bicicleta cea caraghioasă. Le par, de bună seamă, puţin cam trăznit. Omul are automobil. Cu toate acestea o ia razna călare pe o bicicletă!

Ospătarul mă salută printr-o uşoară aplecare a capului şi un zâmbet scurt la intrarea în restaurant. Mă îndrept spre masa din colţ. Face mişcări sacadate cu şervetul deasupra mesei. Desface lista de bucate şi rămâne în poziţie de drepţi cât timp o studiez. E o reprezentaţie cu un caracter pur formal. Mănânc de obicei aceleaşi feluri de bucate de cele două ori pe săptămână când dau pe acolo. — Heringi în sos de vin de Xeres! Ospătarul ia notă. Şi un fel cald? Cădem de acord asupra unui antricot. De fapt ceea ce obişnuiesc să capăt. Şi o bere de butoi? Da, şi cu prilejul deosebit al acestei zile o bere „Lysholmer Linie". Trebuia să mă fortific puţin în preajma reluării ritmului trepidant al şcolii.

Clienţii obişnuiţi ai localului şedeau pe locurile lor. Mici saluturi în stânga şi în dreapta, dar nu prea comunicative. Suntem dintre aceia care pun preţ pe posibilitatea de a sta liniştiţi aici.

Un pahar mare de bere de butoi frumos turnată. Mocnea pe undeva în fundul capului o uşoară enervare. N-aveam nici un chef să mă duc la şcoală. Sunt uneori puţin cam obositori tinerii aceştia! Atât de tineri! Se poate spune că se identifică total cu rolul lor — rolul tineretului.

Oarecari îngrijorări cu anticipaţie. Aparţin vârstei mele: de îndată ce voi apărea, mă voi vedea apucat de câte un adolescent beat care-mi va spune că sunt o fosilă ambulantă. Aşa s-a întâmplat de fiecare dată. Ţine de regulile jocului. S-ar putea ca atacurile acestea să nu fie îndreptate direct împotriva mea, doar sunt un tip foarte cumsecade şi inofensiv, ci împotriva a tot ceea ce reprezint: părinţi, autorităţi şi alte organe oficiale,

împotriva tuturor acelora care le închid priveliştea.

Figurile acestea se acumulează la orizont. Eternii vătafi şi pedagogi. Oricât de cumsecade ai fi, eşti şi rămâi o verigă

24

a sistemului. Devine obositor din când în când. Un rol neinteresant!

Omul de la masa vecină îmi zâmbi şi îşi ridică paharul. Dădurăm noroc, înclinându-ne uşor. Ne întâlnim când şi când la toaletă. A fost şef de plantaţii în Birmania, înaintea şi în timpul războiului. E un domn bătrân, prietenos dar deznădăjduit. Lumea sa se prăbuşise în 1942 o dată cu apariţia japonezilor. Galbenii în chip de stăpânitori! Depăşea puterea sa de înţelegere.

Mănâncă şi el acelaşi lucru de câte ori vine. Eşti oarecum mai sigur în felul ăsta. Felurile sale sunt heringii marinaţi şi crochetele de carne de găină. La acestea bea o jumătate de Chablis şi o bere Porter. Când se crede neobservat amestecă cele două băuturi. Trebuie să fie un cocktail bizar.

Restul obişnuiţilor localului sunt oameni de vârsta mea. Mâncăm în tăcere, citim ziare, sau ne facem însemnări în carneţele. Ospătarul se comportă ca un bun conducător al unei licitaţii: un semn abia perceptibil şi cele dorite se află pe masă.

Afară cerul începuse să se întunece. Se auzea o raţă măcăind pe undeva. Lămpile fură aprinse. Tineri se plimbau trecând prin faţa noastră. Pietrişul scârţâia sub paşii lor. Un avion cu focuri de poziţie clipitoare luneca pe cer îndreptându-se spre aeroportul Kastrup. Cafea şi coniac. O atmosferă blândă. Tineretul acesta e de fapt foarte atrăgător. Ce dumnezeu! doar trebuie să facă şi ei aceleaşi descoperiri făcute de alţii înainte. Tinereţea este o stare psihotică. Cred că ceea ce e nou pentru ei e nou şi pentru restul lumii. Dar poţi ierta multe, când te afli asupra unui coniac de bună calitate.

Cuprins de o plăcută toropeală luai loc într-un taxi. Mă aşezasem în faţă. îmi place să mai schimb o vorbă cu şoferii de taxiuri. E plăcut prin faptul că nu te angajează cu nimic. Cel de faţă era tânăr şi pletos. O dată cu ziua în care va apărea primul agent de circulaţie cu părul lung va fi dispărut şi funcţiunea simbolică a părului.

Era student în drept. Mai avea o jumătate de an până la absolvire. Spera să-şi treacă examenele cu succes. — Şi după aceea ce ai de gând să

faci? îl întrebai.

25

— Soldat!

Mă uitai la pletele lui:

— Merge cu părul ăsta?

— O da, zise, cu un zâmbet larg. Altfel nu s-ar mai prezenta nimeni. Toţi sunt cu părul lung în ziua de azi. îţi pui un fileu, când trebuie să porţi cască.

— Şi după terminarea stagiului militar?

— Vreau să încerc să intru la Ministerul de Externe, îmi venea cam greu să-mi imaginez un secretar gradul

doi la ambasada din Londra cu un păr ca ăla. Se întorsese cu faţa către mine zâmbind:

— Am de gând să mi-l tund, dacă obţin postul! Ajunsesem în dreptul scolii. Aveai impresia că toate

Împrejurimile trepidau în ritmul muzicii. Valuri de lumină se revărsau prin toate ferestrele, ritmurile răsunau insistent, se vedeau siluete mişcându-se cu smucituri crispate în ceţurile albăstrii de dinăuntru. Pe locul de parcare se răspândiseră mici grupuri de tineri, care stăteau de vorbă fumând. Li se înroşeau feţele când trăgeau din pipa care trecea din gură în gură. îi plătii şoferului pletos. Privea spre şcoală cu interes.

— Mergeţi la bal?

— Sunt profesor, îl lămurii eu.

Îmi aruncă o scurtă privire şi apoi zâmbi cu toată faţa.

— Vă urez petrecere frumoasă! îmi făcu semn cu mâna şi făcu marşarier, ieşind de pe locul de parcare. Statui o clipă, trăgând aer proaspăt în piept. Mă simţii dintr-o dată destul de bătrân.

Încă o inspiraţie adâncă şi pătrunsei în infernul zgomotos. Coborâi la garderobă cu pardesiul. O pereche de tineri stăteau într-un colţ şi se îmbrăţişau. Nici nu băgaseră de seamă că lumina se aprinsese pentru câteva clipe, stingându-se apoi din nou. Eram cât pe aci să cad peste nişte sticle goale.

Zgomotul din aulă era îngrozitor. Un fum gros învăluia perechile de dansatori. Un câine dintre aceia folosiţi la descoperirea haşişului ar fi fost apucat de un acces de isterie dacă i s-ar fi dat drumul aici.

Orchestra era instalată sus pe scenă. Patru oameni şi aparatajul

electronic. Volmer sta lângă instalaţia de am-

26

plificare. O apuca din când în când amocul şi emitea un sunet prelung, şuierător, disonant. Volmer se apuca atunci vesel să regleze scala, îmi spusese odată că visul copilăriei sale era acela de a deveni electrician. Muzicanţii îl priveau enervaţi, îl cunosc din vizitele anterioare, îi face plăcere când nu funcţionează instalaţia cum trebuie, fiindcă atunci are prilejul să intre în acţiune şi să repare, îl necăjesc uneori problemele administrative, dar dacă se întâmplă să sară pe undeva nişte siguranţe, nu te duci niciodată degeaba

la dânsul.

Aula era înţesată de perechi de tineri care dansau. Se fredona „I'd rather be a hammer than a nail". Aerul era încărcat şi condimentat cu canabis1. în dreptul uşii care dădea către culoarul central zăceau câteva sticle goale. Mă dusei până la marginea tribunei şi îi strigai bună ziua lui Volmer. Dădu din cap şi întoarse butonul amplificatorului. Muzicanţii făcură atunci o pauză. Volmer îi tratã cu bere. Mă urcai la el şi adulmecai aerul zicând:

— Se fumează mult haşiş pe aici în seara asta!

— Chiar crezi asta?

Are o capacitate extraordinară de a nu sesiza decât ceea ce îi convine. Este unul din motivele care îl fac să fie un director atât de desăvârşit. Aruncă o privire prin sală şi apoi scutură din cap.

— Ce te face să crezi aşa ceva? Nu mai fi atât de bănuitor, măi bătrâne! zise, bătându-mă pe spate şi zâmbindu-mi încurajator. Apoi se concentra din nou asupra amplificatorului:

— Trebuie să fie vreun scurt-circuit pe undeva. Mă întreb dacă n-ar fi cazul să fac rost de o şurubelniţă.

Muzica începu din nou să cânte. Din nou Simon & Garfunkel. Erau la modă în momentul acela. Volmer şi cu mine ne croirăm drum prin sală. Primii câteva bătăi prieteneşti pe umăr şi o ofertă în legătură cu o înghiţitură de gin cald. Unul dintre băieţii din clasa a doua curs superior mă îmbrăţişa drăgăstos, spunându-mi că aş trebui împăiat şi introdus în colecţia zoologică, îi zărisem pe

<Notă>

1 Numele ştiinţific al plantei din care se extrage haşişul.

</notă>

27

Thorsen şi Bang. Dansau în mijlocul sălii. Bang întâmpina oarecari dificultăţi datorită picioarelor sale lungi. Ajuns în dreptul uşii, Volmer se întoarse şi privi prin sală.

— Sunt cam îngrijorat în privinţa lui Wernersen! zise.

— E puţin cam absent? Volmer zâmbi distant.

— Se poate spune şi aşa. E cam beat. N-ai putea să-l readuci puţin pe pământ?

— De ce nu faci tu însuţi lucrul acesta?

— Am darul de a-l cam enerva! zise Volmer. Făcui un gest în direcţia sălii, zicând:

— Doar îl ştie toată lumea.

— Pare să fie cam agresiv. Era cât pe aci să se ia la bătaie cu unul, adineauri, la toaletă, dar am reuşit să-i despărţim.

Volmer privi în gol dus pe gânduri. Muzica cânta de zor. Apoi zâmbi, bătându-mă din nou pe umăr.

— Ocupă-te puţin de el, Marcus! Ai un asemenea dar de a-i linişti pe oameni! Trebuie să caut şurubelniţa aia...

Dispăru pe culoar. Fusesem zărit de Thorsen. îmi făcea semn cu mâna. Purta ochelari fumurii mari, cu rame aurite. Sau poate să fi fost chiar aur masiv. Thorsen cel bătrân accentuase de câteva ori că-i dădea tot ceea ce îi cerea. Cu toate acestea, pramatia aia de fiică-sa nu era câtuşi de puţin recunoscătoare.

Întoarse capul lui Bang în direcţia mea. Chiar de la distanţa aia se vedea cum îi lucesc ochii, în cele din urmă mă zări şi el. Pe faţa sa mare şi copilăroasă se aşternu un rânjet de om beat.

Se auzi o voce îndărătul meu:

— Marcus, aş dori să stau puţin de vorbă cu tine. Mă întorsei şi iată-l pe tânărul meu coleg Wernersen.

Între prieteni, Werner. Mă uitai la el. Faţa îi era aproape în întregime mascată de o barbă imensă, neagră ca tăciunele. Părticica ce mai rămăsese încă vizibilă era palidă şi asudată. Ochii săi aveau o licărire cam sălbatică îndărătul ochelarilor puternici.

Făcu cu capul înspre sală. Dansatorii păreau cuprinşi de un spasm colectiv.

— Ai vorbit cu ea?

— Cu cine să vorbesc? Sunt câteva sute aici!

— Cu Thorsen a ta!

28

— Nu este Thorsen a mea! zisei enervat. Ce voiai să-mi

spui?

— Tocmai m-am însurat, spuse aprinzându-şi o ţigară.

— Ştiai?

— Ţi-am scuipat douăzeci de coroane în puşculiţă, zisei. Nu e nevoie să-mi mulţumeşti!

Stricasem orzul pe gâşte cu ironia mea.

— Am chef de-o bere, îmi zise. Hai cu mine!

Ne croirăm drum până la tejgheaua unde se vindea bere şi coca-cola. Plăti patru sticle de bere, înfundându-le prin buzunare. Apoi îmi făcu semn să-l urmez; o ochisem din nou pe Thorsen, privea în direcţia noastră. I se ivise o cută între sprâncene.

Wernersen se îndrepta spre cancelarie, fără a privi în urma lui, ca să vadă dacă îl urmez. Cancelaria e totdeauna închisă cu cheia când e bal. Scoase cheia din buzunar şi o băgă în broască. Se căzni un timp cu cheia şi înjură. In cele din urmă izbuti să deschidă. Cu toate că zgomotul era foarte puternic, auzirăm cu limpezime un ţipăt slab, venind din direcţia canapelei de lângă fereastră.

Scumpii noştri colegi, Korner şi Henriksen, săriră în sus; se uitau ţintă la noi.

— Nu puteţi să bateţi la uşă? făcu Korner supărată.

— Tot n-aţi fi auzit! zise Werner cu superioritate, trântindu-se pe un scaun. Puteaţi să închideţi uşa cu cheia!

— Aşa am şi făcut! zise Henriksen, îndesându-si cămaşa în pantaloni. Dar cred că trebuie să fi căzut din broască.

Arăta spre uşă. Cheia zăcea pe podea. Werner izbucnise în hohote de râs:

— Ce naiba, Henriksen! Doar ar trebui să ştii că cheia se pune întotdeauna de-a curmezişul broaştei!

Mă uitai spre Korner. îşi încălţa pantofii.

— la ascultă, zisei, doar am putea găsi şi alt loc să stăm de vorbă.

— Acu e totuna! zise Korner. Trecu pe lângă mine şi ieşi, trântind

uşa. Henriksen se uită după ea şi dădu din umeri. Apoi îşi puse cureaua şi se legă la pantofi, timp în care schimbarăm câteva cuvinte privitor la serbarea şcolară. Aveam în mod acut senzaţia că asist cu adevărat la un spectacol. O comedie modernă în care tânăra pereche e sur-

29

prinsă în flagrant delict. Nu e chiar o tragedie, dar e puţin cam ridicol. Henriksen îşi îmbrăcase haina şi se încheiase la cămaşă. Era pe punctul de a ieşi, când Werner zări chiloţii lui Korner pe colţul canapelei.

— Cred c-ar fi mai bine să-i dai şi chestia asta, zise, aruncându-i lui Henriksen, care îi vârî neturburat în buzunar. Apoi ne salută şi plecă. Mă aşezai pe un scaun în faţa lui Werner, care îşi întinsese picioarele sale lungi şi îşi sprijinea sticla de bere de piept. O băuse deja pe prima şi acum se apucase de a doua.

— Ei bine, despre ce era vorba? zisei.

Se uită la mine şi zise, ducând sticla la gură:

— A naibii de situaţie!

Îşi bău berea cu înghiţituri lungi şi puternice, în timp ce mărul lui Adam i se mişca ritmic şi îi ieşeau din gâtlej gâlgâituri adânci. Râgâi cu un aer recules şi concentrat, şi după toate astea zise:

— Care va să zică m-am însurat!

— Felicitările mele!

— Aşteaptă un copil!

— Astea sunt lucruri care se pot întâmpla, chestiuni despre care se scrie adesea prin reviste.

Mă privea enervat:

— De cine dracu vorbeşti?

— De tine, de nevastă-ta şi de micul şi proaspătul vlăstar al familiei Wernersen! îţi urez din toată inima mult noroc! E îmbucurător că inteligenţele se reproduc!

— Doar nu e vorba de nevastă-mea, zise şi râgâi din nou. E vorba de fata aia a ta, de Thorsen!

— îţi repet că Thorsen nu e fata mea...

— Doar e elevă în clasa ta. De altfel, cineva mi-a spus că ţi se cam scurg ochii după ea...

Îmi făcu cu ochiul, îmi venea să plec, dar as fi lăsat impresia că recunosc. Ca şi când m-ar fi atins la punctul sensibil. Am rămas pe scaun.

Ştiam de altfel că fusese ceva între cei doi. în cursul iernii îi zărisem împreună în maşina lui, într-o seară, pe o alee din cartierul vilelor, pe unde treceam după ce luasem masa la Volmer; iar altă dată, în timpul unei ore libere, la cariera de piatră părăsită. Automobilul staţiona acolo cu geamurile închise. Folosisem

30

această „fereastră" pentru a face un antrenament rapid, urcând şi coborând în fugă taluzurile.

— Nu vrei să bei şi tu una? zise, desfăcând încă o bere. îi făcui semn cu capul că nu. Părea uşurat. Cât despre Thorsen? Nu mi-am închipuit că este chiar atât de imprudentă. S-ar fi putut, desigur, să fi fost cam uitucă.

Ciudată mai era şi pasiunea aceasta a profesorilor tineri. Era greu să le reproşezi ceva. E fată frumoasă, iar moravurile de astăzi nu mai sunt atât de riguroase ca în trecut. Pe vremurile acelea o asemenea situaţie ar fi părut aproape delictuoasă. Mă uitai la dânsul. Cei doi împreună! O imagine cam penibilă. Probabil că a-l săruta pe omul ăsta e ca şi cum ţi-ai băga capul într-o mătură.

— Zici că aşteaptă un copil? îl întrebai. Dădu afirmativ din cap.

— I-am spus că trebuie să scape de el. Am o adresă la Londra. Sunt dispus să plătesc pentru treaba asta!

Bău ultima înghiţitură şi desfăcu încă o sticlă.

— Ştii ce spune? zise, clătinând din cap cu resemnare.

— la povesteşte-mi! îl încurajai, ca să pun mai repede capăt dialogului.

— Zice că-i crimă să-l dai afară!

— Păi e o atitudine foarte lăudabilă, zisei, cu toate că, sincer vorbind, nu m-as fi aşteptat la aşa ceva din partea ei. Dar până şi cel mai mare păcătos se poate căi.

— Termină cu chestiile astea! Nu eşti câtuşi de puţin amuzant! E al dracului de serioasă situaţia!

Impresia mea de a asista la reprezentaţia unei piese de teatru devenise acum destul de puternică: „Copilul nedorit". O temă veche cât lumea.

— Scuză-mă, te rog! zisei, compunându-mi o mină potrivită, dar ce ai dori să fac?

— Ai putea vorbi cu dânsa, doar o cunoşti, nu-i aşa? Mi-a spus cineva

că o cunoşti chiar foarte bine...

— Nu chiar atât de bine. în şcolile de astăzi a ajuns la modă. Mai înainte vreme nu prea ne încurcam cu fetele!

— Termină omule! zise Wernersen, zâmbind. Era unul dintre zâmbetele acelea care apar pe neaşteptate din adâncurile subconştientului, îmi venea să-l mângâi puţin pe capul lăţos şi să-l gâdil pe după ureche.

31

— Povesteşte-i acum bătrânului Marcus totul! îşi freca întruna pantofii de podea.

— E o chestie cam tâmpită! Nevastă-mea e de modă veche, mă-nţelegi!

Îmi adresă o privire de parcă mi-ar fi comunicat că nevastă-sa era însăşi doamna tăiată în două cu ferăstrăul, sau altceva de necrezut. Dădui din cap, încurajându-1. Putea să-şi urmeze liniştit povestea uimitoare.

— Are concepţii atât de învechite, încât nu ar putea nicicând să înţeleagă un lucru de felul acestuia...

— Ce anume?

Chestiunea se prezenta în felul următor: imediat după ce se căsătorise, Thorsen i-a spus că ar vrea să stea de vorbă cu dânsul într-o anumită privinţă. Atunci a luat-o cu maşina şi a dus-o la el acasă şi după aceea...

— ... s-a întâmplat ceea ce se întâmplă de obicei! încheie el.

Ca de obicei însemna că nu era nimeni acasă. Erau singuri în casă. Era un lucru atât de obişnuit, încât s-au culcat împreună. După aceea s-a căit şi i-a spus fetei că de aci înainte s-a terminat. După câtăva vreme a venit ea la el şi i-a spus.

— Că rămăsese gravidă?

Dădu din cap. Muzica din aulă făcea să răsune temeliile clădirii, îşi băgase un deget în gâtul sticlei goale şi-l mişca înainte şi înapoi în ritmul muzicii.

— Cred că mă urăşte, zise.

— între timp trebuie să te fi plăcut totuşi?

— Poate că da, zise Wernersen, ridicând din umeri, dar acum zice că vrea să-î spună nevesti-mi. Asta-i prea de tot!

— Asta e momentul în care concepţiile de modă veche ale soţiei tale

intră în joc?

Încuviinţă din cap:

— Avem separaţie de bunuri.

Trebuia să fac eforturi serioase ca să nu încep să râd. Comedia se apropia de absurd. Pofte, bani şi o mică ameninţare. Scrisoarea se afla deja în cutia de poştă. Actorii dau din mâini şi din picioare, capcana e gata să se închidă. Vechea şi buna piesă se repetă mereu cu zel neobosit.

32

— Ei bine, voi încerca să stau de vorbă cu ea, zisei, pentru a aduce puţină lumină în tragedia aceasta întunecată.

— îţi mulţumesc din suflet! îmi apucase mâna şi mi-o

strângea atât de tare, încât îmi venea să ţip.

— Trebuie să mai beau o bere! strigă, zbughind-o pe

uşă afară.

Îl urmai. Larma care venea dinspre aulă ne izbi ca un iragan cu dezacordurile ei stridente. Era limpede că Volner se află în plină acţiune cu şurubelniţa sa.

Korner ieşi de la toaletă în momentul în care treceam. Mă văzu şi îmi adresă un zâmbet strâmb. Făcu semn cu capul spre cancelarie:

— Stupidă situaţie!

— Ce Dumnezeu, zisei, ne-am eliberat de prejudecăţi,

ori nu!

— Cu toate astea nu-mi place!

— Mă gândesc uneori dacă nu e la fel de greu să te adaptezi la lipsa de prejudecăţi a societăţii moderne, precum era să fii puritan.

Se uită lung la mine:

— Eşti de părerea asta?

— Există anumite indicii în sensul ăsta!

? îşi încreţi fruntea, mă apucă de braţ şi mă opri, zicând:

— Dumnezeu să ştie dacă ţi-o fi cineva drag pe lumea

asta!

— Eşti beată?

— Doar un pic! Ţi-e drag de cineva?

Aruncai o privire prin sală. Werner stătea la bară şi turna la bere într-ânsul. Făcea semne cu sticla uneia dintre fetele de pe parchetul de dans. Thorsen continua să danseze. Henriksen ne observase şi venea înspre noi.

Volmer stătea şi meşterea la instalaţia de amplificare. Muzicanţii se enervaseră foarte mult.

Toţi se identificau de minune cu rolurile lor.

— Ţi-e drag? repetă ea.

— Cum drag?

— Ţi-e drag de vreunul dintre noi... toţi cei de aici?

Arăta cu mâna spre sală.

— Totul îmi pare foarte, foarte distractiv, zisei. Se uită o clipă la mine şi apoi zise:

33

— Spui lucrurile astea ca şi când ai asista la un spectacol.

— Da, nu-i oare un spectacol?

3

Necazurile mele cu Thorsen au început cu adevărat din seara aceea.

Nu schimbasem nici o vorbă în timpul balului. Abia după câteva zile am vorbit cu ea. Nici nu prea aveam de fapt chef. Una dintre regulile mele de conduită este aceea de a nu mă amesteca în treburile altora, îl liniştisem pe Wernersen. Acesta era lucrul esenţial.

Pe la miezul nopţii Volmer reuşise să strice definitiv instalaţia megafonului. Petrecerea s-a dus de râpă. S-ar părea că tânăra generaţie este în stare de a suferi lipsuri la fel de mari ca generaţiile precedente, dar fără muzică nu merge.

Îmi vuia capul de oboseală. Am de obicei o viaţă foarte regulată. Ca la carte: mă scol devreme, mă culc devreme! Nu fumez peste măsură, nu beau şi nu mănânc prea mult. îmi primisem porţia. Voiam acum să plec acasă şi să mă

culc.

Cobor la garderobă să-mi iau pardesiul. Se stinsese lumina. Ca de obicei. O fată scoase un ţipăt; o apucasem fără să vreau de păr, în timp ce orbecăiam în căutarea pardesiului. în fine, 1-am găsit.

leşii în curtea şcolii. Am stat puţin să trag aer proaspăt în piept. Ceaţă şi o ploaie măruntă. O tăcere binecuvântată, mulţumită aportului lui Volmer. Felinarele aveau aureole. De departe, dinspre mare, se auziră câteva semnale de ceaţă ale unor sirene. Mai aproape răsunau râsetele în surdină ale unor tineri care stăteau pe locul de parcare.

Intenţionam să merg o bucată de drum pe jos. La poartă se afla un

mic grup. Când am dat să ies pe poartă, unul dintre cei din grup făcu câţiva paşi înspre mine şi mă privi Era elevul Bang. îndreptă spre mine o mână nesigură, pronunţând diagnoza:

— Drace, iată-l pe Bătrânul Marcus!

34

Păreau să se bucure. Grupul era constituit din Korner, Henriksen, Thorsen, Bang şi Rudolf, este geniul fotbalistic al şcolii. Erau cu toţii de acord că petrecerea se stricase cu totul, după ce Volmer reuşise să defecteze aparatura. N-au mai avut chef să rămână. Pe de altă parte nici acasă nu le venea să se ducă. „Ce-ar fi să mergem în altă parte?" Le spusei să nu conteze pe mine, fiindcă vreau să mă duc acasă şi să-mi pun capul pe pernă. Korner zise: — Ştiţi ce? îl ducem pe Bătrânul Marcus acasă. Toată lumea fu de acord, încercam să mă eschivez. Le spusei că am nevoie de aer curat, mormăii ceva de greţuri şi râgâială, încercai să le explic că alcoolul şi conducerea unui automobil se bat cap în cap, dar nu m-a luat nimeni în serios. Au spus că este loc şi pentru mine în maşină şi m-au dus, mai de voie, mai de nevoie, la Morris-Cooper-u\ lui Korner, îndesându-mă pe strapontina din spate, lângă Bang. Ţineam pe genunchi cele o sută de kilograme de geniu fotbalistic. Korner şi Henriksen se aşezară în faţă. Henriksen o ţinea pe Thorsen pe genunchi. Părea docilă, aproape îmbunată.

A urmat un drum prin oraş, care mi-a pus nervii la grea încercare. Mi s-a pus un cârcel la picioare. Cele o sută de kilograme ale fotbalistului păreau a fi constituite exclusiv din oase, din excrescenţe mari şi colţuroase, care mă striveau cu strapontină cu tot.

S-a găsit bineînţeles un nebun, care a vrut să se ia la întrecere cu Korner. Un Trhunph-Sport cu doi tineri entuziaşti. Am trecut în goană nebună prin Borups îlle, Ăgade şi Aboulevarden. Depăşiri pe dreapta, frânări nebuneşti, accelerări furtunoase, care s-au terminat la egalitate pe Sogade, unde Korner s-a retras din competiţie, virând la stânga. Tinerii ne-au adresat un salut de despărţire cu fanfara claxonului.

Aici, în dreptul lacurilor, ne aştepta o surpriză: nimeni care să se ia la întrecere cu Korner. Tinerii mei însoţitori au fost de părere că fusese un „good fight". L-au comentat prin strigăte pline de entuziasm şi cu invitaţii adresate lui Korner de a comite noi încălcări ale legii circulaţiei. Felinarele de pe malul opus al lacului aruncau o lumină voalată şi se oglindeau

tremurând în apă. Tânărul Bang

35

înghiţea în sec. Atâta mai lipsea, să se apuce să vomite! Mă simţeam foarte bătrân. Cârcelul picioarelor mele ajunsese aproape insuportabil. Aerul din interiorul micului automobil ajunsese să fie constituit aproape exclusiv din alcool în stare pulverizată. Am apucat-o pe strada mea. Korner a găsit un loc liber de parcare sub copaci, îi spusesem că era cu totul de prisos. Putea să oprească oriunde şi să mă dea afară din automobil. Dar bineînţeles că nu a vrut.

Am ieşit ca din puşcă, din micuţul automobil. M-am îndreptat către intrare şi, profund şocat, i-am zis:

— Mulţumesc pentru plimbare. Noapte bună!

Îmi ardeau ochii de oboseală. Nu doream decât un singur lucru, să mă urc sus şi să mă culc. îl jucasem îndeajuns pe „Bătrânul Marcus" în seara aceea. Atunci Henriksen strigă:

— Nu dai o bere?

Adeziune generală. Dădură cu toţii buzna pe poarta imobilului, încercai să-i mai potolesc, dar erau prea entuziasmaţi ca să mai ţină seamă de liniştea altora. Pe scară se auzi o voce supărată venind de sus:

— Respectaţi liniştea la ora asta!

O uşă trântită a trezit în mod garantat întregul imobil. Micul nostru grup se aşează chicotind pe palier, în cele din urmă izbutii să-i împing în apartament; se trântiră pe mobilierul din salon. Korner se instala comod pe canapea, se descălţă şi-şi lungi picioarele sus. Se simţea ca la ea acasă. Henriksen se plimba prin cameră si-mi privea colecţia de gravuri.

Mă dusei în cămară să aduc bere. Ascunsei totodată nişte sticle de whisky şi de gin. Aşezai sticlele de bere pe măsuţa cu jocul de şah încrustat, aflată în dreptul canapelei, împinsei o scrumieră lui Korner, înainte de a începe să scuture scrumul de ţigară pe covoarele scumpe. Henriksen îşi exprimă admiraţia pentru colecţia mea de gravuri, dar se mira că toate înfăţişează scene de război. De ce oare?

— Nu le găseşti frumoase? întrebai.

— Ba da, dar scene de luptă...

— Marcus este în realitate un bătrân militarist! comentă Korner.

36

Trăsei perdelele. Nu avea nici un sens ca iubiţii mei vecini de peste

drum să vadă viaţa de noapte trepidantă din casa lectorului Lange.

__E cam sinistră aia de colo! zise Henriksen, arătând

spre o gravură de Goya.

— I-am spus să găsească altceva de atârnat pe pereţi, zise Korner, dar lui de astea îi plac! Nu-i aşa, Marcus?

O licărire a unei vechi intimităţi. Lui Korner îi plăcea să monteze oamenii unul contra altuia. Henriksen se trântise pe canapea lângă ea. De-ar avea grijă cu ţigara aia de

foi.

— Ştii ce spune? zise Korner arătându-mă cu degetul.

Spune că războiul, execuţiile şi crimele sunt cele mai bune spectacole pe care le-a născocit mintea omenească!

— Foarte sinistru! zise Henriksen, începând s-o mângâie

pe picioare.

Thorsen se aşezase pe parchet cu spatele la rafturile cu cărţi. Mă urmărea cu privirea, oriunde mă duceam sau stăteam. Mă temeam să nu-mi ardă covoarele cu ţigările sau să verse bere pe canapea. Bang era gata, gata să vomite peste o.lampă cu abajur de mătase. Reuşii să-l duc afară la camera de baie. Rudolf, jucătorul de fotbal, şedea lângă raftul cu discuri, întrebă:

— N-ai deloc plăci, Marcus?

— N-am decât cele două sute de discuri de colo !

— Muzică „beat"?

— Nu. Jazz! Dealtfel tot nu le puteţi pune la ora asta! Pe măsură ce se goleau sticlele de bere se aşternea lânce-

zeala. Henriksen şi Korner erau din ce în ce mai absorbiţi unul de altul pe canapea. Te simţi atât de stingher într-o situaţie ca asta. Goleam scrumierele şi ştergeam resturile de bere, care se scursese pe masă. Rudolf răsfoia una dintre cărţile cu poveşti de război ilustrate ale tatălui meu. Thorsen continua să şadă lângă rafturile de cărţi şi să mă privească cu ochi mari holbaţi. Atmosfera începuse să fie de-a dreptul sinistră. Din camera de baie răsunară nişte râgâieli puternice. Numai de n-ar vomita peste toată podeaua. Korner se porni pe un căscat serios şi declară că doreşte să se ducă acasă să se culce. Excelentă idee! Eram atât de somnoros, încât aş fi adormit pe loc dacă aş fi închis ochii.

37

Izbutirăm să-l scoatem pe Bang din camera de baie. Apoi plecară. Erau din fericire atât de obosiţi, încât nu mai avură energia necesară pentru a face zgomot în timp ce coborau pe scară.

Trebuie să-ţi numeri oaspeţii, atât la sosire, cât şi la plecare. Intrasem în salon, căscând şi scărpinându-mă pe burtă, pentru a deschide ferestrele şi a goli scrumierele şi în timp ce scoteam afară sticlele golite am zărit-o pe Thorsen ieşind din dormitor.

— Ce mai vrei? zisei.

Mă privi cu un aer cam dezorientat prin ochelarii ei mari, fumurii si-mi zise :

— Vreau să stau de vorbă cu tine, Marcus.

Intră după mine în salon. Se auzeau glasurile celorlalţi pe stradă, prin fereastra deschisă. Automobilul porni şi se îndreptă spre lacuri. Se făcu din nou linişte. Mă lăsai pe fotoliul cu spătar înalt din faţa biroului. Se apropie cu şovăială, postându-se drept în faţa mea.

— Nu s-ar putea să stăm de vorbă luni? întrebai.

— Suntem în vacanţă.

— Ai putea să-mi telefonezi..., comand acum un taxi pentru tine.

Făcu o mişcare în semn de protest. Lăsai receptorul. Simţeam oboseala, ca o durere în umeri şi braţe. Fata asta era ca o ţeapă care ţi-a intrat sub unghie. Ceva care pătrundea în carne şi îţi provoca durere. La început fusese foarte interesant să mă ocup puţin de ea. Acum însă nu mai mă amuza. Ajunsese enervant.

Continua să stea în faţa biroului. Avea privirea speriată. Parcă s-ar fi aşteptat la vreo pedeapsă.

— Dar aşează-te odată, omule! zisei.

Se aşeză pe scaunul din faţa mea. Şedea dreaptă, cu picioarele adunate.

— Ei bine, despre ce este vorba? zisei, silindu-mă să-mi ţin ochii deschişi.

— Ai vorbit cu Werner!

— Ei da, am vorbit, atunci ştii despre ce este vorba.

— Era vorba despre... despre...

Se opri. Mi se închiseseră ochii, îi deschisei din nou făcând un efort, terminând în locul ei fraza pe care o începuse:

— Era vorba despre o invenţie a ta! Nu-i aşa că nu e devărat? Nu aştepţi nici un copil cu el. Nu crezi oare ca e păcat de el să-i spui asemenea lucru? I se strâmbă faţa de necaz:

— E un porc şi un tâmpit!

Acum trebuia să păstrez o anumită distanţă m jocul acesta. Sentimentele puternice pot fi un lucru excelent, dar e uneori greu să stai cu ele în cameră.

— Porcii tâmpiţi sunt la urma urmei şi ei un fel de oameni zisei pe un ton blând şi pedagogic. Pe vremun cred că ai fi fost arsă pe rug în piaţa Nytorv, stimata t.nara

doamnă!

— Măcar de-aş fi fost!

O mică scenă din piesa „Dureri Tinereşti". De-aş muri! Pentru tineret moartea e un fel de glumă. Sfârşeşte prin a fi o realitate. Mă uitam la ea. Avea spasme la colţurile eurii Să urmeze oare acum o mică criză cu urlete şi plinite? Doar asta ar mai lipsi! Răsuflă adânc, şi apoi zise:

— De ce nu-ţi place de mine?

Îi răspunsei cu un surâs împăciuitor:

— Ba îmi place foarte mult de tine, draga mea!

A urmat o puternică explozie afectivă. Sări de pe scaun

si strigă: „ . ,

' —Ba nu mă placi deloc! Mai înainte mă plăceai, dar

acum nu-ţi mai sunt dragă! De ce?

O scurtă pauză, pentru diminuarea tensiunii jocului. O replică liniştită: „

— Poate că nu mi s-a părut frumos din partea ta ca-l faci pe Werner să creadă că aştepţi un copil cu dânsul.

Aveam impresia că scăpasem bine din toată treaba asta. A fost cu toate acestea fără efect. A rămas în continuare în plină tensiune. Fără de ştire mă aflam implicat m tragedia ei tinerească, în piesa aceasta, care avea să continue o bună bucată de vreme în timpul verii. ^

— Era atât de prost, strigă ea. A fost o mare greşeala de la început până la sfârşit. Doar nu era acela pe care îl iubesc cu adevărat, şi a mai spus că facem o greşeala; cu toate acestea a vrut... şi atunci n-am mai putut să suport... Se mai calmase puţin. Se lăsă din nou să cadă pe scaun. Şedea cu braţele atârnând. Tinereţe inconsolabilă! Eram pe

39

punctul de a mă duce la ea, să o mângâi puţin pe umăr, dar m-am oprit la timp. Ar fi fost prea mult. Curând apoi se linişti. Trase adânc aer în piept.

Apoi îşi îndreptă din nou privirea spre mine. Ii mijea un zâmbet vag în jurul gurii. Zise:

— Eşti singurul om care să-mi placă, Marcus! Nu poţi avea încredere în nici unul dintre ceilalţi!

Trebuia să fiu foarte atent acum. La o parte cu toate intimităţile, li zisei:

— Ai să vezi, că vei găsi fără îndoială unul... care... M-a întrerupt cu furie:

— Taci din gviră!

A urmat o nouă tăcere. Se uita ţintă la mine. Observam numeroase semne ale unor mari frământări lăuntrice: respiraţie precipitată, mâini neliniştite, un uşor tremur în tot corpul. Apoi se linişti din nou şi se apucă să privească covoraşul albastru pastel, care se întindea în faţa biroului. Simţeam că mi-e frig. Aveam senzaţia pe care o ai în prezenţa unui animal primejdios. Trebuia să stau liniştit. Simţeam oboseala ca pe o greutate care mă apăsa pe umeri. După un timp am avut impresia că se destinsese complet. Apucai coupe-papier-ul chinezesc si-l lăsai să-mi alunece printre degete. Am încercat să-i adresez un zâmbet uşor, liniştitor, dar mi-a răspuns cu o grimasă de renunţare. Atunci m-am ridicat de pe scaun şi m-am dus să închid ferestrele. Casa de peste drum stătea cufundată în întuneric. Palatele de la etajul al treilea pe dreapta de abia se mai întrezăreau. Era ora două şi jumătate, începuse să se mai lumineze. Ploaia încetase. Jos, lângă felinarul dintre tei, îl zărisem pe Hermansen, care ieşise să-şi aerisească ciudatul său căţeluş.

Îmi zise:

— Mi-e pur şi simplu imposibil să mă gândesc la viitor!

— Parcă era vorba să studiezi psihologia?

— Am spus doar aşa, zise, adăugind după o pauză: Marcus, doar tu îmi placi!

Glasul îmi era monoton şi neutru. Acum puteam încheia scena:

— Află că şi tu îmi eşti simpatică, Thorsen! Strigă înfuriată:

40

— Thorsen, Thorsen! îmi zici mereu Thorsen!

— Vă zic doar întotdeauna pe numele de familie, spusei cu glas mieros.

— Ia uită-te la mine!

Mă întorsei cu faţa spre dânsa. Se sculase de pe scaun. Era ceva convulsiv în comportarea ei. Părea să fi înnebunit, îmi strigă:

— Te iubesc, Marcus!

Scena înfăţişează un salon burghez frumos. Mobile solide, gravuri de bună calitate, cărţi, lumină potolită. Locul: Copenhaga, epoca: cel de al douăzecilea secol, într-o noapte târzie. Persoanele: ea o tânără nevropată, el un profesor de liceu între două vârste. Ea i-a declarat chiar

adineauri că îl iubeşte:

— Mă iubeşti cu adevărat, drăguţe? Din nou un râs

potolit.

— Da, te iubesc! strigă ea.

Căpătase o notă de agresivitate, l se umflaseră vinele gâlului. Colţurile gurii erau lăsate în jos şi i se vedeau dinţii, jocul de scenă era în regulă. Se putea spune, pe bună dreptate, că juca bine: trecerea aceasta bruscă de la iubire la ură. Singurul personaj greşit plasat eram eu. Nu era rolul meu. Piesa trebuia să ia sfârşit. — Telefonez după un taxi, zisei. Mă întorsei spre telefonul aflat pe pervazul ferestrei. Begoma de alături tânjea după apă. Rupsei o frunză vestejită şi comandai o maşină. Observai cu coada ochiului că apucase coupe-papier-ul chinezesc, într-o piesă ele teatru s-ar fi schimbat o replică sau două in această privinţă. Că era ascuţit, tăios, frumos, îl ţinea în mână şi îndreptat către mine. Ochii îi erau holbaţi. Era palidă.

Pusei receptorul pe furcă. Mişcări încete ca în faţa unui câine agresiv. Apoi o mişcare rapidă. Am apucat-o de încheietura mâinii. A lăsat cuţitul să cadă pe jos. S-a trântit pe scaunul din faţa biroului şi şi-a ascuns faţa în palme. Am pus cuţitul pe masă în aşa fel încât să nu poată ajunge

până la el.

A rămas un timp nemişcată pe scaun. M-am aşezat în faţa ei. O scurtă pauză. Apoi îşi resfiră degetele, privindu-mă printre ele.

41

— Credeai că vreau să te ucid?

— Bineînţeles că nu, draga mea!

— Şi de ce nu? îşi luă mâinile de pe faţă.

— Nu crezi c-ar fi fost cam exagerat?

Mă privi o vreme. Apoi scutură din cap, îşi scoase ochelarii şi se frecă la ochi până ce i se înroşiră şi se umflară. Semăna cu o tânără care a plâns mult şi vreme îndelungată.

Taxiul se apropia încet pe stradă. Se opri în dreptul intrării. Ea rămase pe scaun, privind spre mine.

— Nu s-ar putea să rămân aci? întrebă ea. Ii făcui semn cu capul că nu, ridicându-mă de pe scaun.

— Acum nu te mai plac deloc! zise. Reprezentaţia luase sfârşit. O însoţii până jos. Şoferul

deschise portiera. Ea se întoarse către mine şi îmi cuprinse capul în mâini. Şoferul se uita la noi cu interes. O tânără fată, un domn mai în vârstă. Ea cu ochii înroşiţi, el arată cam obosit. A avut desigur loc o scenă.

Mă sărută pe gură. Ar fi fost o prostie să opun rezistenţă.

— Ai rămas totuşi singurul pe care îl plac! zise, asezându-se pe locul din spate. Şoferul se aşează la volan; iar Thorsen îmi făcu cu o graţie regală semn cu mâna în timp ce el întorcea maşina. Continuă să-mi facă semne tot timpul până ce a ajuns la 0sterbrogade.

Lumina cenuşie a dimineţii se cernea pe stradă. Lacul care se profila în fund, între tei, căpătase reflexe alburii. Ploaia împrospătase aerul. Nu putea încă a benzină.

Hermansen se apropia în compania câinelui său grotesc. Un dine de rasă Saint-Bernard, dar de proporţiile unui baset. O personalitate distinctă. Hermansen era îmbrăcat cu un halat cenuşiu. Pe dedesubt purta o pijama, iar în picioare nişte papuci albi. Mă privea cu ochii lui rotunzi şi holbaţi.

— Ai avut desigur musafiri! îmi zise. Mormăii un „da".

— Nu-i aşa că-i foarte tânără?

La asta nu am mai răspuns. Câinele îmi adulmeca picioarele. Avea capul enorm, cu fălci masive. Eram puţin cam neliniştit în privinţa picioarelor mele. Hermansen îl trase de câteva ori de lesă.

42

— Al dracului câine, zise. Are obiceiul să se pişe la ore

fixe! în fiece noapte la două şi jumătate.

Câinele mirosi la trunchiul unui tei şi emise un mic jet

de urină.

— Haide, isprăveşte odată! făcu Hermansen.

— M-a înnebunit javra asta!

— Continui să-i trimiţi ziare domnului M011er? 1-am

Întrebat.

Mă privi cu ochii săi inexpresivi.

— De ce îmi pui întrebarea asta?

— Mă gândeam la apartament, zisei, făcând un semn cu capul spre casa de peste drum. Ştiu pe cineva care caută

o locuinţă.

— încă n-a murit! îi trimit atât Berlingske, cât şi Politiken. Dacă aş sta ca el, acolo, la miazăzi, puţin mi-ar păsa de ce se întâmplă în Danemarca! Impozite şi pornografie! Trase din nou de lesă: Termină-ţi treaba odată, javră! Ştii ce va fi unde era magazinul de produse lactate?

— Nuu...

— Porno! A dracului porcărie!

Se aplecă şi trase de câine. Ofta din greu. Câinele îl linse pe nas cu limba lui enormă şi rozã.

Apoi se îndreptă clătinându-se spre intrarea imobilului în care locuia, iar eu mă întorsei în apartamentul meu. Era o dimineaţă friguroasă şi aveam o durere de cap nesuferită. Se făcuse aproape ora trei şi se luminase de-a binelea. Pe cornişa acoperişului de pe cealaltă parte a străzii se aşezase un pescăruş. Durerea mea de cap se cuibărise deasupra ochiului drept. Simţeam un fel de ecou în ceafă în ritmul pulsului.

O felie de pâine albă uscată şi două tablete de codirnagnyl. N-a trecut mult şi a început să mă mai lase. Acum nu mai mi-era somn. Găsii o carte a lui Le Notre despre arta peisagistă şi o pusei pe noptieră, mă dusei să mă spăl pe dinţi şi îmi privii cu melancolie figura trasă în oglindă.

Trecuse iar o zi.

Când am dat la o parte perdelele din salon, am văzut taxiul sosind. Venise dinspre 0sterbrogade şi s-a oprit în dreptul casei aflate la jumătatea străzii. Şoferul deschise

43

portiera şi o femeie ieşi din taxi. Pe cât puteam vedea „ lumina cenuşie a dimineţii era tânără, subţirică şi blonda,,

' ' M

Şoferul scoase geamantanul aflat în portbagaj. Femeia plătj| şi arătă

spre geamantan şi apoi spre casă. Şoferul scutura din cap, se aşează din nou la volan şi porni, ridicând dir mers semnul liber.

Femeia rămase pe loc privind în urma taxiului până ce. automobilul se făcu nevăzut. Devenisem acum curios;'! Stătea acolo, jos, nemişcată. O scenă suprarealistă: stradal pustie, dimineaţă, femeie singură cu un geamantan marej linişte. Situaţia îţi amintea de una dintre imaginile acelea folosite ca test psihologic: „Şi acum povestiţi tot ce vă vine în minte în legătură cu femeia aceasta!" Şi-o fi părăsit bărbatul? Duce cadavrul iubitului în cufăr? Este în aştep-' tarea unei revelaţii?

După o vreme începu să se depărteze pe trotuarul de vizavi. M-am aşezat la masa mea de scris şi o priveam. Se vedea un automobil venind pe stradă. Femeia părea a se ascunde. Palpitant. Razele de soare luminau acum coşurile casei de peste drum. Pescăruşul zbură scoţând câteva ţipete supărate. O mierlă se instalase pe antena colectivă.

Femeia se opri în dreptul casei de peste drum. Se ui la la numărul casei şi apoi privi din nou în susul şi în josul străzii. Era o linişte desâvârsită. Nu se auzea decât cântecul mierlei. Trotuarul de peste drum era învăluit într-o umbră albăstrie. Femeia purta un pardesiu de coloare închisă cu capişon. Părul blond îi ieşea de sub glugă. Nu-i puteam distinge trăsăturile feţei.

Îmi luai binoclul din dulap-dar, tocmai în clipa în care o prinsesem în focar, dispăru în clădirea de vizavi cu numărul 18.

Îmi îndreptai binoclul spre primul etaj. întrezării o umbră întunecată, care urca pe scară, dispărând din nou în drum spre etajul al doilea. Fenomenul s-a repetat între al doilea etaj şi al treilea. După aceea nu am mai putut s-o urmăresc. Vizibilitatea e proastă mai sus din cauza reflexelor cerului luminos.

Te vedeam pentru prima dată! Taina mea!

44

Precum ştii, sunt un fel de voyeur. Am zis „un fel", pentru că nu intru în categoria delincvenţilor. Nu sunt propriu-zis un voyeur. îmi dau seama că e cam ridicol să accentuez lucrul ăsta, de parcă aş vrea să mă scuz!

Nu fac aşadar parte dintre aceia care colindă noaptea prin cartierul vilelor în căutarea unor mici distracţii în dreptul ferestrelor de dormitoare, sau care privesc pe furiş prin fantele pentru scrisori de prin cartierele de odihnă, îndeobşte rezultatele se limitează la curentul care te trage la ochi.

Riscurile sunt însă mari. Oamenii sunt foarte sensibili la chestiuni de felul acestora. Rişti să fii linşat. Sau să se tragă în tine cu arme de vânătoare.

Nu fac parte nici din categoria denumită „voyeuri ornitologi", pe care îi poţi observa prin zonele vilegiaturistice, pitiţi îndărătul unor dune de nisip. Forma aceasta de voyeurism a intrat de altfel în declin, după ce a apărut moda îmbăierii în costumul lui Adam.

Dar, ca să revin la chestiune, vreau să spun că ceea ce mă interesează în chip deosebit nu este chiar viaţa sexuală. Recunosc că nu pun binoclul deoparte când se ivesc asemenea prilejuri. Doar face şi treaba asta parte din mica piesă pe care o jucăm fiecare. Cu toate acestea actul propriu-zis se petrece de obicei în afara razei mele vizuale în încăperile care dau înspre curţi. Pot însă uneori observa preludiile în camerele dinspre stradă.

Iată povestea voyeurismului meu: A început odată cu rnutarea mea în acest apartament. Am cumpărat pur şi simplu întreg imobilul. Nici unul dintre chiriaşii mei nu Ştie de treaba asta, slavă domnului! Achită chiria avocatului meu. Eventualele plângeri merg pe aceeaşi cale. Am semnat până şi eu unele dintre aceste plângeri. Datorită ' acestui sistem trăiesc într-un anonimat desăvârşit. Particip 'a criticile generale aduse administraţiei imobilului: robinetele care picură, cisternele de apă zgomotoase, rampa scării, care e gata să cadă, tencuielile care se cojesc pe scara principală, murdăria de pe scara de serviciu şi aşa mai

departe.

De la avocat plângerile ajung la mine şi se reântorc apoi la avocat, care le comunică apoi chiriaşilor, inclusiv mie,

45

la ce rezultat s-a ajuns. La urma urmei nu am impresa că aş fi cel mai rău proprietar din acest oraş.

Am cumpărat imobilul mai de mult, după moartea neaşteptată a unuia dintre unchii mei, care îmi lăsase prin testament întreaga sa avere. Avocatul meu, cu care locul sem împreună la căminul studenţesc, mi-a propus şi, devin proprietarul unui imobil. Puteam realiza în felul acesta un plasament rentabil al banilor mei, obţinând în acelaşi timp şi o locuinţă bună. Locuisem mai înainte într-un bloc din Ballerup, unde nu mă simţeam prea bine.

La vreo două luni după mutarea mea aci am avut mică depresiune

nervoasă, îmi dădeam seama că mă plic tisesc îngrozitor. Renunţasem de mult la ambiţia unei teze cu subiectul „Colonizările Imperiului Roman în Provence". Timpul pe care reuşeam să-l consacru gătitului şi curăţeniei apartamentului era limitat, tot aşa şi cel pe care catadicseam a-l petrece la restaurant si, în fine, nu izbuteam să ajung la o condiţie fizică mai bună ca cea în care mă aflam.

Aş putea deci fi întrebat, aşa cum mă întrebase colega mea Korner, de ce nu mă căsătorisem!

As putea răspunde, fireşte, că nu am dat niciodată peste persoana potrivită. Dar asta e fără îndoială o autoamăgire. Nu sunt un Don Juan, ferit-a sfântul!, dar am avut cu toate acestea câteva legături în decursul timpului, vreo patru pare-mi-se. Când am ajuns la punctul acela în care stă scris cu litere de foc căsătorie, m-am retras discret de pe scenă. Folosind o expresie contemporană, aş putea spune că-mi lipseşte motivaţia. Sau cu propriile mele cuvinte: nu cred că aş fi bun pentru rolul ăsta! Dar să revin la debutul meu ca voyeur. Acum câţiva ani, într-o dimineaţă de duminică, şedeam lângă fereastră. Mocnea în mine o vagă depresiune. N-aveam chef de nimic. Activităţile mele nu-mi cereau prea multe eforturi, la teza proiectată renunţasem de mult, nu aveam răbdare să citesc întruna cărţi, gătitul nu mă interesa defel, nu aveam nici un hobby, condiţia fizică îmi era

46

second to none"1 şi îmi cedasem prin testament leşul institutului anatomic. Şedeam tocmai şi citeam scrisoarea lor de mulţumire (prin care făgăduiau rudelor o înmormântare discretă), când m-a izbit gândul cât de puţin ştiam despre viaţă în sensul obişnuit al cuvântului, viaţa aceea în a cărei viitoare se aruncă oamenii cu un atât de mare entuziasm. Nu prea eram părtaş la viaţa aceasta. Puteam de fapt să-mi predau cadavrul institutului chiar imediat.

Un gând deprimant.

Aceasta a fost clipa în care privirile mele o luară razna. Străbătură geamul şi se opriră asupra clădirii de peste drum. O casă cu aspect melancolic de la sfârşitul veacului trecut. O construcţie onorabilă destinată păturilor mijlocii ale acelor vremuri. Nu trăda o goană după profituri atât de lipsită de scrupule ca cea pe care o întâlneşti în cartierele Vesterbro şi N0rrebro. în concluzie, o clădire

foarte cumsecade.

Avea reminiscenţe de baroc şi rococo. Un palat ghemuit între alte palate ale aceleiaşi străzi. Aşa fusese epoca aceea. Cu prelungi ecouri destinate vremurilor ce aveau să vină. Avea o simetrie dusă până la absurd. Bunăoară, ferestrele din dreptul scărilor, care sunt la acelaşi nivel cu ferestrele apartamentelor, astfel încât se împart simetric faţă de palier. La prima vedere clădirea se aseamănă cu un palat nobiliar: portal pentru carete şi trăsuri de vânătoare în partea stângă şi portal central la mijlocul clădirii, în jurul ferestrelor, chenare executate în ciment, deasupra cărora se află arcuri în stil romanic susţinute de pilaştri. Sub ferestre se află câmpuri împodobite cu ghirlande masive. Despărţi tura dintre etaje este şi ea marcată prin gresie imitată. Acesta e locul unde se aşează porumbeii. Tot aici îşi clocesc rândunelele ouăle în timpul verii.

De ambele părţi ale scării se află câte trei ferestre, dintre care două corespunzând cu camerele mari, iar a treia cu cele mici. între încăperi câte o uşă cu două canaturi. Camerele de dormit, bucătăriile, baia şi eventuala cameră pentru fata din casă se află în partea din spate. Nu s-a ţinut

<notă>

1 Minunată, excelentă (engl.).

</notă>

47

seama de punctele cardinale la o clădire atât de pompoasă. Camerele dinspre stradă sunt orientate către nord-vest.

Casa aceasta indiferentă începuse dintr-o dată să mă fascineze. Era acolo, şi aşa stătuse, din clipa în care oraşul îşi depăşise şanţurile de apărare. După toate probabilităţile avea să rămână încă mulţi ani acolo. Melancolică, tristă, cam fanfaroană şi plină de oameni.

Era într-o duminică pe la orele unsprezece dimineaţa. Mă întorsesem tocmai de la antrenamentul meu matinal din Faslledparken, luasem micul dejun şi citisem ziarul. Viitorul apropiat mi se înfăţişa surprinzător de neinteresant. Puteam să plec la pădure, sau nu. Puteam să mă duc la cinematograf, sau să-mi cumpăr un balon. Puteam să mă îmbăt, ori să-l înjur pe Dumnezeu. Toate alternativele acestea îmi păreau destul de indiferente. Singura acţiune la care puteam recurge cu oarecare efect era o sinucidere dramatică, ori o crimă răsunătoare. Nu sunt însă omul acţiunilor extreme.

În timp ce şedeam privind melancolic în gol, ochii mi s-au oprit asupra apartamentului de la etajul al doilea pe dreapta al clădirii de peste drum.

În dreptul ferestrei şedea un bărbat citindu-si ziarul. Se scobea din când în când în nas. în fund se întrezărea ceva albastru, care se mişca.

Mi-am luat binoclul şi 1-am potrivit. Albastrul închis s-a dovedit a fi o doamnă care spăla podeaua. O ocupaţie cam neobişnuită pentru o dimineaţă de duminică; s-a vădit însă mai târziu că suferea ele mania curăţeniei. Spăla podeaua din jurul picioarelor bărbatului. Acesta îşi ridica picioarele şi rămase aşezat cu ele ridicate, până ce femeia a şters locul, după care şi le-a lăsat iar jos.

O femeie tânără intră acum în scenă. Purta un chimonou întredeschis. Căsca şi se scărpina la cap. Omul cu ziarul îi spuse ceva. Ea râse şi dispăru din cadrul ferestrei. Omul îşi strânse ziarul şi spuse ceva doamnei, care dădu din cap. După puţin timp omul apăru în poarta imobilului cu o găleată roşie clin material plastic şi se apucă să-şi spele automobilul.

48

Asta a fost totul. Cu desăvârşire lipsit de dramatism, în ceea ce mă priveşte însă, a însemnat începutul unui nou capitol al vieţii mele.

4

E aproape indiferent la ce oră mă culc. Mă trezesc întotdeauna devreme.

Aşa a fost şi duminica aceea, încercasem să mai fur o oră de somn, dar în zadar. M-am perpelit în pat, ba pe stânga, ba pe dreapta, şi m-am sculat. Era o dimineaţă de mai însorită. Lumina revărsată în odaie mă lovea ca o măciucă. Mă dureau ochii, îmi simţeam trupul de parc-ar

fi fost prost nituit.

Perspectiva pe care o ai din dreptul ferestrei cu ieşitură e magnifică. O atmosferă aproape parizianã cu arbori în prim plan şi oglinda lacului în planul mai depărtat. Strada era cufundată în tăcere. Un pescăruş, care se aşezase la colţul casei ţipând, îşi luă din nou zborul cu un gunoi în cioc. Nelipsita mierlă stătea pe antena casei de peste drum. îmi luai binoclul aflat în sertarul biroului, îl pusei pe pervazul ferestrei. Aveam o bună poziţie aci îndărătul perdelelor cu reţea, camuflaj uşor, aşa cum învăţasem în armată. Potrivesc binoclul. Singurul loc unde se vedea mişcare era la

etajul al doilea pe dreapta. Se lua micul dejun în sufragerie. Tatăl tăia vârful oului său fiert. Mama îşi tăia chifla în două. Fiica plecase din casă de mult.

Restul apartamentelor erau cufundate în tăcere. Cele trei palate de la etajul al treilea atârnau pe locurile lor. Pe stradă apăruse acum tânărul soţ de la etajul al doilea pe stânga. Se îndrepta spre casa de peste drum, ţinând în mână o pungă cu prăjituri. Se opri la chioşcul de ziare al lui Herrnansen. O, Danemarcă cu orariile prevăzute de legile tale! Cumpără ziarul Bctiingskc, îşi primi restul, ducându-se apoi la automatul de ţigări al lui Hermansen de unde trase un pachet, după care Hermansen se duse şi îşi goli automatul de mărunţiş. Industria automatelor trebuie şi ea fireşte să trăiască.

49

Scene de farsă în dreptul porţii intrării în imobil. Beţivul trimestrial de la etajul al treilea pe stânga ieşise tocmai în clipa în care tânărul soţ dădea să intre. Se ciocniră, se dădură înapoi şi se izbiră din nou, reuşind apoi în fine să treacă. Omul însurat dispăru în interiorul imobilului şi apăru puţin mai târziu în camera de la al doilea pe stânga. Se aşează la masă cu ziarul. Beţivul periodic o apucă la stânga în direcţia 0sterbrogade. Trecuse destul de multă vreme de când nu se mai dusese să se pilească.

Atunci mi-am adus aminte de tine! Dumnezeu să ştie unde dispăruseşi! Te aflai poate într-una dintre cămăruţele de la mansardă?

Apoi am intrat în rolul de alergător „de sănătate" zelos, îmi pusei treningul roşu şi o pornii în pas vioi de-a lungul străzii, cotind pe 0sterbrogade. Auzeam paşi grăbiţi şi o respiraţie ritmică îndărătul meu. Alergătorul verde. M-a ajuns din urmă încărcat cu numeroase pungi de la simigerie. Lumea privea după noi. Reacţiile oamenilor se pot împărţi în două categorii: cei ce scutură dezaprobator din cap şi cei ce se enervează. Ii înţeleg prea bine. Nu prea te bucură când ţi se prezintă propriile omisiuni la o oră atât de matinală.

M-am plasat pe urma celui verde, dar n-am putut menţine tempoul decât până la Trianglen, unde s-a distanţat intrând în parc. E mult mai tânăr ca mine. L-am văzut anul trecut la televizor într-o emisiune sportivă: cursa de cinci mii de metri pe stadion. A terminat pe locul opt.

O ceaţă uşoară stăruia pe întinsul peluzelor. Colegul meu se desluşea vag, ca o iluzie optică pe fondul verde. Câţiva tineri, care se

sculaseră dis-de-dimineaţă, se antrenau pe teren. Bluzele lor roşii şi albastre luceau în bătaia razelor de soare. Loveau în minge cu zgomote surde. Ca şi când ar fi izbit cu piciorul în cauciuc, în fund se întrezărea prin ceaţă coşul acela cu cingătoare. Dinspre N0rre Alle venea un uruit neîntrerupt de automobile. Lumea pornea la drum, ieşea din oraş. Blocul pătrat al Spitalului Central de Stat reflecta lumina soarelui cu mii de sclipiri, îmi era greu în dimineaţa aceasta să reintru în ritmul potrivit. Tutunul serii precedente îmi ardea gâtlejul ca un jăratec. Simţeam un junghi în coaste şi îmi venea

50

greu să realizez o armonie între picioare şi plămâni. Mă avântai pe peluzele verzi. Alergătorul verde era învăluit într-o ceaţă albăstrie. Alerg până la Jagtvejen, traversez aleea Borgmester Jensen, o cotesc în dreptul micului restaurant în aer liber, trec pe lângă mese, unde o pereche de jucători încremeniţi stau aplecaţi asupra unui joc de şah, şi mă înapoiez la Piaţa Trianglen, străbătând peluza oca mare. Colegul în verde mă ajunge din urmă. Mă plasez pe urmele lui. De rândul acesta mi-a fost mai uşor să mă ţin după el, sau, mai ştii, poate că mă menaja.

Strada era acum mai animată. Se scoteau la plimbare câini, se spălau maşini. Răsuna sirena unui vapor în port. Asudat şi gâfâind intru în simigerie cu numărul de ordine in mână. Un domn enervat îşi ridică gulerul de la haină, pentru că îi suflu în ceafă, îmi obţin pişcoturile şi o pornesc mai departe într-o alergare de toată frumuseţea până la Hermansen, să cumpăr Politiken. Urmează un finiş pe stradă şi fuga sus pe scări, cât se poate de repede. Inima-mi bătea cu putere, plămânii lucrau de zor. îmi văzui faţa în oglinda din antreu. Era de culoarea treningului. Suna telefonul. Intrai şi ridicai receptorul. Privirile îmi alunecară mecanic asupra panoramei celor patru apartamente în care îşi joacă actorii mei comedia lor umană fără de sfârşit. Tânăra Thorsen la celălalt capăt al firului. Gâfâiam încă destul de zdravăn. — Marcus! Tu eşti?

Gâfâind din greu răspunsei, cu un oftat, că eu eram. Tânăra doamnă de la etajul al doilea pe stânga îşi hrănea copilul cu ceva de culoare gălbuie. Mă aşezai pe un scaun, urmărind-o cu binoclul. Copilul lovea cu mânuţa în mâna mamei şi substanţa sărea în sus. Apucă de braţul copilului şi-l zgâlţâi. Gura copilului se deschise pentru a scoate un urlet neauzit. Soţul îi privea peste ziar.

— Ai o voce atât de ciudată, Marcus!

Îmi recăpătasem în fine respiraţia normală.

— Mă întorsesem tocmai de la alergare, răspunsei gâfâind.

— De la alergare? Aha alergare! Marcus, îmi pare rău de cele petrecute astă noapte...

51

Ceainicul alesese tocmai momentul acela, pentru a scoate primele fluierături mânioase.

— Am pus ceainicul la fiert, spusei, trebuie să mă duc să-l iau de pe foc.

Fluierăturile creşteau cu furie. Exact în clipa în care ' pătrundeam în bucătărie presiunea aburilor aruncă fiu[ierul ceainicului cât colo. Apa a dat în clocot, stingând flacăra gazului. M-am ales cu o stropitură pe picioare, închisei robinetul gazului şi mă întorsei la telefon. Plecase de la aparat.

În timp ce stăteam la fereastră, băgai de seamă că perdeaua cu castelul Rosenborg, etajul al treilea pe dreapta, era pe jumătate trasă în sus. Apucai binoclul şi mă aşezai. Nu se întâmpla nimic la fereastră. Atunci mă dusei în bucătărie şi pusei din nou ceainicul pe foc. îmi scosei treningul: o pată mare roşie pe una din coapse, îngheţasem de tot. îmi clănţăneau dinţii de frig. După ce mă săpunisem bine, a sunat din nou telefonul. Continua să sune. Intrai şi ridicai receptorul de pe furcă, lăsând o dâră umedă pe parchet.

•— De ce ai închis telefonul? întrebai eu.

— Lui tata îi trebuia un taxi. Marcus, îmi pare rău de povestea de astă noapte...

— Făceam tocmai o baie.

Au urmat câteva clipe de tăcere. Am auzit-o apoi respirând adânc de câteva ori. Săpunul mă ardea la ochi şi mă ustura pe piele.

— Te chem puţin mai încolo, zisei. Am pus receptorul pe furcă şi m-am întors în baie. Am rămas sub dusul fierbinte atâta vreme cât am putut suporta. A urmat un dus rece ca gheaţa. O fricţiune energică. Pata roşie de pe coapsă a primit o porţie de talc. Apoi m-am îmbrăcat, mi-am făcut cafea şi m-am apucat de agreabila treabă de a-mi digera micul dejun, acompaniată de citirea ziarului, cu binoclul la îndemână. Uitasem cu totul

de tânăra Thorsen.

Beţivul trimestrial de vizavi, etajul al treilea pe stânga, stătea la fereastră. Privea în gol. Prind imaginea chipului său cu binoclul. O vagă contractare a muşchilor din jurul gurii. Aha, e pe cale de a porni într-un turneu bahic! Mişcări ritmice ale beregatei. Expresia ochilor. Se produse

52

o uşoară modificare a condiţiilor de lumină de vizavi. Se deschisese uşa din fundul camerei. Apăru soţia. Ii spuse ceva, trupul omului deveni mai ţeapăn. Femeia se întoarse cu spatele şi îşi roti privirea prin cameră. Parcă ar fi vrut să controleze ceva. Apoi dispăru din nou. O scurtă schimbare a luminozităţii, indicând deschiderea şi reânchiderea unei uşi. Omul rămase în picioare în dreptul ferestrei. Momentul în care se va duce să-şi ia sticla ascunsă în pendula bornholmeză constituia acum doar o problemă de timp. Era singurul loc pe care nevastă-sa încă nu-1

descoperise.

Era presat între două alternative, încremenise între două îndemnuri lăuntrice: să bea, sau să nu bea. In cele din urmă triumful a fost al sticlei. I se schimbaseră trăsăturile feţei, hotărârea fusese luată. Se duse repede la pendula bornholmeză, o deschise, băgă mâna în fund şi găsi sticla, îi scoase capsa, ducând-o la gură cu capul dat pe spate. Silueta omului stând în picioare în mijlocul camerei, cam zăpăcit, apărea puţin voalată datorită efectului teleobiectivului. Se îndreptă către fereastră cu sticla în mână. Mărul lui Adam i se mişca convulsiv. Timp de câteva clipe se părea că-i vine să vomite. Trecându-i apoi criza de sufocaţie duse din nou sticla la gură.

Se produsese din nou o schimbare a condiţiilor de lumină. Femeia se ivi în dreptul ferestrei. Se uita când la el, când la sticlă. O mică scenă atât de familiară, atât actorilor, cât şi spectatorului de faţă. Braţele femeii căzură într-un gest de resemnare. Apoi părăsi scena. Omul îşi goli sticla. După câteva clipe apăru în poarta imobilului. O apucă la stânga, spre 0sterbrogade. Avea un mers cam rigid, dar paşii nu erau nesiguri. Privirea sa era cam sticloasă. N-avea să reapară decât peste o săptămână.

Omul de la etajul al doilea pe stânga se apucase de ocupaţia sa duminicală preferată: spălatul automobilului. Apăruse pe stradă cu o găleată roşie din material plastic, cârpă de spălat şi burete. Sosiră curând şi fiica şi ginerele individului, în micul lor automobil. Ginerele purta

nepoţelul într-un „baby-lift". Omul îşi părăsi automobilul, ca să ajute la transportarea copilului sus în apartament. „Baby-lift "-ul fu aşezat în camera mare în dreptul feres-

53

trei. întreaga familie se adună în jurul acestuia, aplecându-se spre copil cu priviri blânde. Piesele jucate pe scena aceasta comportă întotdeauna un happy-end cu prelungire.

Nu se înregistrase decât un singur intermezzo cu nuanţe tragice, şi anume în perioada în care fiica îi spusese adio primului tânăr admirator, înainte de intrarea celui de al doilea în scenă.

Privită rezumativ, partea aceasta a piesei tratează despre logodnă, căsătorie, naştere şi botez. Am ajuns până la punctul acesta deocamdată. Fata pare dealtfel a fi din nou gravidă. O altă parte a acţiunii se referă la avansarea tatălui, marcată prin haine noi, un automobil nou şi aparat de televiziune în culori. Se poate spune că actorii acestei piese corespund rolurilor unei reprezentaţii purtând numele de „Familia fericită".

Îmi potrivesc din nou binoclul spre Rosenborg. Perdelele pe jumătate trase în sus indicau cu certitudine prezenţa cuiva acolo. Se bănuia într-adevăr o vagă mişcare în umbra întunecată a interiorului. Ceva de culoare gălbuie se deplasa cu mici mişcări sacadate.

Ar fi fost bine să fie puţină viaţă pe această parte a scenei. Reprezenta totuşi a patra parte a ansamblului scenic. Nefolosirea ei era oarecum o irosire. Acesta era locul bătrânului aceluia bolnav, dl M011er. Dar acesta şi soţia sa nu jucau în anii din urmă decât în timpul verii. Se retrăgeau toamna către sud, lăsând perdelele cu cele trei palate în jos. Obişnuiau să reapară abia pe la jumătatea lunii aprilie.

Reuşisem să aflu câte ceva de la Hermansen. Dar a trebuit să procedez cu discreţie, pentru a nu-i trezi bănuielile aţipite. „De ce vă interesează atât de mult persoana domnului M011er?" I-am spus că fac asta fiindcă cunosc o pereche de tineri (Korner-Henriksen) care se află în căutarea unui apartament cu o chirie rezonabilă.

— N-ar fi oare cazul să aşteptăm până or muri amândoi? răspunse Hermansen cu glas aspru. Nu doream de altfel câtuşi de puţin ca Henriksen şi Korner să preia această scenă. Şi asta pentru că nu doresc deloc să-mi cunosc actorii. Voi reveni însă asupra acestui capitol.

54

Hermansen îmi spusese de curând că doamna Moller

a murit.

__Da? Cred însă că el se reântoarce.

__Pe câte am înţeles, va rămâne acolo, zise Hermansen.

Mi-a scris că nu suportă clima Danemarcei, îşi poate permite!

Hermansen este admiratorul imobilului de peste

drum. Mai înainte vreme îi aducea el personal ziarele bătrânului. în fiecare luni după ora de închidere urca sus şi îşi primea banii cuveniţi. Bătrânul se aşeza în tovărăşia lui Hermansen în dreptul ferestrei camerei mari şi beau câte un pahar de Porto, stând de vorbă. Fireşte că toate astea le-am observat cu ajutorul binoclului meu.

Bătrânul suferea de o boală a căilor respiratorii. Când îl apuca accesul se înroşea la faţă şi se sufoca.. Apuca atunci de braţele fotoliului şi apăsa cu putere. Accesele obişnuiau să treacă în momentul în care sosea nevastă-sa cu spray-ul. Medicul venea de două ori pe săptămână ca să-l asculte la inimă. Hermansen spunea că, dată fiind gravitatea bolii, e de necrezut că mai trăieşte.

— Culmea este că i-a murit mai întâi nevasta. Nu m-am aşteptat la asta, zicea Hermansen, dar se întâmplă de multe ori aşa. Asta-i viaţa.

Hermansen îşi joacă de fapt foarte bine rolul său de mic filozof al acestui cartier. Un om care vinde vin, tutun şi reviste pornografice capătă o privire destul de largă asupra vieţii.

In dreptul palatului Rosenborg a apărut o mână. Fereastra a fost deschisă şi fixată cu cârligul. Mâna dispăru din nou. Linişte desăvârşită. Strada se întindea somnoroasă m bătaia razelor de soare.

Tânăra pereche de la etajul al doilea pe stânga începuse o scenetă cu tema: violenţă şi împăcare. E o piesă pe care o joacă cel puţin o dată pe săptămână. Mai ales în duminicile trimestrului de iarnă, în timpul verii lipsesc din oraş. Se instalează, de bună seamă, pe un teren de camping.

Scena a început potrivit obiceiului cu o ceartă. Copilul şedea între ei pe scaunul său înalt şi se holba când la unul, când la celălalt, marcând în felul acesta dialogul. Ceva mai încolo a început să plângă. Cearta îşi urma calea obişnuită.

55

Replica unuia, replica celuilalt şi aşa mai departe. Priviţi de aici jucau pe muteşte, dar mimica era cât se poate de limpede. Tânăra soţie

ieşi buzna pe uşa din fund. Soţul se repezi pe urma ei. Copilul îşi dădu capul pe spate, izbucnind în hohote de plâns. Puţin mai târziu perechea reapăru pe avanscenă în dreptul ferestrelor, îi urmăresc întruna cu binoclul. E destul de greu să urmăreşti detaliile, pentru că nu vezi decât unele frânturi, dar poţi cu toate acestea să-ţi formezi o privire de ansamblu. Gesturile acestea animalice sunt fascinante. Constituie de fapt elementele pe care se bazează arta teatrală de bună calitate. Dinţii rânjesc; privirea fixă, sfredelitoare; te umfli în pene, cu mâinile în şold. Conflictul atinse punctul culminant în momentul în care femeia primi vreo trei-patru lovituri. Se trânti pe canapea, ascunzându-şi faţa în palme. El se postase în dreptul ferestrei şi respira cu putere. Puţin mai târziu se apropie de ea şi îi spuse ceva. Avea acum o atitudine mai blândă. Femeia îşi luă mâinile de pe faţă şi îl privi. Atunci se aplecă şi o sărută. Puţin mai târziu dispărură amândoi de pe scenă. ,

Copilul privi în urma lor şi se apucă să dea cu linguj ra în farfurie, în această parte a piesei nu e loc pentru un copil.

Trec în revistă faţada imobilului, oprindu-mă la etajul al doilea pe dreapta, îşi luau micul dejun. Ginerele şedea cu spatele la fereastră. Purta o jachetă de culoare verde deschis.

Îmi aduc aminte de prima sa apariţie. Ar putea fi intiJ tulată: „Prezentarea Tânărului". Fusese o scenă superbă, care înfăţişa două medii diferite şi întâlnirea dintre acestea.

Tânărul sosise în după-amiaza unei duminici. Era la ora la care familiile daneze obişnuiesc să-şi bea cafeaua. Venise cu o dubită tip 2CV vopsită excentric şi de un model învechit. Purta nişte pantaloni înfloraţi şi o haină din piele de oaie a cărei blană era destul de murdară. Atitudinea părinţilor era categoric sceptică. Tânărul părea greşit plasat în mediul acela. Cu toate acestea îşi juca minunat rolul. A mascat nesiguranţa rolului său printr-un joc de scenă rafinat. Făcea mişcări exagerate. Printre altele şi o licărire

56

de farsă, când a măturat cu o singură mişcare toate fotografiile aflate pe tăblia şatolei. Urmărirea acţiunii fragmentare dindărătul ferestrelor era captivantă. Fiica era şi ea excelentă în rolul „Tinerei fete îndrăgostite". Mai târziu piesa ar fi putut primi titlul „Triumful dragostei". Tânărul fu acceptat. Situaţia a fost magistral rezumată de către mama

fetei în momentul în care a luat blana de oaie slinoasă a tânărului şi s-a apucat să-i coasă o agăţătoare

nouă.

Mici indicii că fiica e din nou gravidă: mama a început să croşeteze. Fata poartă o rochie strânsă pe trup. Până aci am ajuns cu acţiunea.

Între timp tânărul a suferit o evoluţie considerabilă. S-a burghezit! In rolul jucat lucrul acesta este subliniat prin aceea că şi-a tăiat părul, şi-a scurtat barba, a înlocuit blana de oaie cu un loden şi dubita excentric vopsită tip 2CV cu un Opel Kcidet. La nuntă a purtat smoking şi pantofi

de lac.

Nunta a fost o reprezentaţie excelentă. Ca la carte. Mireasa era în alb cu voal şi flori de mirt. Un fel de piesă în cuprinsul piesei, o demonstraţie de iluzionism: o intrare imaculată în căsătorie.

Seara a fost banchet de nuntă cu masă mare întinsă prin două odăi. Personaje secundare importante au apărut în roluri de bucătăreasă şi jupânească. Tatăl fetei a ţinut o cuvântare interminabilă, mama a plâns, iar ginerele a mulţumit pentru mireasă. S-au intonat două cântece, iar pe la miezul nopţii, în momentul pornirii în călătoria de nuntă, s-a aruncat cu orez după perechea de căsătoriţi. Nici o improvizaţie. E adevărat că unul dintre oaspeţi se cam îmbătase şi a căzut în pragul uşii, dar asta face parte

din piesă.

Am întrezărit din nou un lucru de culoare galbenă mişcându-se sub perdelele Rosenborg. De data asta era mai aproape de fereastră. Apoi obiectul a fost plimbat înainte Şi înapoi deasupra pervazului ferestrei. O cârpă de praf, care a fost după aceea desfăcută şi scuturată pe fereastră.

Binoclul acesta este excelent. 12 x 60 cu stativ. Ţin întotdeauna la calitate. Vânzătorul îmi spusese că este pur şi simplu cel mai bun pe care îl poţi găsi.

57

în general vorbind, te poţi comporta în două feluri diferite faţă de propriile tale vicii. Te poţi deda acestora cu plăcere sau cu remuşcări. Ca raţionalist convins ce sunt urmez fireşte prima cale. Unealta trebuie să fie în perfectă ordine. M-am repezit deci la un optician şi mi-am cumpărat cel mai bun binoclu ce se poate obţine pe bani. Ca să pot menţine conversaţia pe un plan ştiinţific, i-am spus că sunt un ornitolog pasionat. Mi-a spus că,

dacă reuşeam să găsesc un suport stabil, puteam prinde în obiectiv chiar şi păsările cele mai depărtate în lumina clară a zilei.

Câmpul meu vizual este fireşte cam limitat. Nu pot vedea decât ceea ce se petrece în încăperile dinspre stradă şi numai în limitele ferestrelor. Se înţelege că nu pot să văd nimic când perdelele sunt trase, sau când jaluzelele sunt închise, în ciuda acestui fapt fragmentele acestea, constituind uneori întregi secvenţe, îmi dau o impresie destul de clară asupra celor jucate acolo. O comedie umană de lungă durată. O piesă care are ca subiect viaţa unor danezi de prin cartierul 0sterbro în a doua jumătate a veacului al douăzecilea. Şi întocmai ca la teatru şi aici o bună parte; a acţiunii se petrece în afara scenei şi în pauze.

Sunt nevoit să spun câteva cuvinte cu privire la atitudinea pe care o am faţă de actorii mei.

Îi preţuiesc foarte mult ca actori. Sunt de părere că joacă extraordinar de bine. Mai ales când nu se străduiesc să joace comedie, ci sunt, cum se zice, ei înşişi. Atunci îşi trăiesc într-adevăr nemaipomenit de bine rolurile, şi le trăiesc din plin, se identifică cu ele. Ating uneori culmile sublimului, ale emoţiei, sau comicului, în aceste rare momente corespund cu totul intenţiilor autorului, oricare ar fi el!

Oricât aş ţine însă la actorii mei, am un principiu (sau mai bine zis îl aveam!) şi anume că nu vreau să aflu nimic despre ei. Dacă îmi este îngăduit acest paradox, voi spune că nu mă interesează viaţa lor particulară. Adică toate cele ce se petrec în afara scenelor de peste drum: din ce trăiesc, cum îi cheamă, unde îşi petrec concediile. Nu mă interesează altceva decât prestaţiile lor de pe scenă.

Mă înţelegi? Când mă aflu în sala de aşteptare a dentistului sau a medicului şi fac să treacă timpul mai repede

58

răsfoind vreuna din revistele alea care scriu despre ceea ce fac sau nu fac diferite personalităţi cunoscute, nimic nu mă interesează mai puţin decât dacă Henning Moritzen1 se pricepe să facă chiftele, sau dacă Bodil Kjer2 practică yoga. N-aş mai gusta cum trebuie jocul lor pe scenă, ori pe ecranul televizorului. M-aş gândi la chiftele, sau la yoga în loc de a savura piesa.

Tot aşa mă comport şi faţă de actorii imobilului de peste drum. Vreau să ştiu cât mai puţin despre ei. Altfel mi-ar strica bucuria pură de a

contribui pe planul literar la înfăţişarea situaţiei. Mi-ar limita totodată plăcerea de a ghici ce se întâmplă, ce semnificaţie are cutare, sau cutare gest, la ce te poţi aştepta în viitor şi aşa mai departe. Aş putea introduce sentimente nepotrivite în piesă, prejudecăţi înguste împotriva vreunei persoane, milă faţă de altul, oroare faţă de un al treilea, înainte de apariţia ta asistam la premiere în fiecare zi. Piesele semănau fireşte între ele. Era însă întotdeauna o oarecare incertitudine, care îmi aţâţa curiozitatea! La urma urmei nu bănuiam câtuşi de puţin care era de fapt subiectul piesei.

Aşa, de pildă, nu m-a interesat din punct de vedere personal bătrânul acela bolnav atâta timp cât s-a produs pe scena de vizavi. Abia după dispariţia sa a început să mă

intereseze.

Trebuie să spun câteva cuvinte şi în privinţa rolurilor. Abia la o bună bucată de vreme după începerea observaţiilor am început să-mi dau seama cât de bine erau realizate rolurile. Am ajuns astfel, în mod firesc, să mă gândesc la propriul meu rol şi 1-am evocat în această lumină pe negândite pe tatăl meu.

Era un actor neîntrecut! Şi-a jucat o viaţă întreagă rolul său de director cu o consecvenţă implacabilă. Era de fapt ° prestaţie fabuloasă. Toate gesturile şi replicile sale, întreaga sa apariţie erau construite în jurul acestui rol. S-a dezvoltat în decursul anilor, a crescut o dată cu dânsul şi el o dată cu rolul, în momentul culminant al carierei sale se

<notă>

1 Actor bine cunoscut din Danemarca.

2 Cântăreaţă de muzică uşoară şi actriţă de revistă.

</notă>

59

identificase cu desăvârşire cu rolul său. Era fireşte un rol de vedetă. Dădea în mod automat naştere la alte roluri: mama devenea astfel „soţia directorului", mătuşă-mea era „sora nemăritată a soţiei directorului", iar eu însumi deveneam „fiul directorului". Până şi bătrânul câine King ajunsese „dinele directorului".

L-am jucat pe „fiul directorului" o seamă de ani. Apoi am preluat un al doilea, al treilea şi un al patrulea rol. în clipa de faţă am o întreagă colecţie de roluri şi o dată cu apariţia ta am dobândit încă unul! Asupra acestuia din urmă voi reveni însă!

Joc de pildă un rol foarte bun la scoală: „Bătrânul Marcus". Deţin un al doilea rol în calitate de alergător „de sănătate", puţin cam comic. Al treilea rol e acela de jucător de tenis. Al patrulea îl joc la spălătoria automată. Al cincilea în cadrul circulaţiei. Şi aşa mai departe. Simt cu toate acestea că este o lipsă de viaţă şi de angajament în aceste roluri jucate de mine. Parcă nu m-as identifica pe deplin cu ele. Şi mă gândesc atunci din nou la tatăl meu.

Era pur şi simplu un actor ideal. Nu si-a uitat niciodat figura. Numai o singură dată 1-am văzut ieşindu-si di^ rol. Mi-a făcut o impresie atât de adâncă, încât îmi adi aminte de parcă s-ar fi întâmplat ieri.

Era într-o duminică dimineaţa, cu mulţi ani în urmă. Stăteam în dreptul uşilor duble, prin care coridorul elevilor comunica cu sala de festivităţi, în momentul în care a trecut pe lângă mine. Se îndrepta spre bibliotecă să ia o carte. Aproape toţi elevii plecaseră acasă la sfârşit de săptămână. Dintr-o cameră ieşise pe culoar o elevă. Fata aceasta juca un oarecare rol în visurile mele tinereşti. Era de exemplu destul de generoasă în ceea ce priveşte dezvelirea farmecelor ei personale, când se repezea duminica dimineaţa din camera ei în baie. Acesta fusese dealtfel motivul adevărat al târcoalelor mele în dreptul uşilor duble, întâmplarea a făcut ca fata şi directorul să se întâlnească la mijlocul coridorului. Nu avea pe ea nimic altceva decât un prosop. Directorul a ieşit din rolul său în clipa în care a văzut-o. A pornit direct la atac, fără de cea mai uşoară introducere, apucând de fată şi smulgându-i prosopul cu

60

care era încinsă. Mâinile i se plimbau de-a lungul trupului gol cu o vioiciune uimitoare.

Fata stătea ca paralizată, cu gura şi ochii căscaţi. Făcând un efort izbuti în fine să protesteze cu timiditate.

__Dar bine domnule director Lange, ce faceţi! zise cu

glasul sugrumat. Iar această uşoară apelare la rolul său a fost de ajuns. Aidoma lui Chaplin în „Dictatorul", când i-a dat drumul secretarei, aducându-şi aminte de treburi mai importante, tot astfel i-a dat şi directorul drumul elevei sale. Fata s-a prăbuşit pe podea cu zgomot, iar el îşi continuă grăbit drumul spre bibliotecă în căutarea cărţii. Fata rămăsese pe podea privind în urma lui cu ochi holbaţi. Apoi scutură de câteva ori din cap, ca pentru a izgoni o vedenie, se ridică şi intră îngândurată în camera

de baie. Uitase cu totul de prosop, aşa că avusei şi eu un profit de pe urma episodului.

Pe vremea aceea am făcut tot ce am putut pentru a izgoni imaginea aceasta a tatălui meu împreună cu fata. Nu izbuteam să stabilesc o potrivire între cele două dimensiuni. Evenimentul a contribuit însă mai târziu la creşterea admiraţiei mele faţă de arta tatălui meu. Era aşadar în stare să facă şi altceva în afară de a juca rolul directorului. Dar tocmai faptul acesta îl făcuse să crească cu atât mai mult în ochii mei. Nu-ţi este dat să atingi asemenea culmi deseori. In schimb îţi cere să jertfeşti aproape totul în favoarea rolului.

Iţi este cunoscut fenomenul acesta, de a simţi că alţii te privesc? Te apuci, de pildă, să-ţi fixezi privirea asupra cefei unui călător în tren, sau în autobuz. Adesea cel privit începe să se mişte neliniştit pe locul său. Se scarpină 'a ceafă şi în cele din urmă îşi întoarce capul. A simţit că cineva îl fixează cu privirea.

Fenomenul acesta face parte din categoria celor care nu pot fi explicate pe baze pur ştiinţifice. Nu poţi să cântăreşti Şi nici să masori privirea. Cu toate acestea s-ar putea prea bine să existe o influenţă telepatică, ori telekinetică. Mi se întâmplă în orice caz uneori ca actorii mei de peste drum să se comporte ca şi când ar reacţiona faţă de participarea mea prin intermediul binoclului. Lucrul acesta Se produce cel mai adesea când se află într-o situaţie în

61

care două tendinţe contrare se echilibrează, reducându-i , la pasivitate: a bea, sau a nu bea; a te împăca, sau a continua cu supărarea; a ajunge la despărţire, sau a lăsa ' nemulţumirile latente să-şi urmeze calea. Atunci lucrurile se petrec adesea ca şi când îndemnul nerostit al spectatorului de aci: „Haide odată, treci la acţiune!", să fie factorul care face ca acţiunea să se precipite.

Nu am posibilitatea de a interveni în acţiune dându-i o direcţie contrară. Slavă domnului! Ar fi o răspundere împovărătoare, căci cât de bine ne cunoaştem pe noi înşine? S-ar putea să ascundem în adâncurile firii un strat uriaş de răutate şi mizantropie.

Cu toate că nu îi pot determina pe actorii mei să facă un lucru pe care nu 1-ar face de la sine, am avut adesea impresia că am făcut ca acţiunea să depăşească un punct mort în momentul în care ameninţa să

se oprească de tot Uneori mi se pare că este de ajuns să îi bat uşor pe umăi la figurat, pentru ca momentul de inerţie al maşinăriei şi fie depăşit, pentru a-i face să ia o hotărâre, să se arunct unul în braţele altuia, să se realizeze în general, să urmeze un îndemn lăuntric.

Înţelegi, aveam foarte des sentimentul că are loc o interacţiune între scenele de acolo şi privitorul pasionat de aci.

Sau să fi fost şi asta doar o iluzie?

Atunci lunecară palatele în sus, mai întâi Rosenborg-ul, apoi Kronborg şi la urmă Frederiksborg. După jumătate de an scena de la etajul al treilea pe dreapta se afla din nou scăldată în lumina clară a unei zile de mai. Iar acolo, pe scenă, lângă perdea, te aflai tu pe jumătate ascunsă, privind în stradă. O expunere plină de efect. Privitorul îşi ţine răsuflarea plin de încordare, în timp ce îşi pune întrebarea fundamentală a unei arte dramatice de bună calitate:

Ce semnificaţie avea apariţia aceasta?

În aceeaşi clipă a sunat telefonul. Era Thorsen. Uitasem cu desăvârşire de ea, de toate chinurile ei, legate de propria ei persoană, de viitor, de mine.

— îmi făgăduiseşi că mă suni, Marcus, zise cu glasul slab şi delicat.

62

— Te rog să mă ierţi! Pur şi simplu am uitat. Ce s-a

Întâmplat, draga mea?

— Nu prea mă simt bine, zise.

În situaţii de felul acesta e bine să menţii conversaţia pe un teren cât mai concret:

— Eşti bolnavă?

— Nu, nu în înţelesul ăsta. Nu ştiu ce se întâmplă cu mine, dar mă simt mereu cuprinsă de o teamă.

Sau poţi propune măsuri practice:

— Ar fi mai bine să vorbeşti cu un medic.

A urmat o scurtă pauză. M-am aplecat să apuc binoclul şi te-am obţinut în câmpul vizual. Continuai să stai la fereastră, privind în stradă. O rază de soare pătrunsese prin crăpătura perdelelor, scăldându-ţi jumătatea feţei în lumina crudă. Sprâncene frumos arcuite. Un amănunt ciudat: deveniseşi brunetă!

Aproape uitasem de Thorsen. A trebuit să repete ceea

ce spusese:

— Doresc atât de mult să stau de vorbă cu tine, Marcus!

— Ar fi mai bine să stai de vorbă cu un medic, dacă eşti bolnavă. L-ai putea ruga pe tatăl tău să telefoneze serviciului de urgenţă.

Glasul ei căpătase inflexiuni agresive. Dar era de preferat orice în locul tonului plângăreţ pe care obişnuia să-l folosească de câte ori făcea apel la mine.

— Puţin îţi pasă de mine! zise supărată, îmi dresei glasul de câteva ori. Atunci a strigat:

— Te urăsc! şi trânti receptorul.

Dificilă tânără doamnă! De ce trebuia să fiu amestecat în rolul ei? Mi-am aprins o ţigară de foi şi m-am instalat comod cu binoclul. O scurtă licărire peste drum. Fusese aprinsă o brichetă. Apoi s-a ridicat un fum albastru în jurul capului tău. Trăgeai cu putere din ţigară. Subliniat, ca într-un film, când trebuie accentuat că eroina se află într-o puternică stare de agitaţie sufletească. Purtai un inel cu o piatră sclipitoare. Ca vârstă am apreciat că eşti pe aproape de treizeci de ani. Trăsăturile feţei foarte frumoase, pometi accentuaţi, gura mare, nasul scurt şi drept, bărbia moale. Ai rămas vreme îndelungată în dreptul perdelelor. Binoclul acesta are o excelentă putere de rezoluţie. Faţa îţi

63

era bine luminată. Umbre albastre pe pleoape, buzele dis cret rujate. Care era numele piesei în care jucai?

În apartamentul aflat dedesubt prânzul era pe sfârşite. Cele două doamne strângeau masa. Bărbaţii au coborâtii™ stradă şi se uitau la automobile. Au ridicat capotele mo>| toatelor şi au început să gesticuleze. Puţin mai târziv mama a deschis fereastra, strigându-le ceva. S-au urcat dir, nou în apartament. Puţin mai târziu au apărut din nou pe, stradă. Ginerele ducea baby-lift-ul. S-au aşezat în auto-| mobilul tatălui şi au pornit. I

Telefonul a sunat din nou. Noi complicaţii cu Thorsen?] De data asta era tânărul meu coleg Wernersen.

— îmi făgăduisesi că mă suni, zise.

— Abia m-am sculat, dar am vorbit cu ea.

— Ştiu, zise. Văzând că nu mă suni, am chemat-o eu.

— Ai făcut foarte bine. Atunci vei fi aflat că nu urmează să fii fericitul

tată!

— Da. Spunea că a fost un banc. Dar ştii ce a mai spus? ; I-am făcut pe plac, răspunzând:

— Nu. Ce ţi-a mai spus?

— Mi-a spus că si-a petrecut cea mai mare parte a nopţii la tine.

L-am auzit chicotind de câteva ori şi apoi a închis telefonul.

Am revenit la binoclu. Tânăra pereche de la al doilea pe stingă pleca cu automobilul. La al treilea pe stânga soţia şi soacra beţivului inveterat şedeau la fereastră bându-şi cafeaua. Cele două doamne purtau o conversaţie serioasă. Dar interesul meu se îndrepta în ziua aceea către etajul al treilea pe dreapta.

Te plimbai prin cameră, ieşeai pe coridor, te reântorceai, intrai în sufragerie. Apoi te-ai aşezat pe un scaun şi ai fumat o ţigară. Te desluşeam vag în semiântunericul încăperii. Purtai un costum albastru cu pantaloni. După ce ai stat puţin aşa, te-ai ridicat şi ai ieşit pe coridor, dispărând.

Ai apărut puţin mai târziu în cadrul uşii de la stradă. Purtai ochelari de soare mari, erai legată la cap cu o basma şi aveai pe tine un pardesiu subţire. Peruca redevenise blondă.

64

5

Există o anumită legătură între starea timpului şi examenele scrise.

Aşa este întotdeauna: în momentul în care elevii iau loc la pupitrele lor, vine începutul verii cu valuri de căldură. La fel a fost şi anul acesta.

Şcoala e o clădire din sticlă. Teoretic vorbind, există o instalaţie de aer condiţionat, dar în realitate funcţionează mizerabil. Tinerii aplecaţi asupra temelor lor asudau, stropindu-le. Se lipeau hainele de ei, era o atmosferă de

pădure tropicală.

Iar eu aveam complicaţiile mele cu Thorsen. Comportarea ei faţă de mine oscila întruna. Ba mă ura, ba eram fericirea ei. Făptura aceasta tânără manifesta o ambivalenţă făţişă, începuse să folosească o tactică nouă: mă chema la telefon la cele mai imposibile ore ale zilei, dis-de-dimineaţă şi seara târziu. Pe lângă asta o serie de apeluri anonime la care cel ce mă sunase se mulţumea să sufle cu putere în aparat. Eram cu totul lămurit în ce priveşte persoana care mă suna. Era destul de obositor. Cu

toate acestea, reacţia mea era consecvent aceeaşi: o amabilitate distantă. Trebuia să corespund rolului meu de „simpaticul Marcus". Credeam de altfel că totul va trece de la sine. Doar aşa se întâmplă în majoritatea cazurilor pe lumea asta. Circula de altfel zvonul că se descurcase destul de prost la examenele scrise şi mai ales la proba de limbă engleză. Lecţiile cu clasele mai mici continuau cu multă lâncezeală. Căldura avea un efect paralizant. Nici măcar pe terenurile de sport nu catadicseau să facă ceva. Căldura făcea să tremure aerul pe peluzele arse. Ziarele scriau că situaţia aprovizionării cu apă era pe punctul de a deveni catastrofală. La telejurnal se făcuse apel la spiritul civic, într-una din zilele următoare examenelor scrise am fost chemat la telefon de angrosistul Thorsen, care m-a întrebat dacă ar putea să stea puţin de vorbă cu mine. Fireşte. A venit într-o după-amiază şi a luat loc pe scaunul din faţa biroului meu. Un bărbat surmenat, aproape de cincizeci de ani. Probabil hipertensiv. Afaceri bune, dar prea multe reprezentanţe. Asudase tare în frumosul său sacou

65

de culoare închisă. Avea o faţă ciudat de lucioasă, parc-ar fi fost lustruită. Tenul roz, de aceeaşi nuanţă cu mustăţile şi părul. Purta o pereche de ochelari de baga colosal de mari şi degaja un puternic miros de deodorant bărbătesc.

Te apucaseşi tocmai de călcat. Ferestrele erau deschise, dată fiind căldura. Purtai o fustă mini şi o jachetă subţire, bleu. Strada avea o înfăţişare cu totul sudică: o mulţime de oameni cât se poate de sumar îmbrăcaţi. Lumea căuta umbra teilor. Prin ferestrele deschise pătrundea o cacofonie de glasuri, ţipete de copii, muzică şi vuietul neîntrerupt al circulaţiei.

Domnul Thorsen îşi şterse fruntea cu batista albă ca /ăpada. Schimbarăm câteva vorbe despre căldura neobişnuită, trecând după aceea la chestiune: domnişoara Fhorsen.

— Sunt îngrijorat în privinţa ei, zise. Pot vorbi deschis?

— Desigur!

A trebuit bineînţeles să facă mai întâi un ocol. Avea mâini albe şi o manichiură îngrijită. La mâna stângă purta un inel gros cu un sigiliu cu litere şerpuite, iar la mina dreaptă un inel de lojă masonică. Ochelarii masivi îi dădeau o privire fixă nejustificată.

— Precum ştiţi, a fost bolnavă. -— Da, asta mi-aţi spus-o deja.

— E ceva în legătură cu nervii. Destul de ciudat, dat fiind că atât nevastă-mea... mama ei... cât şi eu însumi, nu am suferit niciodată de ceva de felul acesta...

A urmat o pauză, îmi venea să-i spun că nu trebuie să se simtă jenat. Apoi continuă:

— Se simte foarte legată de dumneavoastră!

Privirea sa fixă era plină de înţelesuri. O privire excelentă pentru încheierea unei afaceri. I-am oferit un whisky. Privea bulele de aer din pahar. O nouă scurtă pauză.

— Ce ar fi să trecem la subiect...? zisei. M-a privit şi apoi a zis:

— Are motive deosebite de a se simţi legată de dvs? Nu i-am răspuns la întrebare. Continua să-şi privească

paharul. După ce a trecut o bucată de vreme în felul acesta, şi-a îndreptat ochii pătrunzători spre mine. I-am zâmbit amabil. Faţa sa roză se întunecase puţin.

66

— Vreţi să spuneţi dacă am avut relaţii amoroase cu

dânsa, nu-i aşa?

Era tocmai ce dorise să spună.

— A fost aici acum câteva nopţi, nu e aşa?

Am dat afirmativ din cap şi i-am oferit o ţigară de foi. A luat forfecuţa specială şi i-a tăiat vârful trabucului, îi tremurau puţin degetele scurte, când îşi aprinse trabucul

cu bricheta.

M-am uitat prin fereastră la casa de peste drum. împătureai nişte rufe şi le aşezai stivă pe pervazul ferestrei. După aceea ţi-ai pus mâinile în şold şi te-ai îndreptat de mijloc. In cele din urmă ţi-ai aprins o ţigară şi ai privit în

stradă.

— Nu. N-am avut relaţii cu ea, zisei.

— Am încercat aseară să stau de vorbă cu dânsa, începu el, dar e greu... pare că nu vrea să stea de vorbă...

Se oprise. Mi-a adresat o privire rugătoare prin ochelarii cu ramă de baga, dar nu i-am venit în ajutor. Nu era nici o asemănare între omul acesta şi fiică-sa. Făcea parte din tipul somatic picnic, cu gâtul scurt, trunchi puternic dezvoltat, cap rotund. Ea era subţirică şi graţioasă. Abăut

o înghiţitură din pahar şi a zis cu glasul necăjit:

— Nu se poate vorbi cu ele deloc! Sunt atât de... atât de

răsfăţate!

Rolul jucat de el era acela al omului de afaceri modern. Fusese o partidă excelentă, dar probabil că nu prea era de folos în crizele sufleteşti din sâmil familiei.

A trebuit însă să ne continuăm dialogul:

— Aţi încercat să staţi de vorbă cu dânsa aseară?

— Da, pentru că ştiu că a avut o legătură cu unul dintre colegii dumneavoastră.

— Nu ştiu nimic despre asta.

— Cu toate acestea aşa este. Nu-i oare o faptă pedepsită de lege?

— N-aş crede. Vă gândiţi să depuneţi o plângere?

— Nu... nu, fireşte că nu!

Şi se grăbi să-mi explice de ce nu avea de gând să facă ° sesizare pentru un asemenea fleac:

— Nu există nici un motiv de a acorda atâta gravitate acestei chestiuni. Ce să-i faci, aşa sunt vremurile... fie că ne place... fie că nu...

67

Zâmbetul său trist dădea de înţeles că nu-i plăcea această evoluţie.

— ... se maturizează mai devreme... iar profesorii sunt şi ei mai tineri în ziua de astăzi... îi înţeleg de fapt... relaţii mai libere... au însă pe de altă parte şi o anumită răspundere...

N-am replicat nimic. De altfel nici nu era necesar. Făcea faţă şi singur unei asemenea discuţii pro şi contra. Şedeam privindu-1. Se simţea nesigur. Nu reuşea să-şi dea pe deplin seama de rolul meu. Atunci i-am adresat un zâmbet liniştitor, îi citeam pe faţă că nu bănuia de ce zâmbesc. Dar un zâmbet este un zâmbet. Se luminase la faţă.

— A spus că ar fi fost ceva între noi? am întrebat, încuviinţă, dând din cap cu tărie:

— A mai spus, de asemenea, că vă veţi căsători.

— Nu este lipsită de fantezie! zisei.

Am dat scaunul pe spate şi am privit pe fereastră. Pe cornişa de sus se plimba de colo până colo un porumbel, gângurind între alesele sale. Făcu câteva încercări zvâcnite de împerechere şi renunţă. Era, desigur, prea cald.

— Bineînţeles că n-am crezut-o, zise, în timp ce aduceam scaunul la loc.

— Nu i-aţi dat crezare? Atunci la ce aţi mai venit? Picnicii au o viaţă afectivă foarte puţin complicată. Se

aprinsese la faţă de supărare.

— Credeam că vom putea să stăm de vorbă despre treburile astea. Sufăr de ideea fixă că e bine să existe o anumită colaborare între părinţi şi profesori.

l-am adresat un nou zâmbet:

— Aveţi absolută dreptate!

Devenise iarăşi nesigur. Manifestările sale afective se lăsau dirijate cu multă uşurinţă. Am arătat spre paharul său gol:

— încă unul?

— Nu, mulţumesc. Conduc maşina... poate totuşi... un pic, mulţumesc... se elimină o dată cu transpiraţia, nu-i ,

aşa?

l-am turnat în pahar. Am dat noroc şi am băut. Apoi am discutat puţin despre problemele actuale ale părinţilor.!;

68

— Nu este deloc uşor în zilele noastre... nu-i aşa? Totul

merge atât de repede! Eu şi nevastă-mea... mama Louisei... am căzut de acord ca fata să rămână la mine... nevastă-mea a rămas cu băiatul, cu Carlo... mă înţelegeam foarte bine cu Louise pe vremea aceea... dar m-am recăsătorit după aceea... aşa e viaţa... nu-i aşa?

Da, aşa e în viaţă. Chestiuni de felul acesta le poţi întâlni în cutia de scrisori a oricărei reviste. Părinţii şi copiii nu mai reuşesc să se înţeleagă. Partitura este scrisă. Eşti

nevoit să te conformezi.

— Cred că ar fi spre binele ei să plece o bucată de vreme de acasă. Am un bun prieten în Anglia. Ar putea locui acolo timp de un an. Şi-ar putea continua studiile acolo. E destul de isteaţă. Ştiţi cum stă cu examenele scrise?

— Nu ştiu nimic în această privinţă, am răspuns.

Dar ştiam totuşi foarte bine. Mersese foarte prost. Trebuia să se mai prezinte încă o dată la examene, pe motiv de boală, ceea ce presupunea însă obţinerea unui certificat medical. Colegul meu Henriksen fusese de

serviciu în ziua examenului de limbă engleză şi îmi spusese că nu scrisese nici măcar o literă în primele trei ore. După aceea a mâzgălit o mulţime pe maculator şi a dispărut fără să predea teza. Volmer a încercat a doua zi să stea de vorbă cu dânsa. Se pare însă că nu a ajuns la nici un rezultat.

M-a apucat pe neaşteptate un simţământ de milă faţă de angrosistul Thorsen. Omul acesta, care trăia cu picioarele pe pământ, nu înţelegea o boabă din cele ce se petreceau cu fiică-sa. La urma urmei nici eu nu înţelegeam, dar nu făceam parte din familia fetei. Nu mai puteam suporta privirea aceasta rugătoare. Am dat un ocol prin cameră. Apoi am ieşit în verandă. Azaleea tânjea după apă. Jos, pe stradă, se vedea venind doamna Hermansen cu căruciorul cu cumpărături şi câinele ei caraghios. Câinele trăgea spre trunchiul unui tei şi a încurcat lesa de roata căruciorului.

— Cred că e pe punctul de a se îmbolnăvi din nou, zise

Thorsen.

— Şi cum rămâne cu medicul care a tratat-o atunci? —Nu vrea să stea de vorbă cu dânsul, zise Thorsen

oftând. Spune că n-are nimic. Spune că îl urăşte.

69

— Nu e lipsită de sentimente puternice.

O scurtă pauză. M-am'apropiat de scaun şi m-am aşezat din nou...

— Nu prea cred că v-aş putea fi de ajutor, zisei.

S-a sculat în picioare. Ţinea paharul în mână. îl privea de parcă ar fi stat la îndoială dacă trebuie să-l golească, ori să mi-l arunce în cap. In cele din urmă au triumfat bunele maniere. L-a golit şi 1-a pus pe masă.

— Nu am vrut decât să vă cer un sfat, zise, la urma urmei sunteţi profesorul ei.

Avea o vagă insinuare în privire. Şi-a încheiat haina şi si-a tamponat fruntea cu batista.

— Vă rog să-mi scuzaţi deranjul. Precum spuneam, se simte puternic legată de dumneavoastră.

Mi-a aruncat o privire care părea să spună că este cu totul de neînţeles ca cineva să se poată simţi legat de mine. Excelent jucat. După aceea ne-am luat bun rămas.

L-am văzut apărând jos în stradă. S-a îndreptat către Mercedesul său, s-a aşezat la volan şi a făcut marşarier, ajungând drept în faţa unei

camionete care s-a oprit brusc scrâşnind din frâne. Ambii conducători s-au dat jos şi s-a u luat la ceartă. Câţiva curioşi s-au adunat în jurul lor. Apoi domnul Thorsen se reaşează la volan şi îşi vărsă necazul pe cutia de viteze, accelerând nebuneşte.

Tu stăteai la fereastră privind în jos, spre ei. Terminaseşi cu călcatul. Am apucat din nou binoclul pe care îl pusesem deoparte în timpul vizitei domnului Thorsen. Schimbaseşi fusta mini cu o rochiţă cenuşie. Apoi ai ieşit din scenă.

După-amiază târzie. Aerul vibra de căldură. Am coborât să-mi cumpăr un pachet de ţigări. Ieşind în stradă, te-am zărit pe trotuarul opus. Ai privit o clipă în direcţia mea. Purtai ochelari de soare de culoare închisă şi aveai părul blond. Ai luat-o spre 0sterbrogade. Picioare frumoaşe sub fusta scurtă. Tapiţerul te privea din pivniţa sa M-ai privit de câteva ori cu coada ochiului. Am intrat la Hermansen. Chioşcul se află la colţul străzii. Te-am putut urmări de acolo până la lacuri.

70

Tânărul soţ de la etajul al treilea pe stânga se afla în chioşc. M-am întors cu spatele la el şi m-am uitat după tine. Ajunseseşi la colţ şi aşteptai cu nerăbdare o pauză a circulaţiei. Apoi ai traversat în fugă strada, dispărând din câmpul meu vizual.

Am luat o revistă la întâmplare în chip de camuflaj. Era repulsia aceea pe care o am faţă de confruntările cu actorii. Tânărul cerea o amânare de o săptămână a achitării datoriilor. Vorbea despre o tobă de eşapament care se spărsese. Săptămână viitoare primea banii pentru orele suplimentare. Hermansen 1-a întrebat mormăind nemulţumit dacă nu poate aştepta cu înlocuirea eşapamentului.

Lumea e plină de tobe de eşapament găurite şi de conturi de tutun neachitate, în cele din urmă au căzut la învoială. Hermansen se întoarse spre mine. Arăta spre revista pe care o ţineam în mână. — V-ar putea oare interesa?

M-am uitat prin revistă. Fotografii mari, obscene. Avusesem fără îndoială o mutră cam deconcertată în momentul în care am aruncat revista. Hermansen mă fixa cu ochii săi bulbucaţi. Are o atitudine cu totul ambiguă faţă de materialul pornografic de pe urma căruia câştigă atât de

bine.

— Nu-i oare scârbos? zise, în timp ce răsfoia revista.

Uită-te aici, de pildă. Acţiuni agresive întreprinse cu ajutorul unei sticle de coca-cola. Mă privea atent:

— Sau asta de aici? Ptiu! Ce dracu, te-apucă greaţa! Se holba cu o scârbă plină de fascinaţie la imaginea care

Îi făcea greaţă. Aruncă apoi revista cât colo cu un gest de

refuz.

— Zău că nu înţeleg, ce văd oamenii în asemenea

reviste!

— Atunci de ce le mai ţineţi?

— Păi, sunt căutate! Eşti nevoit să le ţii! Doriţi un pachet

de ţigări?

A luat un pachet din raft, punându-l pe tejghea. Am

plătit.

— Majoritatea celor care cumpără astfel de reviste sin: de altfel oamenii de vârsta dumneavoastră, zise Herman sen înregistrând suma primită, îmi dădu restul.

71

— Aveţi ceva veşti din partea dlui Moller?

Avea o privire cu totul lipsită de expresie. Făcusem de fapt o prostie punându-i o asemenea întrebare. O făcusem de fapt de dragul tău. Eram deja pe cale de a-mi încălca bunul principiu de a nu mă interesa de actorii mei când sunt în afara scenei.

— De ce îmi puneţi această întrebare? Păreţi foarte interesat de apartamentul domnului M011er!

— V-o spun numai pentru că tinerii mei colegi sunt în căutarea unui apartament, m-am grăbit să răspund.

M-a cântărit din privire şi apoi a zis:

— Au fără îndoială posibilitatea de a găsi altceva. Profesorii câştigă o mulţime de bani. Trebuie să fie altcineva în joc, unul care ştie să profite din treaba asta.

Mă întreb uneori de ce continui să fiu clientul lui Hermansen. E din când în când foarte neplăcut. S-ar putea să fie din cauză că am un fel de teamă ascunsă faţă de el. De aici şi aceste repetate confruntări.

Sentimentele mele faţă de Hermansen sunt împărtăşite şi de negustorul de brânzeturi de pe strada transversală. Când am intrat la el, ca să cumpăr o bucată de brânză, a arătat spre magazinul de produse

lactate de peste drum, care se desfiinţase.

— Aţi aflat că acolo urmează să se deschidă un pornoshop?

— Da.

Un zâmbet larg se întinsese pe faţa plină de bonomie a negustorului de brânzeturi:

— Lasă că aşa-i trebuie lui Hermansen!

Către sfârsitul unei după-amieze şedeam lingă fereastră cu ghidul turistic verde al lui Michelin. Bourgogne. Acolo intenţionam să plec vara aceasta. Ai apărut din nou, îndreptându-te spre casă. Ţineai în mână o pungă viu colorată de la magazinul alimentar „Irma". Ai dispărut intrând la nr. 18 şi ai reapărut după un răstimp la fereastră în chip de brunetă cu o ceaşcă de ceai şi ţinând un sandviş în mână. Ai făcut apoi o scurtă mişcare cu capul. Aha, sunase telefonul. Ai ridicat receptorul. Ai zâmbit. Puţin mai târziu ai repus receptorul pe furcă.

72

Scenele de peste drum începuseră să se animeze. Există un sincronism ciudat al activităţilor de la etajul al doilea pe stânga şi pe dreapta. Nevestele puneau masa. Bărbaţii şedeau la ferestre, uitându-se prin ziare, împărţirea rolurilor pe sexe este destul de rigidă pe strada noastră. Nici un fel de tendinţe de emancipare feministă pe aci.

Copilul de la etajul al doilea pe stânga stătea în perimetrul grilajului său. A aruncat un automobil roşu din material plastic şi a început să ţipe. Tânărul soţ s-a uitat după jucărie. A luat-o de pe jos şi i-a dat-o copilului. Operaţiunea se repetă de mai multe ori. O lua întruna de pe jos. între furtunile aspre e un părinte bun şi plin de

răbdare.

La etajul al treilea pe dreapta cele trei palate erau lăsate în jos şi atârnau la locurile lor. De ce oare? Ce s-o fi întâmplând acum acolo? Comportarea ta mă deruta. Interesul meu era în continuă creştere. Cum se numea piesa pe care o jucai? Ce sens avea trucul acesta cu peruca? Erai cu totul alta când ieşeai în oraş, blondă şi distantă. Poate că tocmai asta urmăreai? Ce făceai în apartamentul bătrânului? Eraţi rude? De cine te ascundeai?

Până una alta erau destule semne de întrebare. Dar aveam tot timpul pentru a le lămuri. Sunt spectator din

naştere.

Aproape în acelaşi timp cei de la etajul al doilea se aşezau la masă. Se aduceau platouri cu mâncare, se punea în farfurii. O clipă de încordare: ar fi cu putinţă să vezi ce mărimea? Probabil că un fel cu carne la perechea de tineri din stânga şi nişte peste la dreapta.

La etajul al treilea nevasta beţivului şedea singură la masă. Fără îndoială, supă. Oricât ar bântui furtunile în sinul familiilor daneze, orele de masă sunt în general respectate. Carsten a claxonat în faţa casei la ora şase fără un sfert. Mi-am luat valijoara cu echipamentul de tenis şi am coborât. înaintam cu greu din cauza circulaţiei intense de pe 0sterbrogade. Căldura devenise aproape alarmantă. Oraşul părea să fi acumulat căldură în tot timpul zilei, restituind-o acum cu dobândă.

O partidă plină de apatie pe zăpuşeala asta. Apoi urmează berea obligatorie pe terasa din faţa clubului. De

73

data aceasta a fost rândul meu de a arbora o poză uşor deprimată. Mi-a adresat o privire profesională şi m-a întrebat ce e cu mine.

l-am povestit despre necazurile pe care le am cu domnişoara Thorsen. Despre ciudata ei dorinţă de a mă implica în mica dramă a vieţii ei. Dădea din cap aprobator la momentele potrivite, ca şi când ar fi fost vorba de o poveste pe care o auzea în fiecare zi.

După ce mi-am încheiat povestirea a zis:

— Ai toate calităţile cerute pentru a fi un bun surogat j de tată.

Mi-a adresat unul dintre zâmbetele lui subite:

— Eşti foarte amabil, dar absent şi indiferent. Doar foarte puţini taţi se interesează cu adevărat de viaţa copiilor lor.

— Nu ştiu dacă trebuie să o iau drept un compliment! \

— Doar nu îi eşti tată!

— Pretinde că ar fi trăit cu mine!

— O, da, despre treburi de felul acesta s-au scris atâtea . cărţi!

Jucătorii se mişcau agale în aerul care tremura de căldură. Ceasul bisericii bătu jumătatea de ceas.

— Trăieşti cu ea? m-a întrebat.

— Nu! Cum îi mai merge pacientului tău?

S-a uitat la mine. Avea o licărire de ironie în privire.

— îţi aduci într-adevăr aminte de ea? Nu te credeam în stare.

— De ce nu mă credeai în stare? replicai la fel de mirat. Bătea

darabana cu una din mâini pe masă. Apoi şi-a scos luleaua încovoiată şi a îndesat în ea tutun din punga din piele de şarpe.

— De altfel, nu ştiam că era de sex feminin, am adăugat eu.

Şi-a aprins pipa, a pus punga la loc şi mi-a aruncat o privire printre norişorii de fum albăstrui.

— Da, e de sex femeiesc, zise Carsten.

— Tot mai ai necazuri cu dânsa?

S-a uitat la mine. Aveam impresia că conştiinţa sa m* sesiza decât cu greu cele spuse de mine.

— Cum? zise.

74

— Tot mai ai necazuri cu dânsa?

— Da... poate.

Şi-a îndreptat privirile spre jucători. Pe terenul cel mai apropiat jucau doi domni mai vârstnici. Adaptaseră tactica excelentă de a striga: „Splendidă lovitură!", când nu aveau chef să alerge după mingi. Poţi să te bucuri de comoditate şi la jocul de tenis. Am simţit cum Carsten mă observa. Avea privirea gânditoare. M-a întrebat:

— îţi dă multe bătăi de cap doamna aceasta tânără? Thorsen o cheamă, nu-i aşa?

— Nuu..., dar e straniu să te simţi obiectul unor sentimente atât de puternice.

— Da, e straniu, recunoscu el. Ce facem, plecăm? Ne-am îndreptat spre automobilul său. Se produsese

o schimbare în felul lui de a fi, o încordare pe care nu o constatasem la el până arunci. Mă întrebam dacă o fi având supărări pe frontul familial. Am eliminat apoi gândurile astea. Nu prea mă interesa viaţa lui particulară.

Ne-am îndreptat către centrul oraşului. Ca de obicei, m-a întrebat dacă aş vrea să viu la el acasă, spre a lua masa împreună. I-am spus că am o întâlnire. Adevărul era că doream să ajung acasă. Eram din ce în ce mai preocupat de persoana ta. Destul de bizar! Faptul de a te observa nu cuprindea cine ştie ce elemente senzaţionale. Nu făceai lucruri care să trezească un interes deosebit. Umblai de colo până colo în apartamentul bătrânului. Călcâi rufe, ştergeai praful, mâncai, citeai câte o carte, priveai la televizor, lucrai cu aspiratorul, coseai, te duceai la cumpărături. Numai

activităţi normale. Singurul lucru care nu era cu totul normal era atenţia deosebită pe care o manifestai când se întâmpla ceva pe stradă. Pe lângă asta mai era şi figura cu peruca, atunci când plecai în oraş.

In rest nu se petrecea însă nimic. Nu ştiu la ce mă aşteptasem, îmi puteam bineînţeles închipui că eşti o Mata Hari a vremurilor actuale şi că trimiţi în fiecare seară câte-un raport nu ştiu unde prin intermediul unui mic post de emisie pe unde scurte. Dar Mata Hari-ile de astăzi sunt de bună seamă suficient de abile pentru a se asigura împotriva unor privitori curioşi din casele de peste drum

75

Ora opt. Pusesem o friptură să se frigă şi m-am aşezat la masa mea de scris. Strada era pustie. Ferestrele de vizavi erau larg deschise. Luminile erau încă aprinse. Aparatele de televiziune luminau şi ele. Actorii şedeau şi priveau.

Timpul emisiunilor de televiziune este cu totul neinteresant pentru privitorul aflat aici. Nu prea e distractiv să stai şi să observi nişte oameni care privesc la televizor, întunericul se strecura pe stradă. Mai venea o răsfrângere de lumină dinspre lacuri. Circulaţia era redusă. Un cârd de pescăruşi a trecut ţipând în direcţia portului. Porumbeii se retrăseseră la odihnă pe cornişă.

Pe la orele nouă s-a produs o oarecare agitaţie pe stradă. A apărut o maşină a poliţiei şi s-a oprit la nr. 18. Am crezut pentru o clipă că Mata Hari a vremurilor noastre fusese dată în vileag. Nu era însă vorba de tine, ci de beţivul trimestrial. Un poliţist a pătruns în imobil şi a apărut puţin mai târziu la etajul al treilea pe stânga. Stătea de vorbă cu femeia. A plecat curând. Soţul de la al doilea pe stânga stătea aplecat peste fereastră. Automobilul poliţiei a dispărut.

Este vorba de o acţiune bine cunoscută: poliţia îl găsise pe undeva pe bietul om şi îi comunica soţiei că a fost internat la spital. Peste vreo două săptămâni urma să se reântoarcă iar acasă.

Îl am ca informator pe Hermansen:

— De obicei îl găsesc în vreun vagon de cale ferată gol, sau în vreo cabană. Odată se instalase într-una dintre maşi-. nile unui cimitir de automobile.

Fixându-mă cu ochii săi bulbucaţi a continuat:

— E oare de înţeles că există oameni care se pot îmbăta în halul

ăsta...?

Îmi aduc aminte de felul în care am descoperit care era obiectul micii tragedii de la etajul al treilea pe stânga.

Nevastă-sa intrase în cameră într-o după-amiază şi făcea cercetări ciudate. A început cu partea de sus a rafturilor cu cărţi. A scos un rîncl de cărţi, a băgat mâna la spate şi a cotrobăit. A continuat în felul acesta în ordine alfabetică până jos. Rezultatul a fost descoperirea unei sticle.

76

A cercetat în continuare restul mobilierului, biroul, secretairul, bufetul, husele fotoliului şi canapelei. Au rezultat încă două sticle. Urmărirea acestei scene era foarte captivantă.

N-a găsit însă niciodată ascunzătoarea din interiorul

pendulei bornholmeze. Altă ascunzătoare ingenioasă a fost descoperită din pură întâmplare. Tapiţerul de mobile, care avea prăvălie la subsol, se afla sus în cameră. Femeia arăta cu mâna spre canapea. Tapiţerul a examinat-o. S-a aşezat pe ea, s-a balansat de câteva ori, a pipăit-o şi aşa mai departe. Apoi s-a lungit pe podea şi s-a uitat la arcuri, apărând curând cu trei sticle în mâini.

Beţivul notoriu era un om paşnic şi liniştit. Perioadele de beţie surveneau la intervale de câte două, trei luni şi ţineau cam opt zile. în restul timpului nu se atingea deloc de băutură. Se putea observa când se apropia o criză. Devenea nervos şi neliniştit. Nu reuşea să se concentreze deloc, nici asupra programelor de televiziune şi nici asupra ziarelor, ori a conversaţiei. Faza aceasta se termina întotdeauna cu pescuirea sticlei ascunse în pendula bornholmeză şi golirea ei. După aceea dispărea timp de o săptămână, revenind apoi acasă slăbit. Atunci intra în perioada de refacere, care dura altă săptămână. După aceea se prezenta foarte bine vreme îndelungată. Pentru un observator atent era totuşi limpede că pe scena de la al treilea pe stânga domnea o stare de tensiune.

După plecarea automobilului poliţiei mi-am îndreptat binoclul spre Rosenborg. Abia distingeam faţa ta lângă perdele în lumina slabă. Ai stat puţin privind spre stradă. Apoi ai tras palatul în jos şi ai aprins o lampă gălbuie aflată

În spate.

M-am culcat pe la orele unsprezece. Uitasem să scot telefonul din priză. Am stat o clipă în întuneric, la fereastră, privind spre clădirea de

vizavi. Singurul loc cu lumină era la etajul al treilea pe dreapta. Am avut impresia că ai pe cineva în vizită în seara aceea.

M-am întins în pat cu cartea lui Le Notre. Nu există somnifer mai bun ca un tratat despre grădinile franceze. Aleile acelea nesfârşite, monogramele gardurilor vii şi ale

77

florilor, megalomania aceasta de a voi să produci pretutindeni perspective. Ştiai, de altfel, că Le Notre ura florile?

Tocmai în clipa în care aţipisem a sunat telefonul. Am orbecăit prin cameră şi am ridicat receptorul. Nu răspundea nimeni, dar i se auzea limpede respiraţia. Am uitat dintr-o dată cu desăvârsire de rolul meu: „Marcus cel de treabă":

— Ce dracu... Thorsen! am strigat. Acum să mă laşi în pace, că altfel să ştii că ne certăm!

Am închis telefonul şi 1-am scos din priză.

În noaptea aceea te-am visat pentru prima dată. N-a fost însă pentru ultima oară. Un vis foarte agreabil, şi cu toate acestea sinistru. Partea agreabilă este totuşi legată de cunoaşterea simbolurilor onirice.

Şedeam în dreptul ferestrei şi te priveam. Tu stăteai dincolo la fereastră şi te uitai fix la mine. Apoi chipul tău s-a preschimbat într-al lui Thorsen şi după aceea într-al unui bărbat tânăr şi frumos. Tânărul a zâmbit şi s-a aplecat. Apoi a reapărut, de data asta cu o puşcă. A îndreptat-o spre mine şi a ochit. Era cu lunetă. Peste câteva clipe avea să urmeze o împuşcătură şi ştiam că voi muri.

Atunci m-am trezit. Era ora patru şi jumătate. Se luminase de-a binelea. Porumbeii uguiau de zor. Se auzea sirena unui vapor din port. Aveam un simţământ ciudat şi am rămas o vreme în pat cu gândul la visul pe care îl avusesem, începuseşi deci să pătrunzi în subconştientul meu. Atunci am apucat cartea lui Le Notre şi cu ajutorul simţului său paranoic al ordinei am reuşit să mă liniştesc.

Câteva zile mai târziu. Timpul trecea fără să se întâmple nimic pe micuţa ta scenă. Colega mea Korner şi cu mine aveam jocuri cu mingea cu clasa a doua. Doar câţiva mai energici catadicseau să facă ceva pe căldura aceea înăbuşitoare. Toţi ceilalţi şedeau moţăind. Korner şi cu mine ne instalasem pe iarba taluzului. Privite din locul acela picioarele jucătorilor păreau făcute din gelatină tremurândă. Korner vorbea neîncetat, despre

viaţa ei sexuală cu Henriksen, despre dezacordul lor politic, şi mă întreba dacă n-aş putea să le fac rost de un apartament.

78

— Aveţi de gând să vă căsătoriţi? am întrebat, mai mult

pentru a spune ceva.

__Să ne căsătorim? Nu, nu, râse ea. Am mai fost căsătorită. Şi el la fel. Nu vrem decât să stăm împreună. Ne poţi face rost de un apartament? Doar ai o proprietate.

— Eu, o proprietate?

— Aşa spune Volmer.

— Vorbeşte ca să n-adoarmă!

Îi dădea zor întruna cu ale ei. Mingea a venit spre noi rostogolindu-se prin iarbă-, M-am ridicat şi i-am tras enervat un şut. A zburat tocmai până în dreptul porţii adverse. Băiatul a făcut o grimasă contrariată şi a aplaudat ironic. Vl-am culcat din nou în iarbă. Căldura te toropea, aerul

umed era înăbuşitor.

Korner îi dădea în continuare zor cu apartamentul de care era sigură că puteam să-i fac rost. Mă obosise până la urmă atât de mult încât 1-am citat pe Hermansen:

— Câştigaţi amândoi atât de multe parale încât aveţi fără îndoială posibilitatea de a locui într-una din construcţiile noi! Daţi dovadă de puţin simţ civic. De altfel ce ai vrea? Să-l dau afară pe unul dintre chiriaşii mei?

— Deci ai totuşi o proprietate, dragă Marcus! De ce trebuie să fie un secret că eşti capitalist?

— Ca să scap de o situaţie ca asta de acum.

A pufnit-o râsul. Korner nu este dintre acelea care să se supere cu una cu două. Dacă i-ai da de înţeles că este o parazită, ţi-ar răspunde că însăşi societatea este o colectivitate de paraziţi.

Continua să fabuleze despre un apartament. A spus teva în sensul că noi, capitaliştii, intram şi ieşeam unii de la alţii când doream şi că era sigur că puteam să le fac rost de un apartament, dacă voiam.

Căzusem într-o stare de toropeală şi aţipisem uşor. M-am trezit în clipa în care Korner a exclamat: — Ce se întâmplă cu Thorsen? M-am îndreptat din şale şi am privit spre terenul de

sport.

Am zărit-o pe Thorsen venind în direcţia noastră. A traversat zona

loviturilor de pedeapsă trecând printre jucători fără să-i privească. Au strigat-o, dar n-a reacţionat.

79

Şi-a urmat drumul cu capul plecat şi mersul nesigur. A fost de mai multe ori cât pe-aci să cadă. Băieţii se uitau holbaţi la ea.

Korner mi-a aruncat o privire.

— Ce s-o fi întâmplat cu ea? Habar n-aveam.

Fata se apropie. Mergea împleticindu-se de parc-ar fi avut arcuri la picioare. Făcea zigzaguri mari. A venit până lângă noi şi s-a oprit, rămânând nemişcată.

Korner a întrebat-o:

— Ce-i cu tine, Thorsen?

Glasul ei trăda o uşoară panică. Lui Korner nu-i plac situaţiile nfcare se îngroaşă gluma. Nici mie de altfel.

Thorsen îşi ridică capul încet, cu greutate. Un zâmbet confuz, stereotip, îi mijea în colţurile gurii, îi curgeau bale pe bărbie. A mormăit atât de încet, încât deabia o puteam auzi:

— Voiam... să vorbesc cu tine... Marcus...

I se muiară dintr-odată genunchii. N-o mai ţinură picioarele şi se prăbuşi cu faţa în iarbă.

6

Korner şi cu mine am rămas cu privirile pironite asupra fetei trântite în iarbă.

Zăcea pe burtă cu mâinile date în lături, parc-ar fi primit un brânci din spate.

— Dar ce-o fi cu ea? a întrebat Korner, întorcându-şi privirea către mine. Faţa ei mare şi netedă era încordată. Citeam în ochii ei un îndemn limpede: „Fă ceva, Marcus!" Nu murise, în nici un caz. Respira cu horcăituri. Ne-am

dus la ea. Câţiva jucători de fotbal se apropiaseră de noi. Le-am făcut semn să dispară. Au rămas la o oarecare dis-

tanţă, privind. Am întors fata cu faţa în sus în poziţie de

respiraţie artificială. Korner şi cu mine participasem la un

curs de prim ajutor. Thorsen deschise ochii şi mă privi. Apoi scoase un fel de chicot şi se ridică în capul oaselor. Se clătina uşor cu mâinile la cap. Degaja un miros dulceag.

80

— Cred c-am căzut, bâigui. încercă să se ridice în picioare, se prăbuşi din nou.

Korner se uită la mine. Apoi o întrebă:

— Ai băut?

Capul lui Thorsen se clătină puţin, când încercă să-şi aţintească privirile asupra lui Korner. îi curgeau bale din

gură.

— De ce nu pleci de aici? zise cu neclaritate. Sunt de

părere să pleci! Sunt de părere să pleci!

Korner se sculă. Pe faţa ei mare şi netedă apăruse o cută de nemulţumire între sprâncene. Era acum dispusă să se lase puţin jignită. Se putea astfel retrage fără probleme.

— Bine, dacă o iei în felul ăsta am să plec.

— Rămâi aci, Korner, zisei.

— Ba nu, trebuie să plece! Du-te, bâigui Thorsen.

Korner se uită la mine Ochii ei aveau o expresie întrebătoare, în aceeaşi clipă sună de recreaţie. Fluierai încetarea jocului. Băieţii stăteau încă privind micul nostru grup pitoresc. Thorsen şedea în iarbă, eu stăteam pe vine lingă ea, iar Korner în picioare între noi, dreaptă ca o lumânare.

— Atunci te las să te ocupi de chestia asta, Marcus, zise Kerner. în ochii ei viorii era o licărire de satisfacţie. S-a îndreptat către sala de gimnastică. Elevii o urmară încet. S-au întors în mai multe rânduri, ca să ne privească. Aş fi dat destul de mult s-o fi putut urma şi eu. Thorsen îmi dădea impresia pe care ţi-o dă un munte inaccesibil.

Şedea smulgând smocuri de iarbă pe care le arunca peste umăr. Repeta întruna aceleaşi mişcări. Se legăna necontenit înainte şi înapoi. Avea o cantitate apreciabilă de alcool în centrul regulator al echilibrului.

— Ei bine, ce ţi s-a întâmplat? zisei cu răceală.

— Nu pot să dorm, murmură ea.

— Să dormi? E ora unu acuma, de ce să dormi?

Şi-a ridicat privirea spre mine. Zâmbetul acela stereotip dădea feţei aspectul unei măşti. O faţă de păpuşă râzând

prosteşte.

— îţi spun că nu pot dormi noaptea.

Glasul meu era cu desăvârşire neutru. Suna ca şi când ar fi venit de

undeva dindărătul meu.

— Ce are a face chestia asta cu mine? întrebai.

81

— Continui să vorbeşti întruna cu mine, zise. M-am ridicat de jos. Aveam vaga speranţă că va face şi ea acelaşi lucru. Dar nu a fost aşa. A rămas jos, continuând să smulgă iarba. Părea să fi primit sarcina precisă de a curăţa de iarbă o anumită bucată a terenului de fotbal.

— Haide, vino. Trebuie să te duci acum acasă!

Am apucat-o de braţ şi am tras-o în sus. A scâncit, lăsându-se greu. Atârna de mâna mea ca o povară. I-am dat drumul. A bufnit imediat de pământ şi şi-a reluat ocupaţia obsesivă a smulsului ierbii.

Pe terenurile de sport domnea acum o linişte deplină. Din curtea şcolii răzbătea un zumzet neîntrerupt de glasuri, printre care se amestecau uneori strigăte înalte. Un avion cu reacţie zburând la mare înălţime trăgea pe bolta cerului o dublă dâră de brumă albă.

M-am aşezat pe vine în faţa lui Thorsen. Am încercat să-i prind privirea, dar a fost cu neputinţă. Smulgea în continuare iarba. Se lăsase puţin pe spate, ca să sadă mai bine. Purta o pereche de pantaloni de culoare verde şi o bluză verde cu model, cu nişte pete pe piept. Acelaşi zâmbet fără de rost mijea în jurul gurii ei.

Simţeam că eram pe punctul de a-mi ieşi din fire. Mi se contractaseră fălcile. Fenomenul îmi este cunoscut din scenele care se petrec la etajul al doilea pe stânga, când tinerii căsătoriţi îşi joacă piesa lor plină de conflicte. Am tras aer adine în piept, dobândind din nou controlul asupra situaţiei.

— Uită-te la mine, Thorsen! îi zisei cu o excelentă voce de profesor.

Privirea ei nesigură se roti în sus. Se legăna, îi venea greu să-şi menţină echilibrul în lipsa unui punct fix pe care să-l privească, în cele din urmă a izbutit să mă prindă în obiectiv. Ca un fel de reacţie la această imagine, se aplecă deodată înainte şi vomită. Mirosul degajat făcu să mi se întoarcă stomacul pe dos.

A vomat de câteva ori. Nu ştiam ce trebuie să fac. Simţeam că nu prea se cădea să plec acuma, cu toate că era tocmai lucrul pe care aş fi preferat să-l fac. Ca şi când ar fi vrut să mă ajute puţin de a ieşi din pasivitatea mea, întinse o mână şi mă rugă să-i dau o batistă. I-am dat-o.

82

Se şterse pe faţă cu mişcări atât de energice, încât părea că ar vrea să şi-o răzuiască.

În regulamentul Ministerului învăţământului nu sunt prevăzute situaţii de felul acesteia. Se spune doar ceva despre raporturi corecte şi aşa mai departe. Cum trebuie sa procedezi faţă de o fată care pretinde că te iubeşte, te cheamă într-una la telefon şi îşi manifestă dragostea vomând în compania ta? în curtea şcolii sunase sfirşitul

recreaţiei.

— Am oră acum, zisei.

Se uita ţintă la mine cu gura deschisă, îi lucea bărbia de bale. N-am mai putut suporta putoarea degajată. M-am apropiat de dânsa şi am apucat-o de subţiori, trăgând-o câţiva metri mai încolo. Tocurile pantofilor i se târau prin iarbă. Tâmpită situaţie! Nu izbuteam să o fac să se ridice

În picioare.

Zărind silueta înaltă şi întunecată a lui Volmer lângă zidul alb al sălii de gimnastică, îi dădui drumul fetei. Se aşează cu picioarele ghemuite sub ea într-o poziţie strâmbă. Reâncepuse să cureţe terenul de iarbă, o activitate care

părea să o liniştească.

Volmer se îndrepta spre noi. Silueta sa întunecată tremura în aerul cald, ca într-o viziune provocată de un rău de mare. A venit până la noi. Stăteam şi priveam la Thorsen. Ochii ei urmăriră încet, de jos până sus, linia impecabilă a pantalonilor lui Volmer.

— Mi-a spus Korner că s-a întâmplat ceva! zise Volmer. Făcu un gest demonstrativ cu mâna. Am dat afirmativ din cap. Privirile lui Thorsen ajunseseră acum până sus, în dreptul figurii lui Volmer. Se uită la el câteva clipe. Apoi îşi lăsă din nou capul în jos. Continua să smulgă

iarbă.

Zise: „Noroc Volmer!", şi chicoti. Volmer trase de dunga pantalonilor şi se aşează pe vine in faţa ei. Aşa cum faci când te afli în prezenţa unui câine de care nu eşti cu totul sigur. Nici un fel de mimică a feţei, glasul era neschimbat, amabil ca întotdeauna: — Louise, ia uită-te la mine...!

Fata şi-a ridicat privirea spre dânsul. Capul i se clătina. Apoi s-a făcut albă la faţă. Volmer făcu un salt elegant,

83

dându-se cu o jumătate de metru înapoi, dar de rândul acesta nu s-

a întâmplat nimic.

— N-ai vrea să chemăm un taxi ca să te poţi duce acasă, să te culci?

— Nu, nu vreau! răspunse fata.

— Atunci ce vrei?

— Vreau să stau de vorbă cu Marcus!

Volmer se ridică de jos. îmi lansa un apel din privire.' Am început să protestez:

— Am oră acum!

Dar bineînţeles că-i trimisese acasă pe respectivii elevi. Volmer este omul care se pricepe să aranjeze orice situaţie. Se discută rar cu dânsul. Este în posesia unei autorităţi care te dezarmează.

Se aşează din nou pe vine în faţa lui Thorsen. Ii luă mâna şi i-o mângâie. îi tremurau nările din cauza mirosului nesuferit.

— Te duce Marcus acasă cu un taxi! E bine aşa?

A dat din cap cu vioiciune, asemenea unui copil căruia îi promiţi o îngheţată pe băţ, din alea mari. Apoi i se ivi dintr-o dată o cută gânditoare între sprâncene.

— Păi, am propriul meu automobil, zise Thorsen.

— Vrei să spui că ai venit aci cu maşina? întrebă Volmer. Fata încuviinţă din nou, dând din cap. Volmer îmi adresă o privire imploratoare.

— E mai bine să rămână aci până mâine, zise el. Haide, draga mea!

Se ridică în picioare. Se clătina puţin în mers în timp ce o conduceam spre clădirea scolii. Mergea însă foarte bine acum. Volmer aranjase totul. Taxiul aştepta în curtea scolii. Am instalat-o pe strapontina din spate. Era foarte palidă şi transpirată. Şoferul fusese pe punctul de a protesta, dar Volmer nu este degeaba omul scolii.

— îmi asum întreaga răspundere! zise pe un ton autoritar, punându-i şoferului douăzeci ele coroane în palmă.

M-am aşezat în automobil lângă fată. Aerul era destul de îmbâcsit. Am deschis geamul. Am pornit. Şoferul o pândea în retrovizor. Mi-a explicat cât de greu este să cureţi după aceea o asemenea maşină, însemna pierderea unor ore de muncă şi aşa mai departe. I-am spus că poate fi

84

liniştit în această privinţă. Era vorba de o simplă indigestie, care acum era pe trecute. Nu prea părea convins. Lua virajele cu precauţie şi

conducea foarte încet. Avea mare grijă să nu zdruncine prea mult încărcătura automobilului său.

Casa este situată pe povârniş cu vedere spre baltă. Una dintre aripile ei are două etaje cu o verandă de lemn vopsită castaniu pe toată întinderea primului etaj. Dinspre şosea există un acces direct la etajul de sus.

Nu era nici un automobil în dreptul intrării. Mă întrebam cum de a mai putut conduce Fiatul acela mic. Avea mersul foarte nesigur când am dus-o la intrarea principală.

A murmurat:

— Nu-i nimeni acasă, lipsesc de mai multe zile. Scotocea după cheie prin buzunarele pantalonilor. Uşa se deschise în acelaşi moment şi se ivi o femeie tânără, brunetă, care rămase în prag privindu-ne. Avea ochii cenuşii. Privirea ei rece s-a îndreptat mai întâi spre Thorsen, după aceea asupra mea şi apoi din nou spre Thorsen. Ce situaţie idioată! Thorsen i-a pus însă capăt devenind dintr-o dată verde la faţă. A trecut bălăbănindu-se pe lângă femeie şi a intrat în vestibul, dispărând apoi în casă. Femeia privea pe urma ei. — Cred că ar fi mai bine să vedeţi ce se întâmplă cu

dânsa, zisei.

Femeia a intrat în casă. Am urmat-o intrând într-un vestibul larg. Se auzeau glasuri venind dinspre toaletă. Apoi zgomot de apă curgând. în vestibul era o măsuţă de stil franţuzesc pentru serviciul de cafea cu placă de marmoră. Pe masă un telefon de culoare albă. M-am aşezat pe un scaun şi am aşteptat. Uşa care dădea spre salonul cel mare era deschisă. Oferea o perspectivă largă înspre baltă, în partea de mijloc se înălţa o colină pe care era o biserică. Aerul era ceţos. Contururile caselor de pe malul opus erau

estompate.

Femeia brunetă a ieşit din toaletă. Apa continua să

curgă,

— Sunteţi doamna Thorsen, nu-i aşa? zisei. A dat din cap. Ochii ei cenuşii continuau să exprime neîncredere. Atunci i-am explicat ce se întâmplase. A zâmbit pentru prima oară.

85

— Soţul meu a fost nevoit să plece la Hanovra într-o călătorie de afaceri şi 1-am însoţit. Nu puteam să bănuiesc că...

A făcut un gest în direcţia toaletei. Thorsen ieşi de acolo. Uitase să închidă robinetul.

— Atunci cred că pot să mă retrag, zisei îndreptându-mă spre uşa de la intrare.

Tânăra Thorsen m-a apucat de braţ. S-a agăţat cu putere de mine, strigând:

— Nu pleca! Nu pleca!

Bruneta a apucat-o de braţ. Avea un glas aspru şi nervos.

— Dar bine Louise, domnul Lange nu are timp de... A urmat o reacţie violentă. Fata îmi dădu drumul, întor-

cându-se furioasă către cealaltă şi ţipând:

— Ţine-ţi botul, târfă!

Doamna Thorsen îşi îndreptă privirile spre mine cu un gest de resemnare, care voia să spună: „Vedeţi şi dumneavoastră!" I-am zâmbit. Fata mă apucase din nou de braţ. Ce mai comedie!

— Ei bine, pot să mai stau puţin! zisei.

Thorsen cea tânără se mai liniştise în fine puţin. Intrarăm în salon. Toată partea dinspre baltă era compusă din ferestre şi uşi de sus până jos. în ciuda căldurii înăbuşitoare uşile erau deschise. Perdelele albe se mişcau uşor datorită vântului slab. Dinspre baltă veneau primele semne ale sfârşitului de vară.

O imagine scenică perfectă: O casă daneză îmbelşugată, tablouri frumoase, tonuri impresioniste, mobile de cali-y ţaţe, rafturi cu cărţi legate, în fund, deschidere spre baltî Utterslev. O după-amiază însorită cu un val de călduri apăsătoare. Personajele: o fiică tânără şi frumoasă, o mame vitregă frumoasă şi doar cu puţin mai în vârstă ca fiica s un bărbat de vârstă mea, care a picat în această situaţk din pură întâmplare. Reprezentaţia putea să înceapă, mate ria primă era în ordine.

Thorsen se aşează pe canapea. Arăta mai bine la acum. Putea de asemenea să-şi aţintească privirea asupra ' cuiva fără dificultate. Cu toate acestea era încă o licărire

86

ciudată în ochii ei. A rămas un timp în poziţia aceasta şi apoi s-a lăsat încet pe o parte, până ce capul i-a ajuns pe braţul canapelei. Atunci şi-a ridicat picioarele sus. Mă privea în continuare, în jurul buzelor ei uscate şi cojite mijea un zâmbet fericit.

Am fost rugat să iau loc într-un fotoliu din piele neagră, aşezat cu faţa spre perdelele albe. în partea stingă aveam priveliştea bălţii, iar în dreapta pe a lui Thorsen. Aerul îmi părea ciudat de dens, parc-ar fi fost plumb fierbinte.

Doamna Thorsen umbla de colo-colo, oferind ţigări,

whisky, biscuiţi. Părea cam agitată. Se vedea cât de colo că încerca să fie prietenoasă cu fiica ei vitregă. Era însă la fel de limpede că acesteia puţin îi păsa de doamna Thorsen. Diferenţa de vârstă dintre cele două nu părea să fie mai mare de patru, cinci ani, Tânăra Thorsen a reacţionat prin manifestarea unei totale indiferenţe când mama ei vitregă i-a oferit un pahar de apă, un antinevralgic şi încă o pernă pe care să i-o pună sub cap.

A urmat o lungă tăcere. La teatru publicul ar începe să-şi dreagă glasul, să bată din picioare, să foşnească din pungile din material plastic. Thorsen zăcea într-o rână cu o pernă verde sub cap. Nu prea se asorta cu paloarea feţei. Zâmbetul acela prostesc continua să-i mijească în jurul

gurii.

— Ai vrut să-mi spui ceva, zisei.

— Da.

— Poftim.

— Mulţumesc!

La atâta s-a rezumat dialogul nostru. După ce fumasem o ţigară şi băusem un whisky am considerat că aş putea să mă retrag. M-am uitat la ceas şi m-am sculat.

— Văd că te simţi mai bine acum. Trebuie să mă duc

la şcoală.

Thorsen se ridică dintr-o mişcare pe sofa.

— Nu trebuie să pleci! Nu trebuie să pleci!

— Dar bine, Louise...!

— Taci din gură!

Doamna Thorsen îşi ţuguie buzele, făcând o mutră resemnată şi îşi ridică braţele în lături.

87

— Volmer spunea că poţi rămâne, iar tu însuţi spui mereu că ai vrea să stai de vorbă cu mine!

— Am spus aşa ceva?

— Da, ai spus!

— Când?

— O spui mereu noaptea!

Am întâlnit privirea doamnei Thorsen. S-a uitat o clipă la mine cu ochii larg deschişi. Apoi s-a grăbit să-mi servească încă un whisky. Dumnezeule! M-am aşezat. Tânăra Thorsen se destinsese. S-a culcat din nou pe o parte. Părea foarte mulţumită de faptul că poate sta întinsă aşa, privindu-mă. Avea ceva de câine în privire.

Doamna Thorsen s-a aşezat pe un scaun rococo în afara câmpului vizual al fetei. Se foia de colo colo. A băut un campari şi a fumat o ţigară. Să fi fost vechea şi buna comedie romantică? Să te căsătoreşti cu şeful! Visul unei vieţi de lux! Rezistase oare visul acesta contactului enervant cu realitatea? Cu fiica vitregă, de exemplu?

Era destul de frumoasă, dar de o frumuseţe cam posomorită. Avea fără îndoială părul vopsit; gură mare, cam umedă, nasul mic şi cârn, ochi cenuşii. Purta o fustă neagră mini şi un pulover alb, care sta strâns pe trup. Era fără ciorapi şi desculţă, dar lângă uşa dinspre vestibul se afla totuşi o pereche de saboţi.

Începuse să mă enerveze situaţia asta. Mă simţeam sechestrat, îmi venea să o şterg, dar s-ar fi ajuns fără îndoială la o scenă penibilă pe care preferam să o evit. Am rămas deci pe scaun şi am aşteptat. Slavă domnului, fata începu curând să clipească din ochi. Apoi i s-au închis de tot, dar i-a redeschis brusc. Privea în jur holbându-se. Zărindu-mă, a zâmbit fericită. A trecut în felul acesta un timp destul de lung. Părea să încerce din răsputeri să se menţină trează.

În cele din urmă n-a mai rezistat. I se închiseră ochii din nou şi rămaseră închişi. S-a auzit un sforăit slab. Peste puţină vreme dormea adine.

M-am ridicat şi m-am strecurat tiptil în vestibul. Tânăra doamnă Thorsen m-a urmat. Şi-a luat saboţii în mână şi a închis cu precauţie uşa.

— Trebuie să mă scuzaţi, e foarte penibil! zise.

88

— Nu vă faceţi gânduri în privinţa asta! răspunsei.

— Să telefonez după un medic?

— Nu cred să fie necesar. Câteva ore de somn şi o să-i

treacă.

— Credeţi c-a băut?

— Da, nu credeţi?

— în cazul acesta nu poate rămâne culcată acolo! Am ridicat din umeri. Nu era de fapt treaba mea să-i

spun unde s-o culce. Numai să nu fie în apropierea mea.

— O să se supere tatăl ei dacă o găseşte culcată acolo

la întoarcere, zise pe un ton plângăreţ. Nu îndrăznesc s-o

las să zacă acolo.

N-am reacţionat în nici un fel. Aveam convingerea că făcusem destul pentru familia Thorsen. Am ieşit pe uşa de la intrarea principală. Căldura de afară avea efectul unui zid. M-a însoţit afară, în glasul ei era o uşoară rezonanţă de disperare.

— îmi dau atâta silinţă, am încercat în toate felurile. Edgar zice că trebuie să am răbdare. E uşor de spus..., spunea în timp ce mergea alături de mine spre ieşirea din curte. Saboţii erau cam mari. Pierzând unul pe drum, sărea într-un picior, până ce a reuşit să-l încalţe din nou.

Am ajuns la alee. Lângă poarta de la intrare se afla un frasin argintiu, îi tremurau frunzele în adierea vântului. Tânăra doamnă continua să mă însoţească. Părea că simte nevoia de a vorbi cu cineva:

— E bolnavă. Când m-am căsătorit cu Edgar se afla internată la spital. Apoi s-a reântors acasă. Habar n-aveam de treaba asta! Doresc atât de mult să ne putem înţelege! N-a fost deloc acasă în noaptea asta.

— De unde ştiţi lucrul acesta? am întrebat. Doar nici dumneavoastră nu aţi fost acasă.

— Patul ei nu era desfăcut, zise. Apoi se roşi la faţă. Nu aveam de unde şti c-o să se apuce de băutură. Nu suportă. Doctorul a spus că nu trebuie să bea cât timp ia

tabletele alea.

Am privit-o un timp şi apoi i-am spus:

— De ce îmi povestiţi toate lucrurile astea?

Se făcu din nou roşie la faţă. I se ivise o cută de supărare

Între sprâncene.

89

— Vorbeşte foarte mult despre dumneavoastră. Am impresia că ţine foarte mult la dumneavoastră.

— Se pare că toată lumea are impresia asta, zisei. M-a privit. A vrut să mai spună ceva, dar n-a mai zis

nimic. Mă simţeam cuprins de un pic de compătimire faţă de dânsa. Doar nu era de vină că tânăra doamnă dăduse această reprezentaţie. I-am atins uşor braţul spunându-i cu un zâmbet amabil:

— Priviţi lucrurile cu calm. Treburile se vor aranja fără îndoială. Creşte. Va da, desigur, peste unul care să-i placă!

Era un limbaj pe care îl putea înţelege. A zâmbit. Avea ochii mari, cam spălăciţi. Era un contrast ciudat între înfăţişarea ei senzuală şi nesiguranţa aceasta vibrantă. Era în mare măsură pe teren străin. Era destul de neajutorată, când nu se putea baza pe atracţia ei senzuală.

— îmi dau toată silinţa, zise, dar se comportă ca şi când m-ar urâ. Nu catadicseşte deloc să stea de vorbă cu mine. Edgar spune că n-am decât să fiu mereu drăguţă cu dânsa! Dar cum pot fi drăguţă, când nici nu exist pentru ea?

— Acum sunt nevoit să plec!

— Nu vreţi să vă conduc cu maşina?

— Mulţumesc, dar vreau să iau puţin aer. Cred că e mai bine să vă întoarceţi la dânsa.

— Mă tem aşa de mult că Edgar o să facă scandal când va sosi. N-o înţelege!

— Dumneavoastră o înţelegeţi?

— Ce?

Se uită la mine. Apoi a început să râdă:

— Nu, nu o înţeleg. Este o fire ciudată!

Am străbătut terenul din jurul bălţii, ajungând la scoală. Era pustie. Pe locul de parcare erau patru automobile printre care şi micul Fiat-Coitpe al lui Thorsen. M-am apropiat de automobil. Cheia de contact se afla în broască. Am luat-o pentru a o preda cancelariei.

Volmer dicta o scrisoare secretarei sale, doamnei Mathiasen, „Mama Matty", cum îi zic elevii. I-am predat cheia lui Thorsen secretarei. Văzând-o, Volmer şi-a adus aminte de misiunea mea:

— Aşteaptă o clipă! Ai timp? Fără să aştepte răspunsul meu a terminat de dictat scrisoarea. După aceea m-a tras în biroul său şi m-a instalat pe scaunul pentru oaspeţi.

90

Se plimba în lungul şi în latul camerei. Face parte din categoria de oameni dificili, care nu pot sta niciodată liniştiţi.

— Cum a mers?

A făcut o cruce în dreptul uneia dintre rubricile tabelului examenelor şi a strigat ceva spre Mama Matty. în cele din urmă s-a trântit pe scaunul scârţâitor din dreptul său. 1-am relatat cele întâmplate. N-a rămas pe scaun decât câteva clipe şi s-a dus să cotrobăiască într-un maldăr de caiete, care se aflau pe un raft. Această continuă agitaţie te face să crezi că nu te ascultă. Ar fi însă o concluzie greşită. Ştie de fapt foarte bine despre ce este vorba. Mi-a aruncat un caiet chiar în clipa în care îmi încheiam raportul.

— la uită-te prin caietul ăsta. E al ei. N-a predat lucrarea

de examen. E maculatorul ei.

Am deschis maculatorul. Erau două pagini cu un scris dezordonat. Am început să descifrez scrisul şi simţeam o vagă căldură în obraji. Lucrarea se referea la persoana mea. Era o fantezie nebunească, suprarealistă, având ca subiect dragostea mea nebună pentru dânsa. Ceea ce era ciudat era faptul că avea totuşi o oarecare coerenţă şi logică. O astfel de logică cerea însă premise cu totul deosebite pentru a fi valabilă. Eaptul că o respingeam mereu se datora exclusiv împrejurării că mi-era frică de ceilalţi. Aceştia nu erau prea bine precizaţi, dar erau persoane care nu doreau unirea noastră. Ba erau chiar în stare să meargă atât de departe încât să comită o crimă pentru a împiedeca această unire. Când se va împlini vremea vom cădea totuşi unul în braţele celuilalt. Am citit până la capăt şi am pus caietul pe birou.

— Câţi au citit rândurile acestea? am întrebat.

— Cred că numai eu. Şi poate Henriksen.

— E suferindă!

A dat din cap şi apoi, zâmbind:

— La urma urmei e o compunere foarte bine scrisă. Mai ales descrierea întâlnirii voastre din noaptea aceea. Dar pe

ce s-a bazat?

— Pe absolut nimic! Este adevărat că a fost la mine acasă împreună cu ceilalţi, dar nu e adevărat că i-aş fi şoptit să se ascundă în dormitor.

91

S-a ridicat din nou de pe scaunul din faţa biroului său şi a ieşit o clipă, ca să semneze scrisorile aflate la Mama Matty. Apoi s-a întors cu un extras de cont, zicându-mi:

— Aşteaptă un moment!

A format repede cifrele pe o mică maşină de calculat, le-a comparat şi a strigat către Mama Matty, că este în ordine şi că poate pleca. După aceea mi-a zis:

— Ascultă, trebue să o declarăm bolnavă! N-ai putea vorbi cu tatăl ei?

— Nu!

— Mai gândeste-te puţin! zise, lovind în caietul aflat pe masă. Oricum, trebuie recunoscut că te bucuri de încrederea ei!

— N-ai vrea să fii atât de amabil să te duci la dracu! am replicat.

Un zâmbet larg se întinsese pe faţa sa:

— Fă-o de dragul meu, Marcus!

— De ce crezi că te-au numit director? zisei.

M-am reântors la mine acasă cu maşina. Atât de devreme după-amiaza era loc berechet sub tei. Era o căldură apăsătoare în apartament. Am deschis toate ferestrele. O scurtă trecere în revistă a casei de peste drum cu ajutorul binoclului. Ferestrele erau larg deschise. Locatarii erau destul de sumar îmbrăcaţi. Tânăra doamnă de la al doilea pe stânga era în bikini. Şedea lângă fereastră, citind o revistă. Tu erai în chiloţi şi sutien. Am remarcat un buchet de flori într-o vază pe pervazul ferestrei.

Aveam o durere de cap sfredelitoare. M-am întins pe canapea cu cartea lui Le Notre. Nu sunt obişnuit să beau alcool în mijlocul zilei. Eram pe punctul de a adormi, când a sunat telefonul.

Era angrosistul Thorsen. Fusesem extraordinar de amabil ocupându-mă în felul acesta de fiica lui. Nu ştia cum să-mi mulţumească. Aveam o influenţă atât de bună asupra ei. Tocmai discutase cu nevastă-sa despre lucrul acesta. Ar fi fost fericit să aibă el însuşi asemenea calităţi. Medicul îi spusese că era de mare importanţă să se stea de vorbă cu dânsa. Dar la ce bun, dacă fata nu voia să vorbească cu el?

I-am spus că vedeam foarte bine aceste dificultăţi.

92

— Cel mai bun lucru ar fi să o declarăm bolnavă. Chiar adineaori am vorbit cu directorul şcolii de lucrul acesta,

am zis-

— E ceva cu examenele ei?

— Da, printre altele. Cred că va trebui să se prezinte la examenele

de corijentă, am răspuns eu.

Am aruncat o privire pe fereastră. Peste drum, la etajul al treilea pe dreapta. Perdelele erau acum trase. Ce va fi făcând Mata Hari? Dl Thorsen spuse cu glas şovăitor: — Aflaţi că am încercat să vorbesc cu ea despre lucrul ăsta. Şi ştiţi ce? Nu vrea să obţină scutire medicală, fiindcă ar însemna să nu vă mai poată vedea!

Convorbirea noastră a luat sfârşit curând. M-am întins din nou pe canapea cu Le Notre. Am dormit timp de o oră şi m-am trezit la sunetul caracteristic al claxonului cu compresor al lui Carsten. Mă aştepta jos în automobil şi-mi făcea senine cu mina. Era ora de tenis. Am coborât. Palatele de la al treilea pe dreapta erau din nou ridicate.

In timp ce intram pe teren se ridica un nor uriaş dinspre miazăzi. Aveam impresia că joc tenis într-o saună. Pantofii de tenis erau grei ca nişte bocanci de munte. După ce jucasem vreo cinci minute s-a dezlănţuit. Totul s-a pornit dintr-o dată: vijelie, tunete, o ploaie torenţială extraordinar de puternică. Un vânt rece ca gheaţa a spulberat zăduful. Abia după aceea îţi puteai da seama cât de al dracului de neplăcută fusese vremea în ultimele zile.

M-a condus acasă cu automobilul. Furtuna trecuse. Norii fuseseră măturaţi de vânt. Străzile erau pline de apă. Picura din tei. Oamenii păreau să fi scăpat de o povară. Mi-a spus că ar vrea să vină şi el puţin până sus, ca să mai stăm un pic de vorbă. De mirare, căci de obicei ne vine foarte greu să stăm la taifas. N-avem nici unul talentul pălăvrăgelii. Ne-am aşezat fiecare de câte o parte a biroului şi am băut un suc de fructe. Conversaţia se înfiripa cu greu. După ce şezuserăm un timp în felul acesta, şi-a luat paharul şi a început să se plimbe prin cameră. La început fuseseră două încăperi, dar le-am transformat într-una singură, îţi poţi îngădui aşa ceva când eşti proprietarul întregului imobil.

— Ce linişte e aici, zise Carsten.

93

— îmi place aşa, iubesc liniştea!

— La noi acasă e întotdeauna cineva care vorbeşte.

— Pot să-ţi pun ceva din „Maeştrii Cântăreţi", dacă doreşti puţin zgomot!

A strâmbat din gură. S-a dus la fereastră şi a privit înspre casa de dincolo. Nu te aflai în scenă în clipa aceea. A zis:

— Iţi vine uneori să le dai pe toate dracului, nu-i aşa? întrebarea nu era dintre acelea care să ceară un răspuns.

Şi-o pusese mai mult lui însuşi. Se schimbase în ultima vreme.

Puţin mai târziu a plecat. Ai apărut la fereastră în clipa în care a pornit motorul, la fereastra Rosenborg. Ai urmărit din privire automobilul, până ce a dispărut în direcţia Strandboulevard. Te-ai aşezat după aceea pe canapea în partea mai depărtată de fereastră, în semiântunericul albăstrui cu contururi difuze, şi ţi-ai băut ceaiul. Era ora şapte şi jumătate. Ca la o comandă s-au aprins luminile pe micile scene ale ecranelor de televiziune.

Mi-am adus aminte de obligaţia mea săptămânală: scrisoarea către mama mea. Dacă uitam să-i scriu mă pândea riscul grav de a o vedea sosind val-vârtej, pentru a mă îngriji de vreo oarecare boală.

Ştii la ce mă gândisem cândva? Să scriu povestea oamenilor acestora de pe cele patru scene de vizavi. O agendă de însemnări zilnice privitoare la imobilul înmatriculat sub nr. NN. 0sterbro, începând din iunie 1967 şi până la data de...? De publicat după trecerea a cincizeci de ani de la decedarea tuturor personajelor implicate, în ciuda tuturor aparenţelor sunt totuşi un fel de istoric. Am renunţat pentru că, privind în perspectiva timpului, ar fi fost prea puţin de scris. Nu poţi măsura creşterea unui arbore zi de zi.

Ideea aceasta a mijit însă multă vreme în mintea mea. Ar fi dat un oarecare sens voyeurismului meu. .

Terminasem scrisoarea: „Dragi salutări, al tău fiu devotat, Marcus". Am lipit timbrul. Aveam de gând să pun scrisoarea la cutie în drum spre restaurant.

94

Am aruncat o ultimă privire. Apăruseşi tocmai la fe-

Reastră cu peruca blondă. Peste câteva clipe te-ai ivit în

cadrul uşii de la intrare.

Am pornit pe urma ta!

7

Şi în felul acesta a început o fază nouă. Această parte a piesei ar putea fi intitulată: „Primul contact sfios între

cei doi îndrăgostiţi".

De ce oare te-am urmărit? Am meditat adesea asupra acestui lucru. Nu e genul meu. Am fost întotdeauna de părere că trebuie să tragi o linie

de demarcaţie precisă între prestaţiile actorilor pe scenă şi viaţa lor particulară.

Curiozitate? Poate! Eram însă de asemenea curios să aflu ce se ascundea îndărătul jocului de pe celelalte scene. Cu toate acestea nici prin gând nu-mi trecuse să-i urmăresc

pe stradă pe aceştia.

Adevărul era, fără îndoială, că începuse să mă intereseze persoana ta. Ajunsesem ceea ce în limbaj modern se numeşte un spectator angajat. Deveniseşi pe nesimţite sursa unui fel de vrajă. S-a mai auzit de cazuri de felul acesta. Am citit cândva despre o actriţă celebră, care primea în fiecare seară câte zece trandafiri roşii din partea unui admirator anonim. Lucrul ăsta s-a repetat zi de zi cincisprezece ani la rând. Atâta răbdare nu puteam avea. Am ieşit deci pe stradă într-o seară frumoasă, senină. Ajunseseşi până la colţul lui Hermansen. Ai privit o clipă înspre mine. Păreai să fi înlemnit timp de câteva secunde. Apoi ţi-ai urmat drumul în direcţia 0sterbrogade. Te-ai oprit la colţ şi te-ai uitat la o vitrină cu articole pentru bucătărie şi baie. Ai privit din nou în direcţia mea. Purtai ochelari de soare de culoare închisă, mari, care dau feţei un aspect cu totul lipsit de expresie. E ca o mască îndărătul căreia te poţi ascunde. O recuzită caracteristică unui oraş de mari proporţii.

Aerul era proaspăt după ploaia torenţială. Picura încă pe sub tei. Nu era aproape nici o circulaţie pe străzi: film danez la televiziune. Am pornit încet pe urmele tale. Mă

95

sileam să dau impresia unui domn care îşi face plimbarea de seară în aerul proaspăt, după o zi apăsătoare. Mă prefăceam că privesc la vitrine şi urmăream cu coada ochiului pardesiul tău roşu.

Te îndreptai către lacuri. Furtuna se retrăsese către apus. Razele piezişe ale soarelui tiveau norii întunecaţi cu o cunună de lumină. Păreau să se fi oprit în loc. Poate că chibzuiau dacă n-ar trebui să facă cale întoarsă.

Cotim la dreapta în direcţia 0sterbrogade, de-a lungul aleii pentru pietoni. Te-am văzut, într-o vitrină, cum traversai strada. Pardesiul tău roşu contrasta frumos cu verdele pomilor ce jalonau malul lacului. După ce ai parcurs vreo cincizeci de metri pe alee m-am desprins de cântarele de baie şi rulourile pentru slăbit şi am început să te urmăresc. Un tânăr

aşezat pe o bancă te-a urmărit cu privirea. Doi băieţi culcaţi pe burtă priveau în apa tulbure a lacului. Te-ai oprit lângă ei şi te-ai uitat la vaporaşul lor. Apoi ţi-ai reluat mersul.

Erai uşor de urmărit. Pardesiul tău roşu se proiecta pe fondul culorilor pastelate. Mergeai la vreo sută de metri în faţa mea, în direcţia podului Fredensbro. Mergeam în urma ta agale. Două cucoane mai vârstnice hrăneau nişte raţe şi lebede cu fărâmituri de pâine. Erau cu totul absorbite de ocupaţia lor. împărţeau bunătăţile în mod echitabil şi goneau pescăruşii obraznici. Dar acestora puţin le păsa. Te-ai oprit să priveşti cele două doamne energice. Una dintre ele, cea care purta un pardesiu de culoare neagră, dădea din braţe şi cârâia ca o cioară ca să-i facă pe pescăruşi să dispară. Ajunsesem acum atât de aproape, încât îţi puteam vedea zâmbetul. Te-ai întors cu faţa către mine şi ai rămas o clipă aşa. După aceea te-ai reântors şi ţi-ai continuat drumul. Trebuia să fiu mai precaut. Femeile simt întotdeauna când sunt urmărite de un bărbat.

Mai departe de-a lungul lacului. Mergeai foarte încet, te opreai des, întorcându-ţi privirile. Simţeam acum un fel de dorinţă de a mă apropia mai mult de tine. Când îţi întorceai faţa spre mine, priveam intenţionat spre malul opus. Casele de dincolo erau scăldate în lumina roşie-gălbuie a soarelui aflat la orizont. Străzile scurte din dreptul cartierului aşa-numit „Şirul cartofilor" erau cufundate

96

Într-o umbră albăstrie. Copiii de acolo încă se mai jucau. Glasurile lor înalte veneau peste apă. Deasupra centrului oraşului se aşternuse o perdea roşiatică.

Ai apucat-o la dreapta pe Fredensgade. Am grăbit puţin pasul şi ajunsesem aproape de colţul străzii, când te-am zărit venind în direcţie inversă. Am trecut unul pe lângă altul. Ochelarii tăi de soare întunecaţi erau îndreptaţi spre mine. Faţa ta era lipsită de orice expresie. M-am dus până la pod şi am privit în apă. Cred că gestul acesta al meu părea relativ normal. Te-ai reântors către 0sterbrogade mergând pe sub copaci. Te-a oprit un bărbat, care ţi-a spus ceva. Ai scuturat din cap. S-a luat după tine şi îţi vorbea întruna. Te-ai întors către el şi i-ai spus ceva. Era un refuz; oamenii au un limbaj clar al gesturilor. Tânărul aşezat pe bancă şi-a întors din nou capul după tine în clipa în care ai trecut prin faţa lui. Mici scenete cu desfăşurări de acţiuni într-o seară de primăvară pe

Sortedamsdosseringen. Te-ai aşezat pe o bancă ceva mai încolo înspre 0sterbrogade. Domnul insistent de adineauri a trecut prin faţa ta, afişând o indiferenţă totală. Foarte bine jucat! Ţi-ai aprins o ţigară.

N-avea sens să continui urmărirea în seara aceea, în general nu e.bine să amesteci rolurile. M-am desprins cu efort din acest peisaj şi m-am întors la Dosseringen. în dreptul casei dărăpănate din Fredensgade era oprită o ambulanţă. O brancardă a fost împinsă înăuntru şi automobilul a pornit imediat. Sirena ambulanţei răsuna cu putere în strada îngustă. Un pâlc de oameni a rămas privind pe urma ambulanţei.

M-am îndreptat spre restaurant. Obişnuiţii localului şedeau pe scaunele lor. Totul era în ordine. Am mâncat şi am încercat să mă concentrez asupra cărţii mele despre Comuna din Paris. Mi-am dat însă curând seama că gândurile îmi erau la tine.

Ce-o fi însemnând lucrul acesta? Cu câţiva ani în urmă exista ceea ce se numea „Teatrul Provocator". Se vorbea despre angajarea publicului, despre iniţierea unui dialog prin provocarea spectatorilor. Un actor se instala, de pildă, cu faţa către public. Rămânea aşa până ce oamenii îşi pierdeau răbdarea. Sau o persoană era

97

lăsată să se culce pe o canapea instalată pe scenă şi să doarmă aşa până ce publicul începea să reacţioneze. Intenţia era ca publicul să participe la crearea piesei. Nu ştiu dacă a ieşit vreodată ceva din asta. E foarte greu să provoci publicul dacă lumea nu se duce la teatru.

Ceea ce vreau să spun este că, pe măsură ce deveneam din ce în ce mai angrenat în piesă, am început să mă simt provocat de faptul că nu se întâmpla nimic. Sub influenţa unei jumătăţi de vin de Burgundia şi a unui coniac băut o dată cu cafeaua, mi-a venit dintr-o dată cheful de a interveni în piesă şi de a da un mic impuls acţiunii. Aşa spun eu, dar era de fapt mai mult vorba de o anumită raţionalizare a unui amor incipient.

Ideea îmi fusese inspirată de administratorul plantaţiei. L-am întâlnit la toaleta pentru bărbaţi, unde se lupta cu vezica sa urinară leneşă. A triumfat în cele din urmă şi mi-a zis uşurat:

— E un adevărat iad să îmbătrâneşti!

Râdea din toată inima, de parcă ar fi spus ceva foarte comic. Ţi se pare cam derutant când se întâmpla un asemenea lucru pentru prima oară, dar este o atitudine pe care şi-a ales-o cu multă grijă. Dacă ar fi făcut

o mutră de bocitoare în timp ce spunea că e un iad să devii bătrân, nimeni n-ar mai fi catadicsit să stea la o şuetă cu dânsul. Doar ar fi fost vorba de un lucru bine stabilit. S-a hotărât de aceea să vorbească despre suferinţele sale, despre prostata sa, despre inima sa deficientă şi despre accesele sale de ameţeală, ca şi când ar fi fost vorba de nişte glume foarte reuşite. E o atitudine foarte abilă, în felul acesta nu este respins pe loc, oamenii vor să participe la amuzamentul său.

Ne-am spălat pe mâini cot la cot.

— Cum mai merge cu fiul dumneavoastră? 1-am întrebat, îmi vorbise de câteva ori despre necazurile pe care le avea cu unicul şi foarte activul său fiu.

A chicotit amuzat:

— Ştiţi, domnule Lange, că a adoptat o nouă metodă? De fiecare dată când îl chem la telefon zice că am format numărul greşit.

— Asta nu-i frumos din partea lui!

98

.— Nu, nu-i frumos, râse el. Când ajungi aşa de bătrân ca mine, te cam temi să nu deranjezi lumea.

— Dar sunteţi convins că nu formaţi un număr greşit?

— Nu sunt chiar atât de bătrân! mi-a răspuns el zâmbind satisfăcut. Şi-a apropiat mult faţa de oglindă şi s-a şters puţin de sos pe bărbie. Apoi a continuat, zâmbind larg:

— Se întâmpla uneori să mă sune el, ca să mă întrebe de ce nu dau semne de viaţă.

Spunea asta chicotind. Ochii îngălbeniţi îi lăcrimau.

Aveau o expresie chinuită.

— N-o fi doar o închipuire de-a dumneavoastră? 1-am

Întrebat.

A scuturat din cap râzând:

— Nu, domnule Lange! E un iad să ajungi bătrân!

Am rămas până la ora zece şi jumătate. Aveam o ciudată stare de tensiune. După aceea m-am dus acasă. Vremea se încălzise din nou. Nici măcar o adiere de vânt. Era aproape lună plină. Se oglindea în apa lucie a lacului. Rareori bagi în seamă luna în Copenhaga. Doar când are loc o expediţie selenară. Atunci îţi îndrepţi privirea în sus şi te gândeşti că acolo umblă oameni.

In apartament era un aer închis. Am deschis ferestrele. M-am aşezat pe întuneric la birou, cu binoclul. O înceată trecere în revistă a faţadei imobilului de peste drum.

In locuinţa beţivului luminile erau aprinse. Ardea o lampă în fundul camerei, răspândind o slabă lumină roşiatică. O umbră întunecoasă se plimba de colo colo prin dreptul lămpii, înainte şi înapoi, întruna, mişcări stereotipe, asemenea tigrului din grădina zoologică. Terapia mişcărilor. Numărătoarea inversă se declanşase.

Perdelele cu palatul Rosenborg erau trase în sus. Celelalte două palate erau lăsate în jos. Un vânt domol foşnea t prin tei, cernind licăririle felinarelor care se răsfrângeau pe faţadă. Eaţa lunii lucea slab, cenuşie. Apoi am dat de tine. Şedeai în întuneric la fereastră, fumând o ţigară. Priveai în sus, spre lună. Faţa ta apărea ca o suprafaţă vag luminată cu două găuri întunecate în dreptul ochilor. Parcă te-ai fi mascat în chip de craniu.

Am luat cartea de telefon şi am ieşit cu ea în bucătărie. Moller Iver, rentier. M-am apropiat în cameră, la telefonul

99

aflat lângă fereastră. Mă cuprinsese un fel de anxietate, dar în cele din urmă ţi-am format numărul cu ochii lipiţi de ocularele binoclului. Am auzit cum face apelul şi în aceeaşi clipă te-am văzut tresărind. Ai ridicat receptorul. Aveai un glas întunecat. Ţi se potrivea bine. Ai zis:

— Tu eşti?

N-am răspuns nimic. Ai răsuflat adânc de câteva ori. De rândul acesta vocea ţi-era încordată:

— Halo! E cineva acolo?

Am continuat să tac. Ai ridicat tonul, uşor enervată:

— E cineva? Ce doriţi?

Atunci am închis telefonul. Apoi a urmat un mic truc. Am ieşit pe întuneric în coridor şi după aceea afară pe palier. Am apăsat pe butonul de lumină. M-am reântors şi am aprins lumina pe coridor. Apoi am intrat în cameră şi am aprins lumina în mai multe locuri. După aceea am ridicat perdelele. Vecinul tău de vizavi se întorsese acasă.

M-am instalat cu Comuna din Paris. Peste o jumătate de ceas am stins lumina. Am aruncat o privire spre etajul al treilea pe dreapta. Toate cele trei palate se aflau la locul lor, trase în jos. Se zărea o lumină slabă

gălbuie în fundul camerei.

Spectatorul reacţionase.

În timp ce mă spălam pe dinţi îmi puneam întrebarea: la cine te vei fi gândit când ai întrebat „tu eşti?" La omul de legătură al lui Mata Hari? Ori vreun amant?

De abia mă culcasem şi a sunat telefonul. Am intrat şi 1-am luat. Era ora douăsprezece noaptea.

Era domnul Thorsen. S-a scuzat că mă cheamă la o oră atât de târzie, dar era vorba de fiică-sa, ceea ce era de aşteptat.

— S-a mai întâmplat ceva? am întrebat.

— A dispărut! Avea glasul cam răguşit. O credeam în camera ei. A venit medicul nostru şi i-a dat un calmant. Priveam filmul acela la televizor...

O spunea cu o intonaţie de parcă i-ar fi fost ruşine că se uitase la filmul acela. Eram cât pe aci să-l întreb dacă îi plăcuse.

—... Am vrut să văd cum se mai simte, înainte de a ne culca...

S-a oprit.

100

— Şi dispăruse din cameră?

— Da. N-am auzit-o deloc. Fereastra era deschisă şi probabil că s-a lăsat în jos pe verandă.

A urmat o scurtă pauză. Simţeam aproape că se reculege în vederea întrebării următoare. Aş fi putut să o formulez în locul lui.

— Domnule Lange, a început să spună cu glasul şovăitor... va trebui... da, o să trebuiască să mă scuzaţi, că v-am sunat atât de târziu!

— Nu face nimic!

În cele din urmă şi-a luat inima în dinţi:

— Nu cumva... nu cumva o fi la dumneavoastră...?

— Nu! Zău că nu-i la mine!

— Ne gândeam că... ne-am închipuit că... Acum era timpul ca această comedie să ia sfârşit:

— Ştiu la ce v-aţi gândit, am răspuns. V-aţi gândit la faptul că se simte atât de mult legată de mine!

Ironia mea se irosise absolut pe degeaba.

— Da, la asta ne-am gândit...

S-a auzit o voce în receptor. Era doamna Thorsen. Schimbară câteva

vorbe, după care domnul Thorsen a zis:

— E soţia mea. Suntem cam îngrijoraţi...

— Fireşte! Din păcate nu vă pot însă ajuta!

— Soţia mea întreabă dacă nu sunteţi de părere că ar fi mai bine să anunţăm poliţia.

— în această privinţă va trebui să hotărâţi dumneavoastră singuri, am zis; la urma urmei tot dumneavoastră o cunoaşteţi mai bine!

Glasul său căpătase acum o intonaţie care trăda un sentiment de nedreptăţire. Nu atât de pronunţat încât să rişte ca să întrerup convorbirea, dar îndeajuns ca să mă facă să înţeleg că mă privea şi pe mine. Mecanismul era foarte simplu: se simţea vinovat şi ar fi fost uşurat dacă aş fi participat la luarea unei hotărâri.

L-am întrerupt:

— E mai bine să telefonaţi la poliţie!

Părea acum categoric uşurat. E agreabil să poţi împărţi într-o anumită măsură răspunderea cu alţii.

— Sunteţi de această părere?

— Da, categoric!

101

Apoi ne-am spus la revedere. Am scos telefonul din priză, am stins lumina şi am aruncat o scurtă privire asupra clădirii de peste drum. Ardea încă lumina îndărătul palatelor de la al treilea pe dreapta. Luna lumina cu razele ei palide faţada melancolică. Clădirea semăna, în această iluminaţie, cu faţa răvăşită a unui bătrân.

Valul de căldură se menţinea. M-am sculat dis-de-dimineaţă şi am pornit la antrenament în Parcul Comunal. Bătea un vânt puternic. Un vânt cald şi umed, care nu te răcorea. Venea în rafale. Pe 0sterbrogade a smuls o pălărie mare de pe capul unei doamne şi a aruncat-o între automobile. î fost atât de terfelită încât nu mai puteai recunoaşte ce este. Stăpâna pălăriei stătea pe trotuar şi îşi frământa mâinile, lamentându-se: Vai, vai!

Parc-ar fi fost vorba de propriul ei copil, maltratat în stradă. Se putea ca pălăria să fi fost absolut nouă. Oamenii îşi proiectează uşor sentimentele asupra unor obiecte neînsufleţite, îmi aduc aminte de felul în care a reacţionat părintele de la etajul al doilea pe dreapta când noul său automobil s-a ales cu un cucui serios. Se comporta în zilele următoare asemenea eroului dintr-o nuvelă a lui Peter Seeberg.

Am trecut prin piaţa Trianglen în drum spre casă pe la orele şapte. Doi indivizi, care se îmbătaseră încă de dimineaţă, au vrut să stea puţin de vorbă cu idiotul acela în trening roşu. I-am driblat, scăpând de ei. Unul dintre cei doi a încercat să mă urmărească, dar a renunţat curând şi, plin de mânie, s-a apucat să strige după mine nişte vorbe de ocară incoerente. Fiinţa umană devine uneori cam insistentă.

Ora a treia. Volmer a intrat în clasă. M-a rugat să ies puţin afară. Clasa a fost străbătută de un oftat general de uşurare. Elevii se simţeau epuizaţi din cauza căldurii.

Pe culoar Volmer mi-a zis:

— A venit poliţia! Vor să stea de vorbă cu tine!

— Despre ce?

— Despre Louise Thorsen! Sus, în biroul meu.

Nu a vrut să spună mai mult. Prima impresie pe care mi-a făcut-o poliţistul era că este cenuşiu: haine cenuşii, păr cenuşiu, ochi cenuşii. Până şi culoarea feţei tot cenu-

102

şie era. Părea de vârsta mea. Trecut de patruzeci. Volmer s-a retras. Avea, ca de obicei, o figură cu totul lipsită de

expresie.

Omul poliţiei s-a prezentat: Bengtsen, comisar şef al brigăzii delicte. Mă privea cu ochi cenuşii, cercetători. Bănuiesc că omul acesta nu ar putea mânca măcar o chiftea fără a-i arunca o privire cercetătoare. S-a uitat prin carneţelul său.

— Este vorba de Louise Thorsen. Era elevă în clasa

dumneavoastră, nu-i aşa?

— Vorbiţi despre ea la trecut! I s-a întâmplat ceva? O scurtă pauză. Apoi a scuturat din cap.

— Nu! Nu i s-a întâmplat nimic! A încercat să se sinucidă, dar n-a păţit nimic! A fost găsită în preajma bălţii Utterslev azi dimineaţă. Ne-a telefonat tatăl ei. Dumneavoastră 1-aţi sfătuit să ne anunţe.

Am dat din cap. Sunase de recreaţie. Dinspre coridoare venea un zumzet unison crescendo.

— A încercat să-şi taie venele de la încheietura mâinii. Poliţistul arăta cu mâna. A fost internată la spitalul Bispebjerg. Este în afară de pericol.

Continua să se uite drept la mine. Am luat o ţigară şi

i-am oferit şi lui una. A scuturat din cap în semn de refuz.

— Bine că nu s-a întâmplat nimic, am zis, dar cu ce vă pot fi de folos?

S-a uitat pe carneţelul său. Apoi 1-a izbit de dinţii din faţă, zicând:

— Tatăl ei spune că în ultima vreme fata se comporta altfel ca de obicei.

S-a uitat din nou pe carneţel şi a urmat: Era foarte dependentă faţă de dvs.

— Da. Aşa pretinde ea!

Poliţistul mi-a adresat o privire scurtă.

— Pretinde?

— Da! Dacă doriţi să aflaţi dacă există motive speciale pentru o asemenea dependenţă, de ce n-o întrebaţi pe ea direct? M-a privit o clipă. Apoi a zâmbit. Era un zâmbet sfios, palid:

— Are?

103

— Nu are!

— Un interes exclusiv profesional?

— Precis! Acum sunteţi pe calea cea bună!

Un nou zâmbet, vag şi trist. A notat ceva în carneţel. Scria încet cu litere mari, rotunde. Vârful limbii aluneca de-a lungul buzelor în ritmul pixului. După ce a terminat de scris a recitit. Forma cuvintele din buze. Apoi a privit în gol. S-a lovit peste dinţi cu pixul.

— Mai puteţi să-mi spuneţi alte lucruri despre ea?

— Nu credeam că poliţia face atâta caz de o tentativă de sinucidere?

S-a uitat la mine.

— Uneori. Depinde întrucâtva de situaţie.

— Şi există o asemenea situaţie în cazul de faţă?

— Mda...!

— A fost bolnavă!

— Da, asta am înţeles.

A aruncat o privire înspre grădiniţa din mijlocul curţii şcolii. Câţiva elevi stăteau lângă zid. Priveau în direcţia ferestrei biroului lui Volmer. Omul cenuşiu îşi închise carneţelul. A zis apoi zâmbind:

— Da, mulţumesc! Asta a fost tot!

M-a salutat şi a plecat. Avea turul pantalonilor cam lucios. Volmer a rugat-o pe Mama Matty să-l conducă, scoţându-l din labirintul şcolii. După aceasta m-a luat cu el în biroul său. S-a apropiat de fereastră şi a privit în curtea şcolii. A bătut în geam, făcând semn elevilor să plece. Apoi s-a întors spre mine. Silueta sa înaltă şi întunecată se proiecta pe rondul luminat al zidurilor albe de afară.

— Biata fată, zise Volmer, acum cred că nu mai încape nici o îndoială că e bolnavă.

Maculatorul ei zăcea pe birou. I-am zis, indicându-l cu mâna:

— 11-ai arătat?

— Da, i-am dat voie să se uite o clipă prin el. Ştia doar de la tatăl ei că nu mai e întreagă la minte.

— Tatăl spusese că fiică-sa se simţea foarte ataşată de lectorul Lange! Presupun că a insinuat în acelaşi timp că este o oarecare legătură între împrejurarea aceasta şi situa-

104

ţia ei! După aceea omul vine încoace, iar tu îi arăţi zmângălitura asta! Crezi că ai procedat deosebit de bine? Când ţi se repetă un lucru de atâtea ori, eşti înclinat să crezi că e

adevărat!

— I-am spus că e vorba de pure invenţii.

— Şi te-a crezut?

— Da. De ce să nu mă creadă? Doar asta-i realitatea, nu-i aşa? N-ai avut relaţii sexuale cu dânsa, nu-i aşa?

— Tu ce crezi?

— Nu cred nimic! Dacă îmi spui că nu aţi avut relaţii, atunci aşa este. Dacă ar fi să dau crezare tuturor zvonurilor care circulă într-o asemenea şcoală, nu mi-ar mai rămâne decât să-mi dau demisia!

— Nu i-ai spus deci absolut nimic relativ la toate zvonurile care au circulat despre dânsa şi unul sau mai mulţi dintre... colegii noştri mai tineri?

— Nu! De ce să fi făcut lucrul acesta? N-ar fi fost deloc

În avantajul ei.

— în schimb ai reuşit să întăreşti micul şi frumosul zvon despre dânsa şi mine! De bună seamă singurul care nu corespunde adevărului!

Foarte frumos din partea ta!

— I-am spus că între voi nu a fost... absolut nimic!

A subliniat aceste cuvinte, bătând cu degetul în masă. După o scurtă tăcere a zis:

— De altfel îmi pare rău de ea!

— îţi pare rău de ea? Cred mai degrabă că-ţi pare rău de şcoală! N-ai vrut să-i spui nimica în privinţa meritelor lui Thorsen, ca să nu capete impresia că moravurile acestei şcoli sunt cam libere!

A avut dintr-o dată un zâmbet larg. •;' — Nu aveam nici un motiv să fac lucrul ăsta, Marcus!

— Ce altceva a mai întrebat?

— M-a întrebat puţin despre dânsa şi tine. Dacă au fost probleme cu dânsa. La asta i-am putut răspunde că nu au fost probleme. Un nou zâmbet larg.

— Şi asta mulţumită ţie! M-a întrebat dacă te cunosc bine. î-am spus că te cunosc de aproape douăzeci de ani. A mai întrebat dacă eşti căsătorit...

— Da, şi nu sunt căsătorit!

105

— I-am spus că te cunosc atât de bine, încât pot să afirm cu certitudine că nu este absolut nimic... neobişnuit la tine!

— Mii de mulţumiri!

Mare agitaţie pe paşnica noastră stradă. Era în târziul unei după-amieze. La colţ, în dreptul debitului lui Hermansen, lume îngrămădită. Doi bărbaţi care se băteau. Amândoi în vădită stare de ebrietate. Se tăvăleau în mijlocul străzii. Se oprise circulaţia. Se strânseseră o mulţime de privitori în jurul lor. Se auzea sirena automobilului poliţiei. A cotit după colţul străzii transversale, înainta încet din pricina mulţimii adunate. Doi poliţişti au sărit din maşină şi au izbutit cu mare greutate să-i despartă pe cei doi bătăuşi. Cu toate că îi ţineau cu putere de braţe, continuau să se lovească cu picioarele. Apoi i-au aruncat în dubă. Dar cel mai înalt îşi proptise piciorul de latura maşinii şi s-a aruncat înapoi. A antrenat în momentul căderii trei poliţişti după el. A urmat un moment haotic, cu braţe şi picioare care se agitau de-a valma. Unul dintre agenţii de poliţie primise o puternică lovitură cu pantoful drept în obraz şi se aşezase în mijlocul străzii cu o expresie perplexă pe faţa plină de sânge.

Au reuşit în cele din urmă să-l stăpânească pe individul în cauză şi i-au pus cătuşe la mâini, aruncându-l fără de menajamente în poziţie orizontală în fundul dubei. Au trântit uşa şi duba a luat-o din loc.

Bătaia avusese un efect euforic asupra celor aflaţi în stradă. Se formaseră grupuri şi lumea discuta. Pe toată strada lume la ferestre privind. Manifestările de violenţă constituie de obicei fapte despre care auzi vorbindu-se, sau despre care citeşti. Aici deveniseră dintr-o dată o realitate.

Mi-am luat binoclul şi 1-am pus în nisa ferestrei. Apoi am făcut o trecere în revistă de la o scenă la alta. Beţivul se afla în dreptul ferestrei sale. îşi trecea mâna pe frunte. Tânărul căsătorit din apartamentul aflat cu un etaj mai jos a repetat scena bătăii pentru nevastă-sa: un uppercut, o stângă directă, un pantof drept în moaca poliţistului. La etajul al doilea pe dreapta femeia se aplecase peste per-

106

vazul ferestrei. Soţul era jos în colţul străzii în mijlocul unui grup. Etajul al treilea pe dreapta. Erai în dreptul ferestrei Rosenberg, pe jumătate ascunsă îndărătul perdelei. Ţineai în faţa ta o bucată de stofă albastru deschis şi

priveai în stradă.

Puţin mai târziu grupurile s-au risipit. Te-ai retras înspre coridor. Stofa albastră fusese un prosop, în dâra de lumină ţi-am văzut trupul gol lucind de apă. Aha, tocmai făceai baie în momentul când începuse bătaia, îmi bătea inima de zor. Apoi ai dispărut.

Am rămas pe scaun, înarmat cu răbdare. Peste un sfert de ceas ai reintrat în odaie. Erai cu un halat de baie, care îţi era prea mare. Cred că era al bătrânului. Aveai nişte rufe în mâini. Le-ai pus pe masa din faţa canapelei. După aceea ai dat drumul aparatului de radio şi ai făcut câţiva paşi de dans în ritmul muzicii, îţi scoseseşi de pe tine halatul de baie. Timp de o clipă, o prea scurtă clipă, ai rămas cu desăvârşire goală în camera de acolo. Frumoasă siluetă de femeie matură. După aceea ai început să te îmbraci. Aveai de făcut o alegere dificilă: să-ţi pui un costum de culoare roz cu pantaloni, sau rochia gri deschis. Ai ales costumul roz. După ce ai terminat cu îmbrăcatul, ţi-ai încheiat activităţile prin a-ţi face machiajul la lumina ferestrei. Te-ai uitat la ceas. Puţin mai târziu ai tras toate perdelele. A cui vizită o aşteptai, Mata Hari? Au trecut câteva zile calme. Fusesem

detaşat ca asistent de examene la Roskilde. Valul de cădură se menţinea. Părea că vara voia să-şi reverse tot focul dintr-o dată.

Ieşeam amândoi seara la plimbare, dar fiecare separat. Mergeai la o sută de metri în faţa mea. Eu, plin de răbdare, pe urmele tale. La drept vorbind peruca ta blondă nu era camuflajul potrivit, pe care 1-aş fi ales în locul tău, dacă aş fi dorit să mă plimb liniştit, ferit de lupi singuratici. Ce-i drept, nu era ţipător de blondă, ci mai degrabă cenuşie, dar e lucru ştiut că există o anumită atracţie între gentlemeni şi blondine. Ai fost urmărită cu asiduitate într-o seară de un domn prin parcul din preajma şanţurilor de apărare ale Castelului. Altul te-a atacat în parcul Ostre Anlaeg, iar un al treilea a fost pe punctul de a deveni deza-

107

greabil pe Dosseringen. Dar trebuie să recunosc că te-ai descurcat în general extraordinar de bine. Am avut de altfel în parcul 0stre Anlaeg o impresie de „deja vu"? Mi s-a părut că mafvăzusem odată scena aceasta: o femeie tânără primeşte omagiul unui gentleman, care o salută cu pălăria până la pământ cu un gest larg.

Te mai zărisem cândva! Dar unde? Era greu de ştiut, pentru că te vedeam mereu ca într-o viziune, din depărtare şi într-o lumină scăzută, sau voalată de teleobiectivul meu.

Timp de câteva zile mica dramă a lui Thorsen a fost dată uitării. Apoi a fost repusă pe afiş.

Mi-a telefonat domnul Thorsen, ca să mă întrebe dacă poate veni la mine pentru a sta puţin de vorbă. I-am răspuns că poate veni.

A sosit peste un ceas. Era într-o după-amiază fierbinte. Şi-a parcat marele său Mercedes alb sub tei. L-ai văzut şi tu sosind.

A început prin a-mi mulţumi pentru tot ceea ce făcusem. Asta mai mergea. Dar de data asta s-a manifestat cu o umilinţă aproape alarmantă.

L-am întrebat cum mai merge cu fiică-sa.

— Nu prea bine! întreabă mereu de dumneavoastră şi dacă veţi veni în curând să-i faceţi o vizită. I-am spus că deocamdată sunteţi foarte ocupat cu examenele şi aşa mai departe.

Apoi am trecut la chestiune, şi anume că medicul primar îi spusese că nu pot să o mai ţină multă vreme acolo, fiindcă se internau doar cei cu cazuri acute. Pe de altă parte însă nu-i plăcea ideea de a-i face ieşirea din spital dacă nu urma să i se facă un tratament acasă. Pauză.

— Pot să fac ceva în privinţa aceasta?

Da, puteam. Vorbise cu directorul despre treaba asta şi directorul îi propusese să ia legătura cu mine în această privinţă, întrucât ştia că aveam un prieten apropiat care era medic primar al spitalului de stat din Glostrup. Aşa că se gândise că...

Mă privea încordat prin ochelarii săi imenşi cu ramă de baga. Mâna în care ţinea paharul îi tremura. Domnul Thorsen îşi aflase partea sa de necazuri în legătură cu

108

fiică-sa. I s-ar fi uşurat din nou situaţia dacă m-ar fi implicat ceva mai mult în această afacere. A încercat să mă măgulească puţin:

— Soţia mea a fost de părere că aş putea îndrăzni să vă întreb. Zice că păreţi atât de calm şi rezonabil! I-aţi făcut o puternică impresie!

— Am făcut impresie şi asupra ei?

— Poftim...? Păi... da... A avut un râs nesigur.

— Am să încerc să vorbesc cu dânsul, dar nu trebuie să vă faceţi prea mari iluzii. Există riscul ca să nu fie locuri!

Mi-a mulţumit din inimă. Cu totul exagerat. Se petrecuse o schimbare cu el. îşi înlocuise partitura veche, siguranţa de sine, cu una nouă, plină de respect. Nu se acomodase încă pe deplin cu această nouă partitură.

După ce a plecat, i-am telefonat lui Carsten. După ce m-a ascultat, mi-a zis:

— Te chem diseară!

M-a sunat la ora nouă. Totul era în ordine. Fata putea să vină a doua zi. 1-am mulţumit în numele familiei.

— N-ai pentru ce, a zis. M-am gândit adesea că ar trebui să ai pe cineva, care să ţină la tine. Trebuie să fug.

Avem musafiri.

A închis telefonul. Şedeai la fereastră şi priveai melancolic spre semiântunericul de afară. Să fi fost un tablou al

piesei „Dorul"?

Te-am sunat, şi când ai ridicat receptorul ţi-am zis: „Te

iubesc!"

8

Faza următoare: Contactul între Părţi! Părea să se fi produs o

schimbare cu tine în zilele ce au urmat, înfloreai. Erau multe indicii mărunte. Câţiva paşi de dans pe ici pe colo, o figură mai puţin gravă. O anumită dulceaţă în mişcări.

Posibil să fi fost vorba de o influenţă reciprocă exercitată de-a curmezişul străzii. Sau poate că iubirea îmi colorase teleobiectivul în roz.

109

Mă simţeam în formă şi bine dispus. Am ieşit să-mi cumpăr două perechi de pantaloni de vară subţiri, una albastru deschis, alta verde deschis şi nişte bluze în culori vii. „ân perioadele de rut masculii se împodobesc cu culori minunate", aşa scria în cartea mea de zoologie. A doua zi te-ai întors acasă cu un pachet de la „Magasin". Erau două costume de baie foarte „sic", pe care le-ai probat în cameră, în timp ce inima din mine o luase razna, făcând să-mi tremure binoclul în mână. Da, se petrecuse ceva cu tine!

Printre simptomele amorezării se numără şi acela că nu vrei să fii prea multă vreme despărţit de obiectul dragostei tale. Se potrivea de minune. Stăm ore întregi cu binoclul la ochi şi mă cuprindea o nelinişte, când nu te puteam prinde în ocular. Era fără îndoială ridicol. Un om de vârsta mea! O iubire romantică de la distanţă, care se potriveşte unui băiat de şaptesprezece ani. Mai bine zis, care nu se mai potriveşte cu nici o vârsta în ziua de azi. Elevii mei în vârsta de şaptesprezece ani nu se comportă atât de romantic. Au o comportare destul de prozaică în ceea ce priveşte străvechiul joc dintre mascul şi femelă.

Înţelegi? Nu trăisem nicicând în trecut astfel de simţăminte. Era copleşitor şi cam neliniştitor. Când ai avut întotdeauna un anumit control asupra vieţii afective, te simţi oarecum zguduit când descoperi, dintr-o dată, că raţiunea îţi este scoasă din funcţiune.

Totul se învârtea în jurul tău în această perioadă. La tine mă gândeam când mă aflam la şcoală. Pe tine te visam în timpul nopţii. Pe tine te urmăream când te duceai să-ţi faci cumpărăturile sau ieseai seara la plimbare. Totul se desfăşura sub semnul tău.

Dragostea este privită de unii ca o stare psihotică în care identitatea cuiva este pe cale de a se dizolva. Şi lucrul acesta mi se potrivea foarte bine. Identitatea mea în calitate de spectator se dizolvase cu desăvârşire. începusem să acţionez în cadrul piesei, în piesa ta!

În timpul acesta celelalte piese continuau să se desfăşoare

netulburate.

În piesa cea mai mare se ascuţea din ce în ce mai mult conflictul din Orientul Apropiat. Un comentator al tele-

110

viziunii a avut un lapsus care dă de gândit. Făcând un rezumat al situaţiei critice a spus:

„Cu toate acestea şansele izbucnirii unui al treilea război mondial nu pot fi considerate ca fiind prea mari."

Pe stradă lumea era cu toate acestea mult mai preocupată de noul magazin porno, ale cărui vânzătoare erau cu sânii goi. Am asistat dela fereastra mea la o situaţie fermecătoare. Una dintre vânzătoarele cu sâni descoperiţi uitase cu desăvârşire că felul în care era costumată ar putea să trezească oarecare alarmă în plină stradă. Se repezise în timpul pauzei de prânz la prăvălia unde se vindeau sandvişuri. Negustorul de brânzeturi de pe strada transversă tocmai ducea o grămadă de dure de brânzeturi la prăvălie. A fost atât de consternat zărind-o pe fata cu sânii goi, încât i-au căzut toate din.mâini. Se rostogoleau pe stradă ca nişte roţi aurite, în timp ce omul a rămas cu gura căscată, holbându-se la sânii legănaţi ai fetei. Poziţiile noastre faţă de curentele vremii nu sunt încă cu totul cimentate. Locul doamnelor cu sâni goi este în revistele pornografice, în ziarul Extra-Bladet şi cel mult pe plajă, dar nu pe strada noastră, încă nu!

După manifestările ei de isterie, vara şi-a regăsit echilibrul, redevenind o vară daneză cu vânt şi nori mari şi alburii pe un cer albastru.

Thorsen a fost internată în secţia lui Carsten. Spunea că starea fetei mergea încet spre bine. Ne aflam pe terasa din faţa clubului, bându-ne berea obligatorie. Câştigase meciul din ziua aceea. Gândurile mele erau însă în cu totul

altă parte.

— Ar trebui să mergi să-i faci o vizită, a zis Carsten, umplându-şi luleaua. Ambăgat de seamă că-şi procurase o nouă pungă pentru tutun.

— Unde e punga din piele de şarpe? l-am întrebat. Şi-a îndreptat privirile spre mine, zicând:

— Am uitat-o pe undeva. Spuneam că ar trebui să te

duci să o vezi!

— Am auzit. Nu crezi că e o idee proastă?

— De ce?

— Mă gândesc că... nu crezi că i-aş stimula visurile?

111

Continua să mă privească fix. Era cam neplăcut. E un fel de deformaţie profesională la el. Apoi mi-a adresat dintr-o dată zâmbetul acela larg al său:

— Nu dispunem, din păcate, de o tabletă „Antimarcus", pe care să i-o administrăm! Şi joci un rol destul de mare în viaţa ei!

— Da! Şi îşi închipuie, printre altele, că am avut legături amoroase cu ea!

— Lucrul acesta poate fi interpretat în mai multe feluri! A urmat o scurtă tăcere, după care i-am zis:

— Dacă ar fi să spun ceva în privinţa stării ei, cred că aş ghici că legăturile ei cu taică-său s-au slăbit destul de mult în clipa în care a apărut pe scenă noua doamnă Thorsen. Am ajuns în acelaşi timp profesorul ei...

Mi-a zâmbit ironic.

— Mă bucură faptul că'eşti în măsură să-mi explici cum se leagă între ele toate faptele acestea. Vrei să vii cu mine acasă, să mâncăm împreună?

I-am răspuns că am o întâlnire importantă. Nu i-am spus că întâlnirea este cu binoclul meu.

— Atunci vii sâmbătă, nu-i aşa? Mai vine o pereche. Uitasem cu totul de invitaţia aceasta pentru sfârşitul de

săptămână. Nu prea aveam chef să o accept, dar ar fi fost greu să găsesc acum o scuză plauzibilă. N-aveam câtuşi de puţin chef să plec de lângă tine. Pe de altă parte sentimentele se întăresc în cursul unei scurte separări.

S-a uitat din nou la mine. Privirea sa îmi aducea aminte de aceea a poliţistului cenuşiu. Acelaşi fel profesional de a te uita la cineva. Parcă ar fi încercat să-şi dea seama unde mă strânge pantoful. O predispoziţie către psihopatii! Refularea unui furt comis într-un magazin! Ne-am îndreptat apre automobilele noastre. S-a întors către mine şi mi-a spus:

— E o anumită schimbare la tine!

S-a aşezat la volan, a îndreptat puţin retrovizorul, şi-a pus centura de siguranţă, a dat drumul frânei manuale şi a zis:

— Sunt de părere să-i faci o vizită. Poate că i-ar face bine! N-am răspuns în nici un fel. M-a examinat puţin cu

privirea sa de diagnostician şi apoi a întors cheia de con-

112

tact. M-a privit din nou şi m-a atins prieteneşte, bătându-mă pe mâna pe care o ţineam pe rama ferestrei automobilului. Era o manifestare de intimitate încă neîntâlnită la elMi-a zâmbit larg: — Te temi de ea?

Apoi a pornit. Am rămas pe loc privind pe urma sa. Frică? De ce să mă tem de dânsa? Nu aveam rezerve de energie pentru această tânără Thorsen. Asta era toată povestea...

Potrivit sursei mele şi unei anume psihologii foarte populare, iubirea se manifestă printre altele şi prin faptul că îndrăgostitul nu prea se gândeşte la mâncare. în privinţa aceasta îndeplineam cu totul condiţiile. Alimentaţia mea se limitase în perioada aceasta la câteva felii de pâine albă cu brânză şi un pahar de lapte bănat, pe care le consumam privindute pe tine. Alimente de consistenţă moale, pentru ca să nu îmi tremure imaginea în timp ce mestecam. Un al treilea aspect al dragostei este acela al lipsei de interes faţă de tot ceea ce este străin de obiectul ei. Şi asta se potrivea. Nu eram în stare să mă gândesc la Thorsen. Şi mi-am dat dintr-o dată seama că veşnicele comedii care se jucau pe celelalte trei scene începuseră să mă plictisească. Activităţile acestea banale, căsniciile care trosneau din încheieturi, micile vicii, bucuriile simple, întreaga reprezentaţie, care se desfăşura cu încetineală şi care mai înainte fusese zi de zi nouă şi captivantă, îmi părea acum cenuşie şi cu desăvârşire neinteresantă.

Imaginea depinde de ochii care o privesc! Pe cât de plicticoase îmi păreau celelalte scene, pe atât de fascinantă era a ta. Acum, după aceea, aruncând o privire retrospectivă şi neutră, îmi aduc aminte că tabloul era caracterizat , prin mobilă masivă de modă veche, tablouri de ocazie cu rame aurite şi tapet cu flori. Dar în timpul acela maestrul de lumini făcea ca totul să sclipească şi să strălucească.

În seara aceea făcuserăm o plimbare prin parcul comunal. Obişnuiesc să-l parcurg gâfâind şi cu puternice bătăi de inimă, dar de rândul acesta îmi apărea sub înfăţişarea unui peisaj fermecător. E foarte greu să combaţi un instinct cu ajutorul argumentelor. Al meu mă făcea să mă apro

113

pii tot mai mult de tine. în două rânduri am fost atât de aproape

încât am fost pe punctul de a mă da de gol. Ajunşi în dreptul meselor cu jucători de şah înţepeniţi, te-ai întors cu faţa înspre mine şi aşteptam cu un fel de panică să te aud spunându-mi să îmi văd de treabă. Dar ai pornit mai departe. Străbătând peluza mare, pe care băieţii încă mai jucau fotbal în lumina aurie a soarelui de seară, te-ai reântors acasă. Comportarea mea era într-adevăr foarte copilărească. La fel de copilăroasă ca a romanţioşilor mei camarazi de scoală de pe vremuri, când stăteau la pândă plini de doruri în timpul serii, ca să-şi zărească pentru o clipă fiinţa iubită, pe aceea căreia nu îndrăzneau niciodată să i se adreseze direct.

Hermansen ieşise să-şi plimbe ciudatul său câine. A privit lung după tine, când ai păşit pragul imobilului.

— O cunoaşteţi pe această doamnă? am întrebat. Şi-a îndreptat privirea holbată spre mine, răspunzând

scurt:

— Nu. Dumneavoastră o cunoaşteţi?

— De unde s-o cunosc? am răspuns, cam repede. Mă fixa cu ochii săi lipsiţi de expresie.

— Cred că trebuie să fie una dintre alea care locuiesc în garsonierele de sus, am adăugat eu, pentru a şterge o bănuială pe care i-o atribuisem neclar.

— Fără îndoială! Aţi văzut magazinul porno? Ce porcărie!

— Păi şi dumneata te ocupi cu porno!

— Doar ca deservire a clienţilor. Vânzătoare cu sâni goi! A chicotit scurt, ca un lătrat, continuând: Nu mi-ar putea trece prin gând să-mi lepăd pantalonii! Haide, potaie! O să fie scandal cu magazinul ăsta porno!

Mai târziu în aceeaşi seară, când umbrele albăstrii au început să se strecoare pe stradă, te-am chemat la telefon. Nu ai răspuns. Palatele erau trase în jos. Era lumină în salon. Te-am sunat de mai multe ori.

Întins în pat cu cartea lui Le Notre, îmi dădeam prea bine seama cât de comică era depresiunea mea.

Am plecat sâmbătă la Rageleje cu automobilul. Am sosit aproape concomitent cu Carsten, care avusese ceva tre-

114

buri prin oraş. A sărutat-o pe Lilly pe obraz. Pe chipul ei larg şi calm se aşternuse o expresie de încordare.

Ceilalţi oaspeţi erau doi medici, colegi de-ai lui Carsten, cu soţiile.

Am jucat o partidă în dublu pe terenul de tenis. Sunt totuşi puţin prea individualist ca să joc bine în dublu. Era o zi călduroasă. Am intrat cu toţii în apă şi apoi am făcut baie de soare îndărătul gardului viu. Scena este frumoasă. Poate puţin prea mondenă. Casa de formă lunguiaţă, frumos proiectată de arhitecţi, se află aşezată sus la marginea falezei cu vedere înspre mare. O scară lungă duce până jos la plajă, în faţa casei o terasă construită din klinkerită de 01and. Pe terasă, umbrele mari cu culori vii şi mobilier de tip Mogensen. în mijlocul terasei a fost instalat un grătar imens, sub forma unei mese rotunde cu grătarul propriu-zis în centrul mesei. Am mâncat antricoate condimentate cn cardamă şi franzelă lungă franţuzească, acompaniate de un Beaujolais al anului. Suntem pe cale de a ţine pasul cu străinătatea. Sfârşitul acesta de săptămână mi s-a părut foarte lung. Aproape interminabil de lung. Amintirile mele privitoare la ceilalţi musafiri sunt vagi. Cei doi medici îmi făceau impresia unor boboci identici. Gândurile mele erau

aproape întruna la tine.

Apus de soare pe terasă. Când soarele a lunecat spre zarea mării, cerul a intrat într-o beţie de roşu şi portocaliu. S-au aprins farurile de prin împrejurimi. Marea s-a întunecat treptat cu licăriri alburii în valurile care se spărgeau de ţărm. Se auzea acompaniamentul gingaş al pietricelelor, care zdrăngăneau ritmic o dată cu valurile sparte, o simfonie de Mahler transmisă printr-o instalaţie stereofonică; iar mai departe pe faleză, un bal tineresc cu ritmuri puternice gen Beatles. Trei perechi de soţi şi un holtei. Un flirt uşor într-o seară de vară molcomă. Simţeam că menajul Carsten-Lilly nu era la fel de lipsit de

frecuşuri ca odinioară.

Lilly îmi propusese să facem mai târziu o plimbare pe plajă. Luna era plasată decorativ deasupra falezei. Am mers în direcţia casei unde era bal. Proaspeţi studenţi. Poate că îşi amintea de un chioşc sub tei cu mulţi ani în urmă, căci m-a apucat deodată de braţ şi şi-a întors faţa

115

mare şi liniştită spre mine. I-am dat o sărutare. Apoi mi-a zis:

— Are o altă femeie!

— E o legătură mai veche?

— De o bucată de vreme! A cunoscut-o la o petrecere! Era proaspăt divorţată!

— E o legătură serioasă? A ridicat din umeri.

— Nu ştiu. Nu prea vorbim între noi.

Ne-am înapoiat. Dansau pe terasă. Carsten a întrebat:

— Aţi făcut o plimbare frumoasă?

Ochii săi aveau o expresie gânditoare. Făcând faţă rolului meu am îmbrăţişat-o pe Lilly şi am sărutat-o. Puţin mai târziu s-a plâns că o doare capul şi s-a dus să se culce.

Am pornit a doua zi destul de devreme către casă. Carsten m-a însoţit până la Râgeleje. Mi-a spus că are chef să facă o plimbare pe jos de-a lungul ţărmului în drum spre casă. Mi-a spus pe drum că speră să mă duc a doua zi s-o vizitez pe Thorsen.

— Contezi pe asta?

M-a bătut pe umăr prieteneşte. Căpătase în ultima vreme o tendinţă de a mă atinge cu diferite prilejuri.

— Fă-o odată, omule! N-o să-ţi cadă coroana de pe cap! Nu muşcă!

M-am aşezat la masa de scris cu binoclul la ochi. Am privit ceasuri întregi trei perdele idioate cu palate. Nu se întâmpla nimic. Simţeam un gol imens în mine, atât eram de dezamăgit că nu te arătai.

Către sfârşitul după-amiezii ai apărut în fine pe stradă, îndreptându-te spre casă. Ciudat mai era felul în care inima mea pe cale de a îmbătrâni s-a apucat să bată cu putere! Te-ai aşezat lângă fereastră cu o ceaşcă de ceai şi nişte prăjituri. Citeai o carte. Din când în când îţi aruncai totuşi ochii pe fereastră. Ţi se pare oare absurd când spun că simţeam un fel de contact între noi? Am avut de câteva ori impresia că te uiţi direct la mine şi am lăsat speriat binoclul din mână.

Mai pe seară am pornit să ne facem plimbarea obişnuită. De data asta de-a lungul cheiului Langelinie. Un vapor mare, alb se afla tras la chei. Era un vas olandez aflat în croazieră. Ne-am oprit amândoi să privim un grup

116

de cucoane foarte bătrâne înzorzonate cu diamante. Porneau în limuzine negre către oraş.

Am pornit-o din nou spre casă. A fost o seară frumoasă.

A doua zi trebuia să fiu inspector de examen la Lyngby.

Luându-mi inima-n dinţi m-am dus până la Glostrup cu

automobilul.

Te simţi întotdeauna cam crispat în asemenea situaţii. Eşti puţin cam nervos din cauza nebuniei pe care o bănuieşti în propriile tale adâncuri. îţi pui obraze şi vezi cât se

poate de puţin.

Carsten îmi spusese să trec mai întâi pe la biroul său.

Dicta nişte foi de observaţie secretarei sale, dar s-a oprit

În clipa în care am apărut. M-a condus de-a lungul unui

coridor larg. Pe parcurs a stat de vorbă cu câţiva pacienţi

şi îngrijitori. Totul îmi făcea o impresie absolut normală.

Am intrat într-o sală mare destinată vizitatorilor cu acces

la grădină. Erau plante ornamentale la ferestre, mobilierul

era confortabil, atmosfera îmi părea destinsă, aproape

veselă.

Thorsen era aşezată pe un scaun lângă fereastră. Purta

o rochie roşie. Faţa ei cu ochii aceia mari şi întunecaţi îmi părea mică. Era arsă de soare, dar slăbise. Avea o privire distantă. Dar în clipa în care ochii ei m-au zărit şi mesajul a fost transmis pe căi tăinuite scoarţei cerebrale, mi-a zâmbit recunoscându-mă.

Carsten s-a retras discret.

— Bună, Marcus!

— Cum te mai simţi, Thorsen?

— Louise! rectifică ea.

Mi-a luat mâna şi a dus-o în jos către pântecul ei svelt,

zicând:

— Creşte!

— Ce creşte? am întrebat.

— Nu simţi? Dă din picioare!

În jurul gurii îi apăruse un zâmbet stereotip. Ceilalţi pacienţi nu ne acordau nici o atenţie. Şedeau în grupuri mici şi vorbeau cu rudele lor. Numai un tânăr cu privirea melancolică stătea izolat şi o observa. Nu ştiam ce trebuie să-i spun. Se obişnuieşte să le dai dreptate, sau nu mai este la modă?

117

Ţinea mâna mea apăsată pe pântecul ei. Mă privea întruna. Dădea din când în când din cap, în semn de confirmare că acolo, înăuntru, era viaţă.

Ciudată situaţie. Era cam urât din partea lui Carsten. Ar fi putut să mă pregătească. Am încercat să-i vorbesc puţin despre colegi. Noii studenţi. Despre examenul de corijentă. Despre cărţile pe care le luasem cu mine. Până şi despre starea vremii. A fost cu totul în zadar. Nu o preocupa decât un singur lucru: iluzia urmaşului nostru comun. Cu ochii pironiţi asupra feţei mele repeta din când în când:

— îl simţi cum mişcă, Marcus?

Când mi s-a părut că stătusem de ajuns, m-am ridicat să plec. în ochii ei întunecaţi apăruse o expresie de panică. Continua să-mi ţină mâna strânsă cu putere. I-am zâmbit liniştitor.

— Nu pleca, Marcus! Nu pleca!

— Dar bine, draga mea... zău că sunt nevoit să plec!

— Nu pleca!

Avea acum un glas ascuţit, isteric. Lipsa de atenţie din jurul nostru luase acum sfârsit. Ceilalţi ne priveau ţintă. Tânărul cu ochi melancolici căpătase un rictus în jurul gurii. Rudele pacienţilor mă priveau cu o expresie de parcă eu as fi fost acela care nu se poartă cum trebuie. Am încercat să mă desprind, dar s-a agăţat de mine continuînd să strige că nu trebuie să plec.

S-a găsit în cele din urmă un suflet inimos care s-a repezit afară pe coridor, întorcându-se cu un îngrijitor.

Au reuşit să o liniştească. A fost scoasă din încăpere. I se auzeau strigătele de departe, pe coridor. Ceilalţi continuau să se uite ţintă la mine. Nu apucase să-şi ia cu dânsa cărţile şi punga cu fructe. Am ieşit afară. N-am apucat să închid bine uşa şi s-a şi auzit un murmur intens înăuntru.

Cu senzaţii foarte neplăcute m-am îndreptat spre holul de la intrare. Pe parcurs a survenit un interludiu bizar: a ieşit dintr-un salon un bărbat cam de vârsta mea. Zărindu-mă a izbucnit în hohote de râs zguduitoare, de parcă apariţia mea ar fi fost irezistibil de comică. M-a arătat cu degetul şi a încercat să spună ceva, dar nu reuşea din

118

cauza hohotelor de râs. A reintrat în salonul său îndoindu-se din mijloc. Râsul acesta m-a însoţit de-a lungul întregului coridor până în holul din faţă.

Era acolo atârnată o oglindă şi m-am privit în ea cercetător. Hohotele de râs ale omului se auzeau încă din depărtare. Marcus Lange arăta ca de

obicei. Trăsături sceptice, ochi cenuşii, o culoare sănătoasă a feţii. Chipul lui Carsten a apărut dintr-o dată în oglindă îndărătul meu.

— Ei, cum a mers? Bine, nu-i aşa?

— Bine!? am zis enervat, a mers al dracului de rău! N-a

mai vrut să-mi dea drumul!

— Nu a vrut; fireşte că nu a vrut! însemni destul de

mult în viaţa ei!

— Pretinde că aşteaptă un copil cu mine!

— Ei, şi! în locul tău n-aş acorda atâta importanţă acestui lucru. Ar putea avea mai multe interpretări!

Tendinţa pe care o avea de a bagateliza toate neplăcerile mele începuse să mă indispună.

— Ce naiba, de ce nu m-ai pregătit în privinţa asta? E

destul de urât din partea ta!

— N-ai mai fi venit deloc dacă aş fi făcut aşa ceva! M-a luat după umăr şi m-a scos din clădire. Circulaţia de pe Ringvejen era intensă. Mirosea a cauciuc şi a benzină.

— încearcă să te pui în situaţia ei, a zis Carsten. Aşteaptă un copil cu tine, iar tu nu vrei să ştii nimic de ea! Nu-i o situaţie plăcută pentru o fată tânără ca dânsa!

— De ce ar trebui să particip la comedia asta? i-am

răspuns.

— Ce dumnezeu, a replicat Carsten, doar faci parte din

piesă!

Ne-am îndreptat către automobil.

— N-ai încercat să-i scoţi din cap ideea asta fixă? 1-am

Întrebat.

— Ba da, am încercat să o conving că eşti un om de

nimic! Dar nu mă crede!

A zâmbit ironic. M-am aşezat la volan şi am pornit dând automobilul înapoi. A rămas un moment pe loc, uitându-se după mine. Apoi şi-a trecut mâna peste frunte şi a intrat din nou în clădire.

119

Am intrat la Hermansen, să-mi cumpăr un pachet de ţigări. De acolo m-am dus la pornoshop, ca să arunc o privire, în vitrină predomina un roşu discret cu draperii de catifea, ca într-o giuvaergerie pretenţioasă. Nu erau

decât vreo patru, cinci reviste în galantar. Activităţile primitive ale actorilor din fotografii contrastau comic cu aranjamentul pretenţios al vitrinei.

În prăvălie vreo trei, patru domni, îşi întorceau spatele unul altuia cu anonimitate, examinând mărfurile expuse. Erau de vânzare şi o serie de aparate. Vânzătoarea cu sânii goi era în curs de a-l servi pe un client. Omul se uita în chip demonstrativ la orice, doar la sânii voluminoşi cu vinişoare subţiri ai fetei nu se uita. I-a întins revista dorită şi a primit banii cu o mutră de parcă i-ar fi vândut un săpun de toaletă. Când poftele sexuale ajung atât de fireşti, sunt pe punctul de a deveni o farsă.

Nu erai acasă, în orice caz nu te-am văzut. La ora şapte şi jumătate, moment în care ecranele aparatelor de televiziune au început să-şi răspândească lumina lor cenuşie, m-am dus la restaurant. Totul era ca de obicei. Cu toate acestea, aveam o presimţire că urmează să se întâmple ceva. Ca în momentul în care se apropie o furtună.

M-am întors acasă pe la orele zece seara. Nimic nou la etajul al treilea pe dreapta. Apoi a sunat telefonul. Actul următor al dramei Thorsen. Era tatăl ei.

— Aţi aflat? a întrebat dl Thorsen gâfâind.

— Ce anume?

— A fugit din spital!

Dat fiind că nu reacţionam, glasul său a devenit aspru:

— Spuneam că a fugit din spital!

— Da, am auzit. Ce vreţi să fac?

Se mai domolise puţin: Nu... nimic. Totuşi... dacă s-ar întâmpla să vină la dumneavoastră...

— Dar de ce naiba să vină la mine? Glasul său redevenise dintr-o dată autoritar.

— Am zis dacă... Aţi binevoi în cazul acesta să telefonaţi la numărul acesta?

A dictat numărul şi m-a rugat să-l repet, îl notasem pe agenda telefonică.

— Al cui număr este?

120

— Al inspectorului de poliţie Bengtsen! N-aveţi decât să întrebaţi de dânsul. E de serviciu toată noaptea...

— îl chem sigur, în caz că apare! i-am spus obosit şi am închis telefonul, scoţându-l apoi din priză. Eram sătul

de cazul Thorsen.

Peste o oră m-am culcat. Dincolo ardea lumina îndărătul perdelelor Rosenborg. Celelalte apartamente erau cufundate în întuneric. Luasem cu mine în pat un catalog cu ambarcaţiuni de agrement. Bărcile au ceva liniştitor

când eşti enervat.

Eram enervat. Nu reuşeam să adorm, îndată ce puneam catalogul de o parte şi stingeam lumina, începeaţi să vă învârtiţi în mintea mea, tu şi cu Thorsen. Mă gândeam dacă n-ar fi cazul să beau o sticlă de bere, ori două, când am

auzit bătând în uşă.

Dar de ce să bată? Ce, nu mergea soneria? Am ieşit în antreu. Am constatat că bătăile se produceau în uşa de la bucătărie. Folosesc atât de rar intrarea aceasta încât aproape că uitasem de existenţa ei. Dar fireşte că există. Se găseşte la toate imobilele vechi de pe strada noastră. Bunăoară şi în imobilul de peste drujn. Un eventual vizitator ar fi putut să-şi lase automobilul pe strada paralelă şi să intre pe scara din dos, traversând curţile. Au fost curăţate în cadrul unei acţiuni de asanare. Eventualul vizitator ar fi putut intra neobservat în imobil pe calea asta. Bătăile continuau. Am deschis. Era Thorsen. A dat buzna în casă. Am încuiat uşa bucătăriei şi am intrat după ea. Stătea într-o poziţie dramatică lângă perete cu mâinile pe raftul cu cărţi. Piesa a continuat să se desfăşoare. M-am uitat la ea. Apoi m-am dus la biroul meu şi m-am lăsat cu greutate pe scaun, întâi tăcere, o bucată de vreme. Apoi

un dialog:

— Ce înseamnă asta Thorsen?

— Ai plecat de lângă mine!

— Da, bineînţeles că am plecat! Mai am şi altceva de

făcut!

— îmi promiseseşi că nu vei pleca de lângă mine!

— Acuma începi cu basmele. Nu ţi-am făgăduit aşa ceva! Doar ştii prea bine.

121

Am luat agenda de telefon şi m-am uitat la număr. Mă simţeam ca o

victimă a unui complot stupid.

— Sunt nevoit să telefonez la poliţie!

Era albă ca varul. Avea ochii mari şi întunecaţi. Faţa ei era ca o mască alb cu negru.

— Să nu mă laşi în plata domnului! zise cu glasul plângăreţ. Doar aşteptăm un copil!

— Ăsta-i un lucru pe care ţi-l închipui tu! am zis. încercam să-i vorbesc cu o voce cât se putea de neutră. Dar îmi dădeam seama că îmi tremura puţin glasul.

Eram pe punctul de a forma numărul, când mi-am dat seama că scosesem telefonul din priză. Mă privea neîntrerupt. Atunci am auzit zgomotul unui automobil. Am aruncat o privire în stradă. Era un Volvo Amazon, îl întrezăream pe comisarul de poliţie cenuşiu şi încă câţiva poliţişti în lumina tulbure. Uşa de la stradă se deschise cu scârţâitul ei prelung, reânchizându-se cu o bubuitură prelungă. Proprietarul primise numeroase plângeri în privinţa acestei uşi. Thorsen îşi ciulise şi ea urechile. Apoi s-a repezit dintr-o dată şi a luat coupe-papier-ul chinezesc, postându-se în faţa uşii dinspre antreu. Eram mort de oboseală. A sunat la intrare. De două ori, la fel ca poştaşul.

— Termină, Thorsen! N-are nici un rost! Dă cuţitul încoace!

— Thorsen! repetă ea. îmi spui întotdeauna Thorsen! Ani întins mâna după cuţit. A sunat din nou la uşă. I

s-au prelins două lacrimi de-a lungul obrajilor slăbiţi. Mi-am întins mâna mai mult. Nu cred că avea de gând să se folosească de el, dar când am vrut să-l apuc 1-a împins înainte. M-a tăiat pe dosul palmei. Sângele a ţâşnit formând o linie roşie punctată. Când a văzut sângele a dat drumul cuţitului să cadă. Am trecut prin faţa ei şi m-am dus afară să deschid.

— E înăuntru, am zis.

Au intrat în cameră la ea, în timp ce îmi sugeam mica rană de pe dosul palmei. Inspectorul de poliţie se uita la mine. Cei doi agenţi de poliţie au trecut pe lângă noi cu fata. Mergea cu capul plecat. Uşa s-a închis şi li s-au auzit paşii pe scară. Am intrat în cameră. Apoi s-a auzit scârţâi-

122

tul prelung al porţii de la intrare şi bubuitura cu ecou. Automobilul poliţiei a pornit.

— N-ar fi cazul să vă puneţi puţin iod? Arăta spre mâna mea. S-a dus până în dreptul uşii şi a ridicat cuţitul de jos.

Se uita la el cu interes.

M-am dus în camera de baie şi am găsit iodul în dulăpiorul cu medicamente. Rana încetase aproape cu totul să sângereze. Am pus un plasture.

Inspectorul îşi aruncase pălăria pe birou. Se aşezase în scaunul de vizavi şi examina coupe-papier-ul. îl ţinea în

sus.

— Avem nişte legi destul de ciudate, a zis inspectorul.

Pumnalele depăşind o anumită lungime sunt interzise, în schimb eşti liber să loveşti cu cuţite de bucătărie şi cu

d'astea!

— E o piesă de colecţie, i-am replicat eu. A pus cuţitul la o parte şi a privit în jur.

— Aveţi o locuinţă frumoasă! Ce de cărţi mai aveţi! Nu mai am aproape deloc timp de citit. Pot să fumez?

A scos un pachet de ţigări mototolit din buzunar şi a luat o ţigară. S-a uitat la ea cu dispreţ şi şi-a aprins-o. N-a

vrut să bea nimic.

— Se întorc imediat să mă ia! zise inspectorul. Medicul primar a fost de părere că va veni la dumneavoastră. Am încercat să vă telefonez.

— Am scos telefonul din priză.

— E o măsură foarte bună uneori! Ochii săi cenuşii zâmbeau discret.

— Credeţi-mă că n-am poftit-o să vină încoace! Şi-a scos carneţelul negru.

— Sunteţi uneori foarte susceptibil! Doriţi să menţionăm

ceva despre rana aceasta?

— N-are nici o importanţă!

M-am dus la dulăpiorul cu băuturi şi mi-am turnat un whisky. Am pus câteva cuburi de gheaţă în pahar. M-am instalat pe scaunul mesei de scris.

— Va fi internată cu de-a sila? 1-am întrebat. A răspuns dând din cap. Whisky-ui se răspândea încălzindu-mă la stomac. Purta acelaşi costum ca rândul trecut. Avea pantofii prăfuiţi. Unul dintre pantofi era cu şireturile dezle-

gate. Şedea şi mâzgălea ceva în carneţelul său. Strângea din pleoape, ca să nu-i intre fumul în ochi.

— Asta-i totul, zise inspectorul. Deci a venit din proprie iniţiativă!

— Da! .

— La ce oră?

M-am uitat la pendulă.

— Cu puţină vreme înainte de sosirea dumneavoastră. Pe la douăsprezece şi jumătate.

După ce a terminat de scris, a rămas un timp privind în gol. L-am întrebat:

— Sunteţi însurat? S-a holbat la mine.

— Sunteţi însurat? am repetat eu. Aveţi copii? Unde locuiţi?

— De ce îmi puneţi întrebările acestea?

— Despre ce să vorbim atunci?

A zâmbit. Zâmbetul acela uşor şi trist.

— Sunt căsătorit! Am doi copii. O fată, care e măritată cu un negustor de aparate de radio din Holsterbro, şi un băiat, care a fost luat la armată. Locuiesc într-un apartament proprietate cooperatistă pe Genforeningsplads. Mai doriţi ceva?

— Nu, mulţumesc!

S-a auzit uruitul unui automobil jos pe strada liniştită. S-a dus la fereastră şi s-a uitat în jos. A observat binoclul aflat îndărătul perdelelor. S-a uitat puţin la el şi apoi la mine.

— Stele?

— Păsări! am răspuns.

— Aici în oraş?

— Sunt păsări şi aici în oraş. De altfel am automobil, aşa că pot ajunge repede afară, la ţară...

— Trebuie să fie tare plăcut! lată-i, au sosit! Dacă va fi ceva vă sun eu... Şi-a mai rotit o dată privirea prin cameră. O să fiţi acasă? Dar nu cred să mai fie nevoie!

A scos un oftat uşor şi a plecat. Am stins lumina şi m-am dus la fereastră. Uşa de jos si-a produs scârţâitul obişnuit. într-una din primele zile următoare aveam să primesc plângeri în această privinţă. A apărut pe stradă.

S-a oprit o clipă şi a tras aer adânc în piept. Apoi s-a dus la maşina poliţiei şi s-a aşezat pe locul de lângă şofer.

Puţin mai târziu automobilul a pornit. Am aruncat o privire asupra casei de vizavi. Rosenborg era ridicat. Stăteai la fereastră şi te uitai pe stradă.

Te uitai după maşina poliţiei. Ai urmărit-o din privire până ce a dispărut după colţ înspre 0sterbrogade. Apoi am avut impresia că ai privit în direcţia mea.

Ţi-am format numărul. Ai tresărit uşor. Apoi ai luat

receptorul. Ai zis:

— Ştiu bine cine sunteţi!

9

Şi în felul acesta a început ultimul act al piesei.

Partea aceasta o vom numi: „Scurta Fericire". A durat precis o săptămână, dela 18 la 25 iunie, orele 22,37, oră consemnată în mai multe locuri.

Piesa conţine vechile şi bunele ingrediente: dragoste, sex, violenţă şi se termină cu o despărţire definitivă.

Mi-ai spus:

— Ştiu bine cine sâmeţi!

Iar puţin mai târziu mi-ai spus cine sunt. N-aveam nici un motiv să neg această afirmaţie. Manevrele introductive erau depăşite. Aşa fiind ţi-am propus să ne întâlnim. După o scurtă ezitare mi-ai spus: — De ce oare să ne întâlnim?

Ţi-am spus, precum şi era, că eram foarte preocupat de persoana ta. Ba ţi-am spus chiar pe şleau că mă îndrăgostisem de tine. Părea să te amuze. După oarecare tocmeală ai căzut de acord să ne întâlnim. Aşa a fost începutul. N-are nici un rost să mai intrăm în detalii. Aşadar ne-am întâlnit. Simpatie reciprocă. Anotimpul era ideal. Eram amândoi oameni adulţi. Eram în acelaşi timp cam singuratici, fiecare de partea sa a străzii, încetul cu încetul mi-ai depănat povestea ta. Nu dintr-o dată. Doar frânturi. Nu te trăgeam de limbă. Nu-mi stă în fire. Am fost de părere

125

că trebuie să hotărăşti tu singură cât vrei să-mi povesteşti, în linii mari lucrurile se prezentau în felul acesta:

Erai măritată. Vă cunoşteaţi încă din timpul şcolii. Nu se putea spune

că fusese vorba de dragostea cea mare, dar eraţi „ân vorbă", precum se spune. El era elementul dinamic. Era într-un fel întotdeauna prezent. Ai rupt cu dânsul în câteva rânduri şi ai avut unele legături cu alţii. Dar în cele din urmă, sub influenţa unei uşoare depresiuni, pricinuită de faptul că un tip te înşelase, i-ai spus da. Nu e prima oară că se întâmplă lucruri d'astea. V-aţi căsătorit, dar n-aţi avut copii în primii ani. Visai, precum îmi spuneai, să devii actriţă.

Bărbatul tău avea o situaţie materială bună. Socrul tău avea o fabrică de articole electronice care mergea strună. După moartea sa, survenită pe neaşteptate în urma unui atac de cord, fabrica a fost preluată de soţul tău. în realitate întreprinderea pare să fi fost condusă de alţii.

Şi apoi au început necazurile. Mocniseră fireşte şi mai înainte, dar după moartea socrului tău au ieşit la iveală. V-aţi mutat în vila cea mare, albă din Charlottenlund. Soacră-ta s-a mutat la etajul întâi, dar gospodăreaţi împreună. Nici tu, nici soacra ta nu prea eraţi entuziasmate de aranjamentul acesta, dar soţul tău şi-a impus voinţa.

Era vechea şi binecunoscuta poveste despre tânărul cu caracter slab şi complex matern şi aşa mai departe. S-a schimbat. A fost însă o schimbare lentă, insidioasă. Spuneai tu însăţi că aducea a boală mintală. Nu-mi spuneai de-a dreptul despre ce era vorba. Dar făceai aluzii la o stare nestabilă, care oscila între o supunere aproape penibilă şi accese violente de furie şi brutalitate. Spuneai că începuse să-ţi fie frică de el.

Atunci te-ai despărţit pentru prima oară de el. Spuneai că nu mai vrei să suporţi. Ai început să iei lecţii de la un actor, şi ai colaborat şi în câteva filme de reclamă.

Te văzusem deci şi înainte de a ne cunoaşte. Filmul acesta făcea reclamă pentru o loţiune after-shave. Apăreai în compania unui muşchetar împodobit cu pene. Te lăsai cucerită de el, pentru că avea o piele atât de fină şi emana un miros viril. Acţiunea se desfăşura într-o pădure. Te saluta aplecându-şi pălăria împodobită cu pene până în col-

126

bul de la picioarele tale. Scena era analoagă celei pe care o văzusem în parcul 0stre Anleeg. Cu excepţia unui detaliu: pălăria cu pene.

Escapada ta nu a fost încununată de succes. Ai fost căutată de soţul tău, care te-a asediat, jurându-ţi că totul se va schimba. Atunci te-ai întors. Dar a fost la fel ca înainte. După un scurt răstimp în care între voi a domnit

o armonie relativă, a reânceput să oscileze între o comportare supusă, aproape copilărească, şi accese violente de furie. Era un fel de gelozie bolnăvicioasă. Ai pomenit ceva şi despre impotenţă periodică. Apoi ai plecat din nou de lângă el. Te-a căutat, implorându-te să te reântorci acasă şi ameninţându-te că se sinucide. A întrebuinţat toate mijloacele clasice. Ai cedat. Aţi avut un copil. Menajul vostru a continuat în felul acesta timp de câţiva ani.

Soţul tău! Erai singura persoană care cunoştea aceste aspecte ale firii sale. S-ar putea totuşi ca soacra ta să fi bănuit ceva, dar în rest...! Un om sociabil şi amabil, puţin cam timid. Fabrica mergea de minune. Socrul tău avusese grijă să-i asigure continuitatea. Soacra ta deţinea majoritatea acţiunilor. Pe plan oficial soţul tău era director, dar de fapt conducerea întreprinderii se afla în mâinile unui

anumit Joackim Matzen.

Duceaţi două feluri de viaţă. Unul exterior, cu prânzuri festive şi petreceri unde jucai rolul unei excelente gazde tinere, şi altul interior, destul de problematic. O echilibristică anevoioasă, aşa spuneai. Partea cea mai rea era că nu aveai cu cine vorbi. Prietenii voştri vă cunoscuseră pe amândoi încă din vremea copilăriei. Nici nu te-ar fi crezut dacă le-ai fi povestit adevărul despre purtarea lui. Părinţii tăi erau divorţaţi. Pe tatăl tău nu-l văzuseşi de douăzeci de ani, iar mama locuia în California. N-aveai fraţi sau surori şi aproape deloc familie. Totuşi da, verişoara mamei tale era căsătorită cu bătrânul domn M011er, care locuia la etajul al treilea pe dreapta, în casa de peste drum. Ea a murit de altfel în iarna aceasta.

Raporturile dintre tine şi bărbatul tău deveneau din ce în ce mai rele. Avea accese violente de gelozie de un caracter aproape demenţial. Te silea să-i vorbeşti despre relaţiile tale cu alţi bărbaţi. Cu toate amănuntele. Şedea

127

privindu-te cu ochi care aveau o licărire ciudată. Devenea din ce în ce mai excitat. Era un fel de furie sexuală. Scenele acestea se terminau în mod regulat prin accese de violenţă şi te bătea măr. După aceea se prăbuşea plângând şi îţi cerea iertare. Secvenţele acestea se repetau de fiecare dată.

— Bine, dar cum rămâne cu soacră-ta? Nu ştia nimic?

— Aude destul de prost, Marcus! Cred totuşi că avea o oarecare idee

despre cele ce se petreceau!

Situaţia se agrava din ce în ce. Trebuia să repeţi întruna istoria relaţiilor tale cu alţi bărbaţi. Ba unde mai pui că trebuia să adaugi, să născoceşti noi legături pentru a-l satisface.

Te-ai dus la un psihiatru. Te-a sfătuit să divorţezi. Ai părăsit din nou domiciliul conjugal. Iar a venit după tine. îmi spuneai că de data asta părea schimbat. Pretindea că urmează un tratament. De aci înainte totul avea să fie bine, dar s-a vădit mai târziu că fusese minciună. Mi-ai spus că acum începuse să-ţi fie cu adevărat frică de el. Când îl apucau accesele acelea grozave de gelozie, era uneori cât pe ce să te sugrume.

— Dar de ce nu te-ai dus să reclami la poliţie?

— La poliţie! ai ridicat resemnată din umeri. Ce aş fi putut să le spun? Tot nu m-ar fi crezut!

— Păi dacă încerca să te omoare... doar trebuie să-ţi fi lăsat anumite urme...

Nu, îmi răspundea! tu. Fapt ciudat, dar avea totuşi un fel de stăpânire de sine. Avea întotdeauna grijă să nu se poată observa nimic.

În cele din urmă n-ai mai putut suporta. Ai plecat din nou de la el. S-a dus din nou să te caute şi de data asta a fost cât pe-aci să te ucidă. Ai fugit din nou de lângă el. La hotel. Te-a găsit cu ajutorul unui detectiv particular. Atunci te-ai hotărât să te ascunzi. I-ai telefonat domnului M011er la Malaga şi ţi-a dat voie să locuieşti în apartamentul de la al treilea pe dreapta. Dar tot te temeai să nu te descopere detectivul particular.

— Acum înţeleg în fine figura cu peruca blondă. Hermansen ştie că locuieşti aci?

128

Da. Bătrânul Moller îi scrisese lui Hermansen să fie discret, căci îi făcuse aluzie la necazurile întâmpinate când vorbise cu bătrânul la telefon.

— Trebuie însă, spusese ea, să fim foarte precauţi! Şi

În interesul tău!

— în interesul meu?

— Da, în interesul tău!

La un moment dat, într-una din aceste evadări/ a avut o legătură cu un tânăr care era artist la Teatrul Regal, într-o noapte în care plecase de la teatru spre casă a fost atacat pe la spate, trântit la pământ şi destul de

rău maltratat. Bineînţeles că nu a putut dovedi că îndărătul acestei agresiuni stătea soţul ei, dar a avut puternice bănuieli.

De aceea am fost foarte prudenţi, atât în interesul tău, cât şi al meu. Ne întâlneam mai mult în apartamentul meu, seara târziu şi rămâneam împreună cea mai mare parte a nopţii. Când începea să se facă lumină, pe la ora trei dimineaţa, te întorceai la tine. Sau ne întâlneam undeva în oraş şi plecam cu maşina la ţară. Pe coastă, ori la pădure, îmi amintesc într-o străfulgerare de o poiană însorită lângă Fiskebsek, de un dig de piatră şi o şopârlă, iar departe se auzea un cuc. Era în după-amiaza aceea în care mi-ai povestit aproapfc tot ce ştiu despre bărbatul tău. N-a venit dintr-o dată. Mici fragmente care se legau între ele. îmi spuneai că nu îţi place să vorbeşti despre lucrul acesta. Spuneai de asemenea, că nu crezi că-mi face plăcere să aud lucruri de felul acestora. Da, îţi dădeai seama de la o vreme încoace că te observam.

— Ce Dumnezeu, doar simţi când eşti urmărită! ziceai. Ar fi fost într-adevăr greu să nu observi că mă ţineam după tine. Spuneai că fusesem cam neîndemânatic. Mă văzuseşi bineînţeles şi când alergam în treningul roşu.

— Şi atunci 1-am întrebat într-o seară, aşa în treacăt, pe Hermansen, ce fel de om eşti!

— Şi ce fel de om ţi-a spus că sunt?

Ai râs.

— A spus că eşti cam ciudat. A mai spus că te interesa destul de mult apartamentul acela! Mi-am dat curând seama că trebuie să ai un binoclu! Mi-am dat de asemenea destul de repede seama că tu erai persoana care mă

129

chema la telefon! La început mă temusem să nu fie soţul meu...

— Trebuie să-ţi cer iertare! M-ai sărutat. Apoi mi-ai spus:

— Fireşte că la început mi se păruse cam ciudat! Dar cu timpul... (zâmbeai, dusă pe gânduri)... cu timpul devenise foarte interesant! înţelegi, îmi dădusem perfect de bine seama că nu erai câtusi de puţin periculos! Mă simţeam într-un anumit sens flatată. Vreau să spun de a fi preţuită în felul acesta.

— Ar fi putut fi şi un voyeurism banal.

— Atunci presupun că nu m-ai fi urmărit. Şi nu m-ai fi chemat nici la

telefon. Un voyeur se mulţumeşte cu privitul, nu-i aşa?

— Lasă că pe viitor n-am să te mai ţin sub observaţie! Ai devenit dintr-o dată gravă:

— Ştii ce, Marcus, îmi pare de fapt bine că mă observi. Dacă mi s-ar întâmpla ceva...

Îmi vine greu să descriu felul în care mă simţeam. Eram puţin cam jenat. As încerca să-mi exprim starea în care mă aflam în alt mod. Abia acum, la o vârstă destul de matură, mi-am dat seama despre ce tratează de fapt jumătate din literatura universală, drama, filmul. Aflasem lucrul acesta acum dintr-o dată. Tot ceea ce se referea la dragoste şi corolarul ei, gelozie, dor şi aşa mai departe, reprezentase pentru mine mai înainte un fel de postulat. Acum simţeam pe propria mea piele ce înseamnă toate astea. Trebuie să recunosc în cele din urmă că ceea ce s-a scris şi s-a cântat despre dragoste nu este deloc exagerat.

E greu să vorbeşti despre ea, fără să te apuci să foloseşti vechile şi frumoasele clişee: apele învolburate care rup toate zăgazurile, soarele care dezgheaţă pământul împietrit de ger, vulcanul a cărui erupţie face să se crape pământul şi altele de felul acestora. Experienţa dragostei poate conţine ceva dintr-o excursie lăuntrică în propriul tău eu. Te avânţi în torentul propriilor tale simţiri şi te laşi dus spre tărâmuri noi pe care nici nu bănuiai că le ai înlăuntrul tău.

Ai apărut pe scena de vizavi tocmai la momentul oportun. Spectatorul simţea nevoia să se angajeze. Presupun

130

că era singurul mod în care puteam să iau şi eu parte la străvechea piesă care se numeşte „Dragostea".

Şi am participat. Cu trup şi suflet. Faptul că piesa mai comportă şi un personaj care se strecura la periferia acţiunii sub forma unei ameninţări permanente, îmi părea cam comic. Dar făcea fireşte parte din piesă şi la drept vorbind ne întâlnisem din cauza lui.

Eram amândoi culcaţi în patul meu. Afară începuse să se lumineze, în curând urma să te duci dincolo, la tine acasă. Mierla stătea pe undeva deasupra şi ne acompania frumos cu trilul ei în gamă minoră. Trecuse aproape o săptămână de când te cunoscusem şi ţi-am propus să locuim împreună în vederea făuririi unui anumit viitor comun. Stăteai întinsă în pat şi te uitai la mine. Apoi ai

zâmbit uşor.

— îmi ceri mâna, Marcus?

— Da, de ce nu?

— Păi sunt căsătorită!

— Poţi divorţa! Doar sunt atâtea care divorţează. Propunerea mea ţi se părea foarte atrăgătoare. Pe de

altă parte trebuia să rezolvi mai întâi toată treaba asta. Erai

Încredinţată că soţul tău îl stârnise din nou pe detectiv,

asmuţindu-l asupra ta. Mai târziu sau mai devreme avea

să te găsească şi ce te făceai în cazul acesta? Ţi-am răspuns:

— Ar fi aproape de dorit să o facă! în caz că întreprinde

ceva ai un martor excelent!

Coincidenţă bizară, tocmai într-una din zilele acelea citisem una dintre acele „poveşti adevărate", publicate în Extra-Bladet. O femeie descria iadul în care trăia cu soţul ei. Situaţia ei amintea foarte mult de a ta.

Femeia scria că soţul ei se afla la închisoare, pentru că o atacase în mai multe rânduri, ameninţând-o că o omoară. Omul urma să iasă în curând din închisoare. Femeia se adresase cu acest prilej poliţiei.

Scria: „Poliţia îmi spune că pot să fiu cu totul liniştită, căci i s-a pus în vedere că în cazul în care va veni din nou să mă caute, va intra din nou la închisoare. Cum rămâne însă pentru cazul în care nu va respecta această interdicţie a poliţiei? Atunci îl vor putea întemniţa după ce m-a atacat şi eventual ucis. Spun că mă vor proteja. S-ar putea

131

să mă poată apăra o bucată de vreme, dar în nici un caz până la sfârsitul zilelor mele. De fapt nici nu au posibilitatea de a mă apăra când mă duc la serviciu, ori la cumpărături. Nu mă pot muta îri altă parte, căci am trei copii mici. Adevărul este că autorităţile nu pot face absolut nimic dacă un om se decide cu fermitate să-şi asasineze soţia. Pot cel mult să îşi exprime regretul după aceea."

Povestea acestei femei m-a pus pe gânduri.

Am să-ţi povestesc acuma un lucru pe care încă nu 1-ai aflat. M-am dus să văd cum arată bărbatul tău. Era într-o zi în care erai ocupată. Nu mi-ai spus despre ce era vorba şi nu te-am iscodit. M-am gândit că cel mai bun lucru ar fi să-l văd, ca să-l pot recunoaşte în caz că ar apărea pe

strada noastră. A privi în faţă primejdia care te ameninţă este de altfel un principiu bun şi înţelept.

Nu ţi-am spus nimic, pentru că n-avea nici un rost să te fac şi mai neliniştită decât erai.

M-am dus cu automobilul până la fabrica sa. Era ora patru după-amiază. Era o clădire modernă lunguiaţă, înconjurată de peluze verzi, o terasă însorită, împrejurimi plăcute. La ora patru şi jumătate muncitorii au dat năvală afară. M-am dus la portar şi am întrebat dacă directorul Hallund plecase. S-a uitat înspre locul de parcare din faţa clădirii birourilor şi a arătat cu mâna spre un Porsche de culoare galbenă stridentă.

— Asta e maşina lui, a zis portarul. Despre ce este vorba?

— Păi am fost colegi de şcoală, am răspuns.

Nu prea fusesem abil. Sunt şi par a fi cu cel puţin zece ani mai în etate ca dânsul. Portarul s-a uitat neîncrezător la mine. Apoi a zis:

— Cum vă numiţi? îl voi anunţa telefonic pe director. Am mormăit o oarecare scuză şi m-am grăbit să ies.

M-am dus la automobilul meu şi m-am aşezat la volan. Portarul mă privea din cuşca sa de sticlă. Atunci am pornit şi am făcut colţul clădirii. Am oprit şi am aşteptat. Din locul în care mă aflam puteam vedea aleea până în dreptul fabricii.

Puţin mai târziu a apărut pe poarta fabricii Porsche-ul galben. A trecut colţul unde staţionam. Am pornit şi l-am

132

urmărit la o oarecare distanţă. Era greu. N-aş putea spune că respecta cu conştiinciozitate regulile de circulaţie. Pe lângă aceasta, automobilul acesta ţipător de galben avea darul să-i enerveze pe automobiliştii mai tineri. Lucrul acesta îmi amintea de vremurile bune petrecute împreună cu colega mea Korner. A fost o adevărată minune că am izbutit să mă ţin de el până afară din oraş pe şoseaua paralelă cu Strandvejen. Am cotit după un colţ pe o fundătură şi am dat peste o intrare particulară.

Am parcat maşina pe şoseaua paralelă, îmi luasem nepreţuitul binoclu cu mine. După aceea am pornit-o pe fundătură ajungând până la drumul de acces particular. Casa cea mare, albă se afla pe o colină de mică înălţime. Peluzele se lăsau înspre Strâmtoarea Sundului. Era o zi frumoasă cu un vânt destul de puternic. Pe întinsul apei

pluteau numeroase iole.

Soţul tău a apărut din garajul aflat la capătul aleii de acces. S-a oprit puţin să privească spre Sund. O fetiţă de vreo patru, cinci ani a venit la dânsul. A luat-o în braţe. De cealaltă parte a aleii de acces se afla o grădină întinsă şi cam neîngrijită. La capătul acesta semăna mai mult cu un hăţiş alcătuit din pomi fructiferi chirciţi.

Am păşit peste gărduleţ şi m-am căţărat într-un pom. La o înălţime de vreo doi metri am găsit un loc minunat. Era şi o cracă transversală de care puteam să-mi sprijin

binoclul.

Mi-am îndreptat binoclul spre bărbatul tău. în vârstă de vreo treizeci şi ceva. Subţirel şi blond. Era bine îmbrăcat. Eram cât pe aci să spun că costumaţia sa era cam feminină, dar distincţia aceasta nu pare să mai fie atât de valabilă în zilele noastre. Pantaloni bleu, o bluză bej cu mânecă scurtă, pantofi mocasin de culoare cenuşie şi şosete în culorile naţionale franceze. Purta pe braţ un vindiac de mătase de culoarea vinului roşu. Copilul era grăsan. Semăna cu tine. Soţul tău s-a dus cu copilul pe terasă, unde o femeie mai în vârstă şedea la umbra unei umbrele albastre, îi semăna soţului tău. Era soacra ta.

Casa era mare. Avea aspect de palat cu coloane pe partea dinspre terasă, în fund se afla o clădire transversală, lipită de garaj. Acesta adăpostea în afara Porsche-ului

133

şi un automobil mare, negru, în clădirea curmezişă se aflau locuinţele servitorilor. Soţul tău a sărutat-o pe soacră-ta pe frunte. Avea un aparat de auzit la urechea stingă. O slujnică mai în vârstă, care purta o rochie neagră, le-a servit.ceva de băut pe terasă. Copilul se juca cu păpuşile pe balustrada care împrejmuia terasa pe toată întinderea ei. în dreptul celor două coloane ale faţadei era o scară în formă de evantai, care ducea spre grădină. Presupun că acum douăzeci de ani întreaga familie se grupa pe această scară pentru fotografieri duminicale. Au rămas pe terasă vreme de vreo jumătate de oră. Apoi a reapărut slujnica bătrână şi le-a spus câteva cuvinte. Soacră-ta a luat copilul de mână. Au intrat în casă să mănânce. Asta a fost totul. M-am dat jos din pom şi m-am reântors în strada noastră. La urma urmei, bărbatul tău îmi făcuse impresia unui om neaşteptat de paşnic. Dar cine poate cunoaşte adâncurile firii

omeneşti?

I-am telefonat în aceeaşi seară lui Carsten, pentru a amâna o bucată de vreme partidele noastre de tenis. I-am spus că plec într-o călătorie. Avea un glas ciudat şi deprimat. L-am întrebat dacă i s-a întâmplat ceva.

— Pari cam contrariat.

— Zău? Atunci s-ar putea să am motivele mele! L-am întrebat de Thorsen.

— Se simte mult mai bine! Călătorie plăcută! Aânchis telefonul. Era ceva cu el. Am dat la o parte gân-

dul ăsta. Eram prea preocupat de tine ca să mă gândesc la grijile lui Carsten. Ai venit la mine în aceeaşi seară pe la orele unsprezece.

S-a produs pe neaşteptate o mare rumoare pe strada noastră atât de paşnică. Tocmai ne culcasem. Trebuie să fi fost pe la miezul nopţii. Zgomote de motor puternice, strigăte stridente, zgomot de geamuri sparte, bubuituri şi uruitul enervant al unor motociclete puternic ambalate. Te speriaseşi pe moment, dar am reuşit să te liniştesc, spunându-ţi că nu este de presupus ca soţul tău să vină pe motocicletă în chip de înger Albastru1.

<notă>

1 Denumirea populară a grupurilor de tineri care se plimbă ostentativ pe motociclete.

</notă>

134

Căci despre aceştia era vorba. De la fereastra din colţ aveam o perspectivă excelentă asupra scandalului. Hermansen a avut dreptate. Se iscase un scandal în jurul acelui magazin porno. Fapt este că tinerii aflaţi acolo jos erau în plină acţiune de distrugere a magazinului. Vreo patru, cinci spărgeau geamurile şi aruncau revistele şi diferitele instrumente pe stradă. Un altul stătea de pândă la un colţ al străzii şi un al doilea la colţul opus. Shop-ul a fost cu totul distrus, întreaga acţiune a durat cel mult zece minute. Apoi s-a dat un semnal cu claxonul şi întreaga echipă a pornit duduind în direcţia Strandboulevarden. La scurtă vreme după aceea a sosit şi maşina poliţiei urlând din sirenă. Singurul fapt pe care 1-au putut constata a fost că magazinul fusese distrus şi că făptaşii dispăruseră de mult. „Falck"1 a bătut scânduri în dreptul vitrinelor şi a adunat revistele care se mai puteau găsi. Plouase mărunt în seara aceea. Era o mulţime de

lume pe stradă.

Pe la ora unu noaptea s-a făcut din nou linişte pe stradă. Doi agenţi de poliţie au fost puşi de planton în faţa magazinului. A doua zi de dimineaţă dispăruseră. Vânzătoarele cu sânii goi au trebuit să se întoarcă acasă. Am cumpărat Ekstra-Eladet de la Hermansen. Ochii săi ieşiţi din orbite aveau o licărire deosebită în dimineaţa aceea.

— Am avut dreptate! zise el. Oamenii nu vor să tolereze o asemenea porcărie în cartierul nostru onorabil!

— Sunteţi deci de părere că cei de astă noapte au fost locatari de pe strada noastră?

— N-am spus lucrul ăsta! răspunse Hermansen acru. Mă întreb dacă Hermansen o fi avut vreun amestec.

Cred că nu se va afla niciodată. Domnul director Frederiksen, aşa îl chema pe proprietarul magazinului, declarase în Ekstra-Bladet că acţiunea aceasta însemna un război pe faţă. Nu spunea însă împotriva cui. Un colaborator al ziarului făcea aluzie la existenţa unor legături între directorul Frederiksen şi anumiţi negustoraşi de pe Vesterbro, care se simţeau stânjeniţi în activitatea lor, căci domnul director Frederiksen mai era şi directorul unui club cu

<notă>

1 întreprindere care intervine în cazul diverselor accidente. </notă>

135

spectacole porno şi masaj intim. Se considera că raidul împotriva magazinului porno era un mic avertisment la adresa lui Frederiksen, să nu se întreacă cu gluma. Era o pagină întreagă cu fotografii ale distrugerilor. Curând după aceasta magazinul porno a fost desfiinţat şi s-a mutat acolo o pereche de tineri studenţi. Oficial se ocupau amândoi cu vânzarea de antichităţi.

Îmi amintesc foarte bine, pentru că era tocmai în ziua în care ai avut impresia că eşti filată.

— Şi de ce crezi că ai fost urmărită?

— Aşa... o impresie! E unul care nu mă slăbeşte din ochi.

Te-am strâns la piept.

— Eu sunt acela care nu te slăbeşte din privire! L-ai văzut?

— Nu ştiu. O figură pe care o zăreşti în mulţime. Peste puţin vezi aceeaşi figură în altă parte. Poate şi într-un al treilea loc. Şi atunci începi

să intri la bănuieli.

— Bine, dar eşti sigură?

— Nu, tocmai asta îţi spuneam. E doar un fel de impresie.

— Crezi că e bărbatul tău? Ai zâmbit:

— Nu! Doar îl cunosc! Şi nici n-ar avea timp de aşa ceva. Probabil că e detectivul particular.

Apoi am vorbit despre altele. Era ultima noastră zi, dar nu ştiam în momentul acela. Ne schimbasem programul zilnic. Mă sculam târziu. Vegetam ziua întreagă. Spre seară veneai la mine. Apoi luam masa împreună la o oră târzie. Era în ziua în care spuseseşi că o să faci o friptură de vacă şi o să vii cu ea încoace.

— Păi, poţi să o faci aici.

— Nu, că atunci vii şi mă deranjezi la gătit, ai zis. O fac la mine şi vin cu friptura încoace. De altfel nu prea mă pricep la gătit, dar la fripturile de vacă se spune că mă pricep.

Ai cumpărat carnea în cursul după-amiezii. Obisnuiai să târguieşti pe Vaernedamsvej. Măcelarul s-a mirat când te-a văzut. Spunea că nu te-a văzut de mult.

Erai din ce în ce mai neliniştită. Păreai încordată. Te duceai întruna la fereastră să te uiţi pe stradă.

136

— Poţi să mi-l descrii? E acelaşi ca rândul trecut? Te-ai întors cu faţa la mine:

— Pe cine?

— Pe detectivul particular. E cel care te urmărea înainte?

— Cred că da, ai zis tu. Cred că 1-am zărit o clipă pe

Vesterbrogade.

Mi 1-ai descris. Era de aproximativ un metru şi optzeci. Avea o faţă largă, cărnoasă, vinişoare roşii la tâmple şi pe obraz, destul de voinic, cam de şaizeci de ani. Purta haine gri, o pălărie moale şi ochelari de soare. Era o descriere

foarte precisă.

După ce te-ai dus la tine acasă, am pus binoclul pe pervazul ferestrei şi i-am examinat pe toţi cei ce o apucau pe strada noastră venind dinspre lacuri. Peste o oră m-ai sunat. Aveai glasul speriat.

— Marcus, mi-e aşa de frică!

— Ce s-a întâmplat?

— Am aşa o presimţire sinistră. Simt că e aici!

— Unde?

— Pe undeva pe aproape! Nu ştiu ce e! Mi-e aşa de
frică!

— Vrei să plecăm? Putem pleca imediat! Undeva spre
sud!

— N-am paşaport!

— Atunci hai să plecăm în Suedia!

— N-are nici un rost, ai zis. Dacă a dat de mine, e totuna oriunde ani pleca!

— Atunci vino încoace! Ai răsuflat adânc.

— Nu Marcus, nu vreau să vin la tine, pentru că atunci ai avea tu de suferit! Nu-l cunoşti... Vin mai târziu, de îndată ce se întunecă. Nu vreau să ţi se întâmple ceva!

Te iubeam de adevărat. Oscilam între o fericire năvalnică şi o teamă adâncă. Nu mă temeam de propria mea viaţă. Nu mă gândeam la lucrul ăsta. Mă gândeam numai la tine. Nu trebuia să ţi se întâmple ceva. Te puteam vedea în apartamentul tău. Apăreai din când în când în cameră, îmi făceai semne cu mâna. Şedeam şi te priveam mereu cu binoclul, începuse să se întunece. Era aproape de ora

137

zece. Aprinseseşi lumina. Acum te puteam observa mai bine. Când s-a făcut ora zece mi s-a părut că se făcuse destul de întuneric. Mi-era şi dor de tine. Te-am sunat. Era ocupat.

După cinci minute te-am sunat din nou. Ai apărut în cadrul uşii dinspre vestibul şi te-ai dus să rijdici receptorul.

— Haide, vino odată!

— Stai să termin cu mâncarea!

— Cu cine ai vorbit adineauri?

— Doar cu Hermansen... s-a defectat rezervorul wc-ului din baie. Vin curând. îi mai trebuie puţin fripturii.

Mi-ai făcut semne cu mâna. Apoi ai ieşit din nou în bucătărie. Era aproape întuneric acum. Nimeni pe stradă. L-am văzut pe Hermansen ieşind cu câinele său caraghios. A încurcat mai întâi lesa de piciorul stăpânului şi apoi a dat un ocol teiului, în lumina slabă îl vedeam cum se

răsteşte la animal în timp ce descurca lesa. Câinele îşi găsi în fine un copac potrivit, a emis, căznindu-se, o stropitură şi apoi s-a scuturat energic. Hermansen a tras de lesă. Apoi au intrat. Strada era acum cu totul pustie. Ploua cu găleata.

Apartamentul de dincolo era luminat, îmi dădea impresia unor culise. O locuinţă de tip burghez cu tablouri încadrate în rame aurite, uşi vopsite în alb, mobile de mahon lustruit. Ai apărut la fereastră. Ţineai muşchiul de vacă în mâini. îl prezentai spectatorului de aici. Privit prin binoclu semăna cu o fotografie colorată dintr-o revistă culinară.

M-ai chemat la telefon.

— Trebuie să mai stea doar un pic, ai zis, punând-o pe masa de lângă fereastră. E aşa de suculentă şi fragedă!

Ai dat cu cuţitul în friptură, ţinând receptorul aproape, ca să pot auzi. Suna a foarte fraged.

— Nu vrei să viu la tine să iau friptura? te-am întrebat.

— Nu-i nevoie, lasă că o aduc eu. Ai destupat sticla de vin?

— Da.

Nu am văzut pe nimeni intrând în clădire Am stat tot timpul lângă binoclu. Nici lumină aprinsă pe scări nu am văzut, în schimb am auzit ţârâitul slab al unei sonerii de departe.

138

Te-ai întors cu faţa spre interiorul camerei. Ai tresărit uşor. Apoi mi-ai zis: —A sunat la uşă. — Nu deschide!

— Sunt sigură că e Hermansen cu rezervorul ăla, aşa mi-ai răspuns. Ai pus receptorul pe fereastră şi ai ieşit în vestibul. De abia te zăream în lumina vagă. Nu puteam să văd uşa. Atunci te-ai dat câţiva paşi îndărăt. Ai mers de-a-ndăratelea intrând în odaie. Te duceai înspre fereastră. Nu puteam să văd cu cine vorbeşti. Stătea în dreptul zidului dintre cele două ferestre. Rosenborg şi Frederiksborg. Apoi a ieşit la iveală. Era soţul tău. Nu-ţi puteam vedea faţa. Stăteai cu spatele, îmi tremura binoclul în mâini. Voiam să fac ceva, dar ce? Nu puteam telefona poliţiei. Telefonul tău era în continuare în legătură cu al meu. Am apucat receptorul, pe care îl pusesem pe birou. Auzeam slab vocile voastre, dar nu puteam înţelege ce vorbiţi.

Clipele astea mi se părură nesfârşite. Un murmur continuu. Sta şi se uita la tine. Era palid la faţă. Iţi vorbea insistent, îmi bătea inima

nebuneşte.

Atunci ţi-am auzit dintr-o dată glasul. Ai strigat: — Nu, asta nu se poate! Asta nu se poate! Atunci i s-au schimbat brusc trăsăturile feţei. Am mai văzut astfel de expresii ale feţei. Oamenilor nu li se înroşesc feţele când se înfurie. Se fac albe. S-a repezit la tine cu mâinile ridicate. Te-a apucat de gât. Il auzeam strigând: — Te ucid! Acuma te ucid!

Şi atunci am văzut totul! Ţi-ai întins o mână în spate. Aluneca deasupra fundului de lemn pe care se afla friptura de vacă. Ai dat în fine peste cuţit. L-ai apucat şi 1-ai împins cu un efort înainte şi în sus.

A încremenit, rămânând cu totul nemişcat. Aţi rămas amândoi aşa câteva clipe, care mi se păreau nesfârşite. Mâinile lui au alunecat apoi încet desprinzându-se din jurul gâtului tău, cu gesturi care păreau să-ţi mângâie umerii, mijlocul, şoldurile, lăsându-se la urmă moi în jos. Mişca din buze. Pe chipul său se întipărise o expresie ciudată de mirare. Apoi a lunecat încet în jos, pe spate şi a dispărut din câmpul vizual, sub nivelul ferestrei.

139

Ai privit în jos cu ochii aţintiţi asupra lui. Ochii îţi erau holbaţi. Am strigat cât am putut de tare în pâlnia telefonului. N-ai reacţionat în nici un fel. Ai continuat să stai aşa, încremenită şi cu privirea aţintită în podea, în cele din urmă ai părut să-ţi aduci aminte de mine. Te-ai întors cu faţa la fereastră, îţi ieşeau ochii din orbite; un rictus puternic al gurii. Privirea ta s-a oprit în fine asupra telefonului şi 1-ai luat.

Am zis:

— Vin la tine îndată!

Zăcea într-o baltă de sânge, care se întindea pe toată podeaua din dreptul ferestrei. Făcuseşi urme, de la trupul lui până la scaunul de lângă fereastră, înapoi la telefon şi apoi din nou până la canapeaua pe care şedeai acuma.

Părea straniu de chircit. Ochii săi larg deschişi erau aţintiţi în tavan. M-am aplecat asupra lui. Mi s-a contractat stomacul din cauza mirosului dulceag de sânge. Era mort de-a binelea.

— Ce facem acum, Marcus?

— Telefonez la poliţie!

Ţi-ai ascuns capul în palme. Aveai sânge pe braţe. Aveai dâre de sânge pe obraz. Era sânge peste tot, pe scaun, pe telefon, pe pervazul

ferestrei, pe canapea, pe masă. Cuţitul sta înfipt sub coaste, în partea stingă a sternului.

— Nu... nu putem face ceva? ai îngăimat.

Am scuturat din cap. Apoi am telefonat inspectorului de poliţie cu faţa cenuşie. A spus că vor veni imediat.

Acum s-a lăsat întunericul. Valurile lovesc în ţărm. S-a pornit un vânt. Se aude foşnind prin plantaţia de sub coastă. Pe ici pe colo se zăresc lumini prin gospodăriile risipite. Ea sade ghemuită pe sofa învelită într-o pătură. E o noapte răcoroasă.

Sunt obosit. Glasul mi-e voalat de extenuare.

— Asta ţi-a fost povestea? mă întreabă. Dau din cap.

— Doar îmi este în cea mai mare parte cunoscută! Părul ei este ceva mai lung acum. Şi 1-a vopsit blond.

E aproape aceeaşi culoare cu a perucii.

— Am convingerea că vei ajunge o actriţă extraordinară!

140

Mă priveşte şi zâmbeşte. Cunosc atât de bine zâmbetul

acesta.

— Ce vrei să spui de fapt, Marcus?

— Vreau să spun că ai comis o crimă bine regizată împotriva soţului tău!

10

Vântul foşnea prin brazi. E aproape lună plină. Discul ei alb se iveşte în răstimpuri printre nori. Se aude în depărtări o vulpe urlând. Un sunet ciudat, melancolic.

A trecut o bună bucată de timp de când am privit ultima oară luna. Era în seara aceea în care fusesem singurul martor al dramei petrecute de cealaltă parte a străzii, scena de la etajul al treilea pe dreapta.

Mă priveşti îndelung. Apoi mă întrebi:

— Crezi tu lucrul acesta, Marcus? Crezi într-adevăr că 1-am ucis cu intenţie?

— Nu ştiu, dar cred că da! După o scurtă tăcere ai zis:

— Dar bine, Marcus, pentru ce?

Peste câteva minute a sosit poliţia. Iar apoi s-a pus în mişcare maşinăria cea mare.

Cercetări, declaraţii, repetate la infinit. Reconstituire a faptei pe

baza celor văzute de martor. A fost repetată în mai multe rânduri. Cu mine în calitate de regizor. Nu erau niciodată pe deplin mulţumiţi. Clipele acelea au rămas clar întipărite în memoria mea. Parcă le-aş retrăi cu încetinitorul. Actorii poliţiei aveau un joc exagerat. Omul cenuşiu mă hărţuia întruna. Trebuia să repet mereu fiecare fază în parte. Cât timp au stat de vorbă? Cum a mânuit cuţitul? Aţi putut auzi prin telefon ce spuneau?

Am repetat de nenumărate ori cele două replici: „Nu, asta nu se poate! Asta nu se poate!", iar el: „Te ucid! Acuma te ucid!"

N-am mai auzit şi altceva? Cum era expresia feţei sale?

Cât timp a ţinut mâinile în jurul gâtului tău?

Cazul a produs oarecare senzaţie. Se petrecuse într-un mediu pretenţios, potrivit. Era şi bine condimentat: maltra-

141

tarea soţiei, gelozie, infidelitate şi elementul cel mai bun, un martor ocular. Au sosit o grămadă de scrisori la redacţiile ziarelor de dimineaţă. Nenumărate soţii îşi descriau chinurile îndurate cu bărbaţii lor brutali. Unul dintre ziarele acestea avea un articol de fond cu titlul: „Ce este de făcut?" Aproape toate simpatiile erau de partea ta.

În primele zile a fost un adevărat pelerinaj pe strada noastră. Stăteau în faţa casei şi arătau spre etajul al treilea pe dreapta şi spre apartamentul meu. M-am mutat la hotel.

Ai fost, fireşte, pusă sub acuzare de crimă şi încarcerată pe timp de paisprezece zile. La scurtă vreme după aceasta ai avut un colaps şi ai fost transferată la un spital. Nu s-a mai cerut prelungirea mandatului tău de arestare după expirarea acestui termen.

Omul cenuşiu îmi spusese că probabil vei primi o condamnare cu suspendare de pedeapsă. Poate nici măcar atât. Era foarte probabil că un apărător destoinic va putea să obţină achitarea pe motiv de legitimă apărare.

Ţi-am făcut o vizită la spital. Mi-ai spus că mă vei căuta de îndată ce vei scăpa de toată treaba asta. N-ai mai dat nici un semn de viaţă.

Peste două săptămâni mi s-a dat voie să plec din ţară. Am plecat în Franţa cu bicicleta mea rabatabilă în portbagajul automobilului. Omul cenuşiu îmi spusese că procesul tău se va judeca probabil cândva prin toamnă.

Vara era rece şi vântoasă în Burgundia. Am locuit în acelaşi mic

hotel de lângă râu. Madame îmi spunea că dacă continui să circul cu bicicleta în felul ăsta, pe o asemenea vreme, o să ajung să semăn cu propria mea bicicletă, aşa slab cum devenisem. Atmosfera de acolo era cam apăsătoare. Dăduse îngheţul peste vii până şi la începutul lui iunie.

Vremea înnebunise de tot. Oscila între o căldură tropicală şi frig cu furtună. Tranziţiile erau de regulă caracterizate prin vijelii cumplite.

Tot astfel a fost şi într-o seară când tocmai începuseră să servească masa de seară pe terasă. Toţi oaspeţii .apucară la iuţeală platourile şi farfuriile şi dădură buzna în salonul cel mare cu şemineu. Patronul aprinse focul şi oferi

142

tuturor vin, ca şi când s-ar fi simţit vinovat de vremea asta rea. După cină toată lumea s-a simţit cuprinsă de lâncezeală. Furtuna cu tunetele şi fulgerele ei stăruia întruna peste dealurile acoperite de vii. Şedeam şi buchiseam dintr-un număr din Le Monde, când unul dintre oaspeţii mai tineri deschise în disperarea sa aparatul de te-levi-

ziune.

Îţi vine greu să te concentrezi când auzi aparatul de televiziune turuind în spatele tău. Mă hotărâsem să mă duc sus să mă culc, dar a venit emisiunea următoare a programului, „L'histoire des assassins", cred că aşa se intitula. Era o trecere în revistă a atentatelor celebre ale istoriei, începând cu uciderea lui Cezar şi continuând cu Marat, Marele Duce Alexandru, fraţii Kennedy şi Martin Luther

King.

Dumnezeu ştie pentru a câta oară am revăzut trecerea prin Dallas, depozitul de cărţi, automobilul deschis, viaductul. Am văzut filmul de amator de opt milimetri luat de un privitor aflat de-a lungul traseului. Imaginile voalate, când capul preşedintelui alunecă pe spate. Apoi uciderea Ivii Oswald, când îl duceau prin coridorul subteran. Comentatorul a trecut apoi la atentatul împotriva lui Luther King, care, după cum spunea, nu fusese nici acesta pe deplin clarificat.

În noaptea aceea te-am visat. Vremea a continuat să rămână instabilă şi în zilele următoare. Arunci m-am întors acasă. Strada îşi redobândise aspectul ei liniştit. Ziarele aflaseră un nou eveniment senzaţional. Un gospodar de lângă localitatea Ikast fusese apucat de un acces de nebunie, în urma unei hotărâri de expropriere şi îşi transformase

gospodăria într-o fortăreaţă. Acţiunea aceasta a costat viaţa a trei oameni plus o seamă de răniţi. Bătălia a luat sfârşit în momentul în care gospodarul s-a împuşcat cu propria sa carabină.

La sfârşit de săptătnână m-am dus la Râgeleje. Carsten se întorcea tocmai de la ora lui de tenis, îmi făcea impresia că menajul lor revenise la vechiul făgaş al bunei înţelegeri. Am băut ceaiul pe terasă şi am vorbit despre vara aceasta tristă. După aceea am făcut împreună cu el o plim-

143

bare pe ţărm. Sufla un vânt foarte puternic. Nu se aflau decât vreo trei-patru curajoşi în apă. Ne-am aşezat la adăpost într-o adâncitură a falezei. Şi-a pus tutun în lulea, îşi regăsise punga din piele de şarpe.

— O cunoşteai, nu-i .aşa? zisei.

A dat din cap afirmativ. Apoi s-a rezemat de povârnisul nisipos din spate privind în gol şi a zis:

— A fost una dintre coincidenţele astea stranii. Am avut-o ca vecină la un prânz acum vreo jumătate de an. A fost un flirt uşor între noi. Mi-a vorbit despre soţul ei. Am sfătuit-o să divorţeze... (aici a zâmbit). Ce mai, eram foarte îndrăgostit de ea! Avea ceva... are ceva... doar o cunoşti! Ei bine, atunci mi-a spus că împrumutase un apartament şi acesta se afla deci chiar peste drum de locuinţa ta!

— l-ai spus asta, nu-i aşa?

S-a îndreptat din mijloc şi a lăsat să-i alunece nisipul printre degete.

— Da. Am considerat că n-ar fi potrivit, dacă s-ar întâmpla să mă zăreşti cu totul întâmplător acolo... S-a oprit o clipă din povestire. Nu bănuiam că te interesezi atât de mult de vecinii tăi de vizavi...!

N-am răspuns nimic. Peste câteva clipe a urmat:

— Aşa că de câte ori o vizitam, mă furişam pe scara din dos. Dar după o bucată de vreme mi-a spus, într-o seară, că de aci înainte s-a terminat! Dăduse peste altul!

Carsten se opri din nou şi apoi zise, arătând spre mine cu vârful pipei:

— Peste tine!

— Ai fost audiat la poliţie? A dat din cap zicând:

— Da! bineînţeles! Le spusese că m-a consultat în legătură cu bărbatul ei. Era de fapt adevărat. Doar nu era nici un motiv de a intra în amănunte.

M-a privit o vreme şi apoi a spus:

— Era ceva schimbat la tine. Doar mi-am dat seama! De fapt îţi şedea bine!

Ceva mai târziu ne-am înapoiat. Copiii se jucau încă pe plajă, în mare nu mai era decât unul singur, un tânăr, care îţi dădea impresia că ar fi capabil să înoate până la Hessele.

144

— Cum mai merge cu Thorsen? am întrebat, când ne înapoiasem de casă.

— Perfect! A ieşit din spital.

Am mai rămas puţin pe terasă. Lilly m-a întrebat dacă n-aş vrea să rămân la ei câteva zile. Dar m-am înapoiat destul de repede în oraş.

Cei de la secţia de poliţie mi-au spus că inspectorul cenuşiu plecase în concediu. I-am întrebat dacă ştiu unde se află, adăugind că vizita mea avea un caracter cu totul particular. Mi-au spus că avea o cabană de agrement la Husum. Poate că se afla acolo.

Grădina era neobişnuit de bine întreţinută O peluză care semăna cu „green"-ul unui teren de golf. Trandafiri de-a lungul casei albe, proaspăt văruită. Boschete de-a lungul gardului, alei pietruite, elegant trasate şi în mijlocul peluzei un ceas solar din alamă frumos lustruit, care se afla mereu în umbră.

Omul cenuşiu se juca cu mingea cu un băieţel de vreo trei ani. Aspectul său contrasta puternic cu grădina aceasta atât de bine întreţinută. Purta o pereche de pantaloni străvechi cu pete albe de vopsea, avea o barbă de o săptămână şi pe cap o pălărie albă murdară cu boruri largi, în plus, o cămaşă de culoare albastră spălăcită şi cravată mototolită. Era foarte bronzat.

Ne-am aşezat la soare lângă calcanul casei. Nevastă-sa m-a tratat cu Porto şi fursecuri vanilate. Băieţelul s-a căţărat pe genunchii omului cenuşiu. Era nepotul său de fiică. L-a lăsat să se joace cu bricheta. Mi-a oferit o ţigară din pachetul său mototolit. Băieţelul a vrut să ne dea el foc, lucru care cerea timp.

După ce am schimbat câteva vorbe despre grădină şi starea vremii, a zis:

— Ei bine, ce v-a făcut de fapt să veniţi la mine?

— Am vrut să vă întreb cum merge cu procesul.

A privit în zare şi 1-a întrebat pe băieţel dacă vrea să se ducă să descurce frânghia steagului. Flamura se încurcase. Coada steagului era şi ea proaspăt vopsită în alb.

— Sunt în concediu, zise poliţistul. Dosarul e în orice caz gata în ceea ce ne priveşte pe noi. Se află la procuratură. Ce vă mai fac păsărelele?

145

— A trecut multă vreme de când nu m-am mai uitat după ele, am răspuns eu.

A scuturat cu precauţie scrumul de la ţigară într-o scrumieră mare cu inscripţia „Hotel Cari ton".

— A fost de fapt un adevărat noroc că priveaţi cu binoclul tocmai în clipele în care s-a întâmplat chestia aia, zise inspectorul de poliţie.

— Da, am zis. M-am gândit deseori la asta.

A avut o uşoară tresărire a muşchilor din jurul ochilor. Apoi a privit spre băieţel, care se aşezase acum între boschete şi se ocupa cu ruperea unui bujor. In ochii omului cenuşiu se ivise o licărire caldă. După ce a privit floarea îndeajuns, copilul a vrut să vadă ce gust are. Omul cenuşiu nu a reacţionat în nici-un fel. Ştia probabil că bujorii nu sunt otrăviţi. Şi-a strivit mucul de ţigară în scrumieră. A dat apoi noroc cu paharul de porto şi a zis:

— După cum v-am spus, mă aflu în concediu.

— Nici nu am venit de altfel ca să vorbim în calitatea dumneavoastră de funcţionar de poliţie, ci ca persoană particulară.

Nevastă-sa a ieşit din casă cu un castron în mână. S-a dus la nişte tufe de coacăz şi a început să culeagă. Băieţelul s-a dus la ea. Omul cenuşiu se uita la ei.

— Persoană particulară! zise. Trebuie întotdeauna să treacă o săptămână până ce mă obişnuiesc cu ideea că sunt în concediu. Acum au trecut aproape două săptămâni de când mă aflu în vacanţă. Sunt tocmai pe punctul de a mă considera ca persoană particulară, îmi dau perfect de bine seama de ce aţi venit. Doar nu m-aţi vizitat ca să vorbim despre grădina mea! Am primit de altfel premii în ultimii trei ani pentru grădina asta. V-aţi făcut anumite gânduri,

nu-i aşa r

— Da.

— Bineînţeles, nu mă pot câtuşi de puţin pronunţa, dar mi-as putea închipui că v-a părăsit şi că vă simţiţi oarecum atins în orgoliul dvs

masculin...

— Credeţi?

A ridicat din umeri.

— Nu ştiu. S-ar putea presupune că aţi vrea să daţi o nouă declaraţie, sau poate că nu...?

146

— Nu! am replicat eu. Tot ce v-am spus e adevărat!

— Am cercetat cazul în chip foarte temeinic şi dacă am fi înzestraţi cu o fantezie bogată ne-am putea imagina că lucrurile... în fine, că lucrurile nu stau tocmai aşa. Asta este ceea ce aţi gândit, nu-i aşa?

— Da, poate...

— Puteţi să vă scoateţi din cap gândurile astea! zise

inspectorul.

Nevastă-sa se întoarse în casă. Băieţelul ducea castronul cu coacăze. Curând se răspândi un miros de ceapă prăjită.

— Băiatul o să capete fiertură de coacăze. Noi avem muşchi de vacă tocat. Vreţi să mâncaţi cu noi?

1-am spus că am o întâlnire. M-a însoţit până la portiţa proaspăt vopsită. In grădina de peste drum trei oameni mai în vârstă stăteau şi priveau la un spalier aflat pe calcanul casei.

— Anul ăsta nu cred să primesc premiu, zise omul cenuşiu. Mi-a întins mâna. Apoi, zâmbind cu un aer absent: Nu ştiu cine a spus că e bine să-ţi îngrijeşti propria ta grădină. E ceea ce fac în momentul de faţă. Ar trebui să faceţi şi dumneavoastră la fel!

Peste câteva zile m-am dus la casa cea mare şi albă din Charlottenlund. Telefonasem în prealabil şi slujnica bătrână îmi spusese că soacră-ta nu avea nimic împotrivă să stea puţin de vorbă cu mine.

— Dar nu prea mult! Doamna Hallund este puţin cam obosită în momentul de faţă.

Slujnica purta o rochie neagră cu şorţ şi bonetă albă. Se potrivea bine cu interiorul elegant.

Soacră-ta şedea pe terasă. Era îmbrăcată în negru. Era palidă la faţă. De pe terasă aveai perspectiva strâmtorii Sundului. în planul din fund se zărea uzina „Svanemellevaerket" şi mai încolo pânzele albe, triunghiulare ale ambarcaţiunilor pe întinsul apei. Slujnica a servit cafeaua şi s-a retras. Fiica ta nu se afla de faţă.

— E la fiica mea din Aarhus, a zis soacră-ta. Maj a fost ea însăşi de părere că e mai bine aşa. Cred că n-a vrut de fapt niciodată să aibă copii.

Ştia fireşte cine sunt. Cunoştea rolul pe care îl jucasem în această dramă. Cu toate acestea m-a primit fără rezer-

147

ve. îmbătrânise vizibil de când nu o mai văzusem. Avea glasul obosit, dar ochii erau-vii. Avea o privire calmă. Era bătrână şi îşi pierduse de mult iluziile.

— De ce aţi venit, domnule Lange? m-a întrebat.

— Dacă nu doriţi să vorbim despre lucrul ăsta, sunt gata să plec!

A ridicat din umerii fragili.

— Nu face nimic, zise ea.

Domnea o linişte stranie în grădină. E un cartier vechi, aproape încremenit. Fără copii. Doar câini liniştiţi şi oameni bătrâni. De departe venea zgomotul circulaţiei de pe Strandvejen. Era spre sfârsitul verii. Păsările încetaseră să mai cânte.

M-a privit câteva clipe şi apoi a spus:

— Nu vă cunosc. Sunt prea bătrână ca să fac atâtea ocolişuri. Presupun că aţi avut un anumit motiv care v-a determinat să veniţi aci. Presupun totodată că doriţi să aflaţi anumite lucruri despre Maj şi fiul meu...

Am confirmat dând din cap. A închis ochii câteva clipe. Apoi a continuat:

— Aţi auzit fără îndoială o serie de lucruri despre dânsul! în vremurile de azi asemenea lucruri sunt întotdeauna explicate prin evenimente din timpul copilăriei. Era cam labil. A fost o perioadă în care nu ştiam bine în ce... direcţie se va dezvolta. Dar apoi s-au căsătorit şi se părea că totul o să meargă bine. După aceea a murit soţul meu şi atunci a vrut să locuiască aci.

I se contractase puţin faţa. A luat o ţigară ovală dintr-un pahar. I-am aprins-o.

— Fireşte, ştiam că nu prea se înţelegeau, dar aparţin unor vremuri în care nu te amestecai în viaţa altora, în vremurile de astăzi se spune că trebuie să te ocupi foarte mult de ceilalţi din jurul tău. A zâmbit vag. Sunt sigură că nu am contat prea mult în viaţa lui.

Apăruse pe peluză un om mai în vârstă. Avea o greblă şi s-a apucat

să adune iarba proaspăt tăiată.

— Mă gândeam să plec de aici. Era, desigur, un fel de laşitate, căci nu se putea să nu ştiu că menajul lor nu prea mergea bine. Dar fiul meu... a fost pe punctul de a avea un şoc nervos când i-am propus lucrul ăsta! Pe de altă parte m-am născut aici, în această casă...

148

A aruncat o privire spre grădină. A tăcut o vreme. Apoi a tresărit de parcă şi-ar fi dat seama că sunt de faţă. M-a privit şi a zâmbit vag.

— Ţineam la Maj, zise bătrână, ţineam într-adevăr la ea! Dar era şi la ea ceva de care nu eram în stare să-mi dau bine seama. Aveam impresia că se prefăcea puţin întotdeauna.

— O bătea fiul dumneavoastră?

M-a privit câteva clipe; umbre cafenii în jurul ochilor. Avea pielea ciudată, cu aspect de pergament, în cele din urmă a zis:

— Da, o bătea! Dar nu ştiu dacă lucrurile stau atât de simplu, căci într-o căsnicie sunt întotdeauna doi. Nu poţi afirma pur şi simplu că unul dintre ei este vinovatul, iar celălalt e victimă. Dar, bineînţeles... el nu era sănătos... A făcut o mică pauză. Apoi a apărut pe faţa ei un zâmbet ciudat, deznădăjduit, şi a continuat:

— L-am întâlnit într-o seară pe undeva prin oraş. Ne-am făcut amândoi că nu ne vedem, îl apuca periodic, îl apuca o nelinişte, devenea irascibil...

O nouă pauză. Apoi si-a reluat firul povestirii, îţi făcea impresia că se adresează unui ascultător depărtat şi nu

direct mie.

— Aveam uneori impresia că îl aţâţa.

— în ce fel?

— Greu de spus. Şi n-aş vrea să o nedreptăţesc nici pe ea... vreau să fiu dreaptă faţă de amândoi! l-am surprins odată fără să vreau. Nu aud prea bine..., a arătat spre aparatul de auzit, dar am simţit atunci, că era un fel de joc, că se aţâţau reciproc. Era o anumită expresie în ochii

ei...

— Aţi spus ceva poliţiei în această privinţă?

— Nu, nu! N-a fost de altfel decât o impresie. N-ar fi fost drept faţă de ea. Am fost întrebată la poliţie dacă fiul meu se purta deseori brutal cu dânsa... dacă o ameninţase. A trebuit să spun că da.

A tăcut un timp şi după aceea a adăugat:

— Uneori aproape îmi pare bine că a murit.

149

Rostise cuvintele acestea cu tonul indiferent care este uneori propriu oamenilor în vârstă, pentru că moartea devine o realitate pentru ei. M-a privit strângând din buze.

— îl iubeam, firește! Dar viaţa lui era atât de ciudat de disperată. Părea să fi intrat pe un făgaş fără de ieşire, în fabrică cel care conducea era Matzen, iar acasă de bună seamă eu. Iar în ceea ce priveşte căsnicia...

A ridicat din umeri. Avea glasul obosit.

— Vă puteţi aminti de ceva din seara în care a murit?

— La ce anume vă gândiţi?

— O convorbire telefonică?

M-a privit îndelung. Apoi i-a apărut pe faţă o uşoară grimasă.

— Da, a telefonat cineva.

— Ştiţi cine era?

— Nu prea aud bine.

— Era un bărbat sau o femeie?

— Asta nu ştiu.

Am simţit că nu avea chef să mai răspundă la întrebări. Dorea să plec. Fiul ei era mort. în privinţa asta nu mai era nimic de făcut.

— La scurt timp după această convorbire telefonică fiul dumneavoastră a plecat de acasă, nu-i aşa?

5-a uitat un timp la mine şi apoi a spus:

— Mă simt foarte obosită, domnule Lange!

— Plec imediat ! Doar o ultimă întrebare. Fiul dumneavoastră a contactat de câteva ori un detectiv particular, îi cunoaşteţi numele?

A aruncat o privire asupra peluzelor largi. Apoi a zis:

— Pe vremea copilăriei mele terenul se întindea până la portul pentru ambarcaţiuni de agrement. Nu cred că în viitor va mai locui vreo familie aci. Poate va fi o ambasadă. Poate că se va dărâma şi parcela.

A tăcut un timp. M-a privit. A zâmbit. Un zâmbet de om bătrân, plin de experienţa vieţii.

— Vă mai vedeţi cu ea acum?

— Nu!

— Cred că se intitulează ABA-service. Am găsit într-o zi o carte de

vizită.

150

— S-ar putea să fi fost el acela care a sunat în seara

aceea?

— S-ar putea prea bine.

Convorbirea luase sfârşit. M-am ridicat şi mi-am luat bun rămas. Avea mâna slabă şi rece şi o expresie tristă în privire.

Felul în care mi-l descriseseşi pe detectiv corespundea foarte precis. 1-am propus o întâlnire. Spunea că este foarte ocupat, dar ne-am putea eventual întâlni, luând dejunul împreună undeva. Am înţeles aluzia şi 1-am invitat la restaurantul „Divan 2".

Avea o faţă mare şi păstoasă. Purta ochelari de soare negri, pălărie moale şi un costum de culoare cenuşie. Avea vinişoare albăstrii pe pomeţii obrajilor. Era de vreo cincizeci şi cinci de ani, în jur de 1,80 înălţime.

I-am explicat ce doream să aflu de la el. Nu prea părea entuziasmat. Spunea că nu are nici un amestec în treaba

asta.

— Aşadar, nu aţi vorbit cu poliţia?

— Dar de ce să fi vorbit?

— Se,pare că soţul ei vă rugase să daţi de urma ei!

— Nu ştiu nimic de treaba asta.

I-am întins peste masă un plic. S-a uitat în plic şi 1-a băgat în buzunarul hainei. Acum a devenit mai comunicativ. Am comandat încă două halbe de bere. Mi-a spus:

— Dădeam întotdeauna de dânsa. Era de obicei foarte uşor. Soţul ei ştia care erau în general persoanele pe care le frecventa. Singurul lucru pe care îl aveam de făcut era să-l urmăresc pe el. Până la urmă mă făcea să ajung la ea. Obişnuia să se ducă la un hotel. Detectivul zâmbea ironic. Uneori încerca să se facă de nerecunoscut cu ajutorul unei peiuci! în perioada aceea era vorba de un medic.

— Un medic primar din Glostrup?

— Da. Locuia pe undeva prin Frederiksberg.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Absolut nimic ! Omul era al dracului de şiret! îi spusese, fără îndoială, că e filată.

Totul se potrivea. Dispoziţia lui Carsten nu fusese dintre cele mai

bune în perioada aceea.

151

— Spuneţi mai departe, am zis.

— Nu luăm câte-o cafea? zise detectivul.

Am comandat cafea ospătarei. Detectivul s-a uitat lung la mine. Atunci am spus să aducă şi coniac.

— V-am zărit de câteva ori. A zâmbit. Dar pe vremea aceea nu ştiam că eraţi dumneavoastră. Jucaţi împreună tenis. Sincer vorbind nici unul dintre dumneavoastră nu jucaţi prea bine!

S-a bătut peste buzunare. I-am dat o ţigară de foi.

— Adevărul este că ştiu mult mai multe, zise detectivul. V-am urmărit în câteva rânduri pe amândoi. A urcat o dată la dumneavoastră. Apoi s-a dus cu maşina în cartierul Frederiksberg.

— Păi acolo locuieşte.

— Nu mai spuneţi! a replicat cu ironie.

— Şi altceva?

Ospătară a sosit cu cafelele şi coniacul. A turnat cu păhăruţul de măsură. Detectivul se uita fix la paharul său. I-am spus ospătarei să dubleze cantitatea.

— Si-a bătut de fapt destul de mult joc de mine. Ştia să se facă nevăzut! Cunoaşteţi sistemul: să treci printr-un magazin ieşind în curtea din dos, sau trucul acela cu săritul dintr-un tren local tocmai în momentul în care porneşte. A făcut parte din mişcarea de rezistenţă în timpul războiului?

— Habar n-am!

— în sfârşit, după un timp a încetat de a mă mai dribla! Cred că din momentul acela se terminase cu legătura dintre ei. Se potriveşte?

— Deci n-aţi dat deloc de dânsa?

— Nu!

— Şi nici soţului ei nu i-aţi telefonat în seara zilei de 27 pe la orele nouă şi jumătate?

— Nu!

Am rămas o vreme aşa, fără să spună nimic. Şedeam afară, la umbra unui pom. Era o zi călduroasă. Transpira grozav în costumul său cenuşiu. Erau mulţi turişti în grădină, îl observam. Nu-i puteam zări ochii, dar gura lui schiţa întruna un zâmbet ironic.

— Ştiţi, zisei, nu sunt cu totul sigur că mi-aţi spus adevărul!

152

— De ce să nu vă fi spus adevărul?

— Ce ştiu eu! Presupunând, de exemplu, că aţi fi găsit-o şi că aţi telefonat soţului ei în seara aceea, atunci sunteţi şi dumneavoastră amestecat în treaba asta, nu-i aşa?

— Da, aşa este, dar fapt e că nu am găsit-o.

Am plătit. Am mers împreună până la intrarea principală a grădinii.

I-am spus: Vă pot de altfel încredinţa o mică misiune.

— Avem foarte mult de lucru în momentul de faţă.

— E o sarcină mică şi foarte uşoară. E tocmai ceva pentru dumneavoastră. De data asta cred că o veţi putea rezolva fără eforturi.

— Şi despre ce este vorba?

— Să o mai găsiţi încă o dată!

A telefonat chiar a doua zi şi mi-a spus unde te afli. Atunci am venit încoace.

Se lumina de ziuă. La început se ivise o dâră slabă de lumină pe întinsul mării înspre nord-vest. Apoi s-a întins pe încetul sub norii care atârnau aproape de întinsul apelor. Orizontul deveni cu timpul vizibil, în timp ce vântul se domolea.

Ea zise:

— Nu eşti lipsit de fantezie, Marcus! Eşti de părere că

am aranjat totul?

— Nu toate odată. Treptat. Carsten ţi-a spus că, printr-o coincidenţă amuzantă, vechiul său prieten Marcus locuieşte tocmai în apartamentul de peste drum. Şi n-a trecut prea multă vreme până ce ai descoperit că eram un privitor destul de interesat...

— Da, e adevărat. Asta i-am spus-o.

— Apoi ţi-a venit o idee. Un plan foarte simplu. Includea un martor ocular. Erai excelentă în rolul acesta! Erai foarte convingătoare când îmi spuneai că detectivul acesta particular te descoperise şi te fila...

— Aşa şi este, Marcus!

— Totul se potrivea perfect. Voiai neapărat să-mi demonstrezi arta ta culinară. Muşchi de vacă! Trebuia neapărat pregătit dincolo, la tine. Trebuia fireşte să mi-l arăţi la fereastră. Şi era foarte necesar, ca să-l laşi să stea pe fun-

153

dul acela de lemn, în buna companie a unui cuţit de bucătărie foarte tăios cu vârf ascuţit!

Dacă mai juca şi acum comedie, era o prestaţie magistrală. Era albă la faţă. în ochii ei sclipea un amestec de furie şi dezamăgire.

— Mai sunt încă şi alte lucruri pe care vrei să mi le spui? Eram mort de oboseală. Dar mai era încă ceva :

— Ai fost mişcătoare şi în rolul femeii îndrăgostite. Am căzut în plasă cu tot ce era în mine. Abia mai târziu mi-am dat seama de câteva amănunte la care mă gândisem între timp.

Îşi aprinse o ţigară. Trase din ea inhalând adânc. Păstră multă vreme fumul în plămâni şi îl dădu încet afară. T se zbătea o mică arteră sub un ochi.

— Atunci dă-i drumul şi spune totul! E mai bine să lichidăm povestea asta!

— Cred că marea majoritate a femeilor s-ar supăra destul de tare când ar descoperi că le pândeşte un bărbat cu binoclul. Nu cred, de pildă, că s-ar apuca să schimbe costume de baie cu cortina ridicată într-o asemenea situaţie. Toate astea nu se potrivesc defel.

— Dar pe vremea aceea puteai?!

— Pe vremea aceea eram destul de copleşit! Află că ai exagerat puţin jocul acela cu costumele de baie. Există, fireşte, şi posibilitatea să te fi îndrăgostit de la distanţă atât de mult de mine, încât să nu te fi gândit deloc la lucrul ăsta.

— S-ar putea, zise ea. Se uita întruna la mine cu ochii ei întunecaţi.

— Ai improvizat, zisei, dar ai mers prea departe! Contai pe buna şi străvechea dorinţă a bărbaţilor de a privi fete goale.

— Poate că pe vremea aceea nu ştiam că te uiţi la mine!

— Ba da, ştiai! am răspuns. Cu excepţia aceasta totul era foarte frumos aranjat. Ai telefonat soţului tău! Ţi-ai schimbat probabil vocea, când ai vorbit cu soacră-ta... deşi, nu ştiu! Cred că are oarecare bănuială despre felul în care stau lucrurile. Aprinseseşi toate luminile, ca să pot urmări cât mai bine această mică scenă finală. Ştiai că bărbatul tău va sosi valvârtej la tine. Totul era pregătit. Cred că i-ai spus

154

la telefon ceva în sensul că reflectaseşi asupra situaţiei şi că îi

duceai dorul. Iar când a sosit ai început imediat să joci rolul vechi şi bine cunoscut. L-ai întărâtat în mod sistematic. Ai râs de el, i-ai spus că este neputincios şi 1-ai adus exact în situaţia în care doreai să-l aduci!

— A încercat să mă ucidă! A mai încercat de multe ori

să mă ucidă!

— A dat de multe ori semne că ar avea intenţia să te omoare. Aşa a părut şi în seara aceea, iar de data asta mai aveai şi un martor. Şi atunci 1-ai asasinat!

N-a mai spus nimic. A rămas aşezată pe scaun, continuând să mă fixeze cu privirea ei întunecată. Mă cuprindea o senzaţie de nesiguranţă din ce în ce mai puternică. Ochii aceia! Continua să mă privească ţintă. Era ca şi când ar fi încercat să pătrundă în adâncurile mele, străpungându-mă cu privirea. M-a cuprins dintr-o dată ca un fior de gheaţă sentimentul că de fapt nu ştiam nimic cu certitudine. Eram epuizat. Simţeam că terasa se leagănă sub picioarele mele în clipa în care m-am ridicat.

S-a ridicat şi ea. Şi-a pus o mână pe braţul meu şi apoi

a zis:

— Marcus! Nu-i adevărat! Totul s-a întâmplat exact aşa

cum ai văzut tu!

Am început să cobor treptele terasei. M-a urmat şi a

zis :

— Şi ce intenţionezi să faci, Marcus?

— Nimic! La ce bun!

Am pornit mai departe străbătând terenul acela vast. Gospodăriile albe risipite pe câmp apăreau luminate de primele raze de soare. M-am dus la automobilul pe care îl lăsasem lângă plantaţie. M-am întors. Stătea acolo, sus, şi se uita după mine. Părul ei blond lucea în bătaia razelor

de soare.

Am pornit automobilul.

În ziua următoare m-am dus s-o văd pe Thorsen. Şedea în grădină şi citea. Mama ei vitregă îmi spusese că urma să se prezinte în curând la examenul de corijentă.

M-am aşezat în faţa ei. Se mai îngrăşase puţin şi era bronzată. Avea o mină sănătoasă. Doamna Thorsen ne-a

155

servit ceai. Adia un vânt de prietenie între cele două. După ce ne-

am băut ceaiul doamna Thorsen s-a retras. Se ducea la coafor. Seara erau invitaţi undeva la masă.

Tânăra Thorsen se uita în ochii mei. Zâmbi şi îmi mângâie mâna.

— Bătrâne Marcus! Ai slăbit. Oare nu te consumi prea mult cu alergăturile tale?

— Am avut o seamă de necazuri, Louise! Zâmbi dând din cap.

— îmi dau seama! Te-am cam chinuit! Ţi-aduci aminte cum credeam că aştept un copil cu tine?

— Da, zisei.

Aruncă o privire pe întinsul bălţii şi apoi zise:

— îţi pot intra în cap ideile cele mai năstruşnice. Ce mai comedie!

Hermansen mi-a spus că bătrânul a murit.

Mi-a mai spus că e adevărat că i s-a telefonat în seara aceea în privinţa unui rezervor de apă.

Apartamentul de peste drum a rămas o vreme gol. Acum s-a mutat o pereche de tineri. Fiica şi ginerele de la etajul al doilea pe dreapta.

Totul merge înainte!

156

*

Apariţii în colecţia

Cartea de pe noptieră

1 Yasushi Inoue, Puşca de vânătoare

2 Yasunari Kawabata, Vuietul muntelui

3 Yukio Mishima, După banchet

4 Yasunari Kawabata, Frumuseţe şi întristare

5 Yasunari Kawabata, O mie de cocori

6 Yukio Mishima, Templul de aur

7 Paulo Coelho, Veronika se hotărăşte să moară

8 Patrick Suskind, Parfumul

9 Marguerite Yourcenar, Povestiri orientale

10 Giovanni Arpino, Parfum de femeie

11 Aleksandr Soljeniţân, O zi din viaţa lui Ivan Denisovici

12 Mario Vargas Llosa, Mătuşa Julia şi condeierul

13 Marguerite Yourcenar, Alexis sau Tratat despre lupta zadarnică

14 Andrei Makine, Pe vremea fluviului Amur

15 Nina Berberova, Cartea fericirii

16 Par Lagerkvist, Baraba

17 Patrick Suskind, Porumbelul

18 Nina Berberova, învierea lui Mozart

19 Pascal Quignard, Toate dimineţile lumii

20 Marguerite Yourcenar, Memoriile lui Hadrian

Redactor VLAD RUSSO

Apărut 2001 BUCUREŞTI-ROMÂNIA

Tiparul executat sub comanda nr. l O 244

Compania Naţională a Imprimeriilor

„CORESI" S.A. Bucureşti

ROMÂNIA

<coperta a IV-a>

Cărţile sunt ca oamenii. Pe multe le întâlneşti la tot pasul, dar nu-ţi produc nici o impresie: le uiţi imediat. Cu unele te întâlneşti de nevoie. Sunt altele pe care îţi aminteşti că le-ai iubit, dar nu-ţi mai spun nimic, şi câteva care pur şi simplu n-au vrut să te iubească. Dar sunt şi cărţile de care rămâi cumva îndrăgostit: crezi că le-ai uitat şi totuşi le duci atât de tare dorul.. .. Sau cărţile cărora le-ai presimţit miracolul, fără să le fi cunoscut vreodată. Cărţi gata să te iubească, adunate pentru tine în colecţia Cartea de pe noptieră.

*

ISBN 973-50-0199-3

5 948353 000580

</coperta aIV-a>

156 pag.